

**Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri**

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg
Christiansborg
1240 København K

Den 12. maj 2021
Sagsnummer: 2021-606

./.

Til udvalgets orientering fremsendes hermed samlenotat for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021.

Rasmus Prehn

/

Jesper Wulff Pedersen

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021

1. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM (2018) 392

Side 3
2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
– *Politisk drøftelse*
KOM (2018) 393

Side 41
3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger og landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vin-produkter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
– *Politisk drøftelse*
KOM (2018) 394

Side 57
4. Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en handlingsplan for udviklingen af økologisk produktion
– *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM (2021) 141

Side 69
5. Kommissionens arbejdsdokument: undersøgelse af status for nye genomteknikker i henhold til EU-lovgivningen og i lyset af EU-domstolens afgørelse i sag C-528/16
– *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 74

6. Kommissionens arbejdsdokument: undersøgelse af muligheder for at opdatere den eksisterende lovgivning om produktion og handel med frø og andet planteforremingsmateriale
– *Præsentation og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 79

7. Rådskonklusioner om EU's prioriteter i forhold til FN's fødevaretopmøde til september 2021
– *Vedtagelse af rådskonklusioner*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 81

8. Rådskonklusioner om dyrevelfærd under lange søtransporter til tredjelande
– *Rådskonklusionerne er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 84

9. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/92 for så vidt angår fastsættelse for 2021 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande
– *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 87

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI) DEN 26.-27. MAJ 2021

- Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013
KOM (2018) 392**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. april 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 fremsat forslag til en ny fælles forordning for den direkte støtte og landdistriktsstøtte samt visse støtteordninger under den nuværende fælles markedsordning. Forordningen sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken. Planen skal dække både direkte støtte, landdistriktsudvikling og sektorprogrammer fra markedsordningen. Planen skal indeholde mål for landbrugspolitikken og beskrivelse af de interventioner, der indføres i medlemsstaten for at opfylde målene. Forslaget fastsætter desuden et obligatorisk støtteloft for direkte støtte per modtager per år samt en omfordeling af direkte støtte fra større til mindre og/eller mellemstore bedrifter (omfordelingsbetaling). Endelig vil forslaget videreføre en direkte indkomststøtte til landbrugsdrift med mulighed for supplerende støtte for klima- og miljø-tiltag, standardbeløb til mindre landbrug og supplerende indkomststøtte til unge landmænd. Rådet opnåede enighed om en generel indstilling om forslaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om fastsættelse af fælles regler for støtte under landbrugspolitikken (strategiske planer) og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-27.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslaget sammenskriver og afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1307/2013 om direkte betalinger og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1305/2013 om støtte til udvikling af landdistrikterne samt dele af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning. Der etableres dermed en fælles forordning, som samler medlemsstaternes mulige interventioner og rammerne herfor.

Forslagets overordnede mål er, at den fælles landbrugspolitik skal fremme en bæredygtig udvikling af landbruget, af fødevarereproduktionen samt af landdistrikterne. Dette skal ske gennem tre generelle målsætninger om at fremme og styrke udviklingen af 1) en robust og mangfoldig sektor, 2) miljøbeskyttelse og klimatiltag samt 3) den socioøkonomiske struktur i landdistrikterne. Disse tre målsætninger suppleres af en tværgående målsætning om at modernisere landbruget og landdistrikterne gennem viden, innovation og digitalisering.

Kommissionen anfører et skifte i politikken fra fokus på overholdelse af regler til fokus på resultater og øget fleksibilitet og subsidiaritet for medlemsstaterne til at levere på miljø- og klimamål gennem en ny grøn arkitektur samt forenkling og lettelse af administrative byrder for støttemodtagerne. Med den såkaldte nye leverancemodel anfører Kommissionen, at den fremover ikke vil kontrollere udbetalinger til individuelle støttemodtagere, men fokusere på revisionen af medlemsstaternes administration og opnåelse af resultater.

Hver medlemsstat skal udarbejde en strategisk plan for landbrugspolitikken, som beskriver de påtænkte interventioner, samt hvorledes de vil bidrage til de fælles EU-mål og andre relevante internationale forpligtelser.

Strategisk plan for landbrugspolitikken

Medlemsstaterne skal udarbejde strategiske planer for landbrugspolitikken i perioden 2021-27. Planerne vil erstatte de nuværende landdistriktsprogrammer, men vil som noget nyt omfatte både landdistriktsstøtte og den direkte landbrugsstøtte samt visse støtteordninger under markedsordningen.

Planerne vil i udformningen i høj grad ligne det nuværende landdistriktsprogram. Lighedspunkterne gælder blandt andet i forhold til følgende:

- **Godkendelse og ændringer:** Kommissionens forslag til procedurer for udarbejdelse, godkendelse og ændringer af planer ligner de nuværende fra landdistriktsprogrammet. Kommissionen skal godkende planen senest 8 måneder efter modtagelsen. Ændringsforslag kan fremsættes en gang årligt, men først efter at der er foretaget en gennemgang af det foregående års resultater. Forslag til ændringer af planen skal godkendes af Kommissionen senest tre måneder efter modtagelsen.
- **Indhold:** Planerne skal som de nuværende landdistriktsprogrammer udarbejdes på baggrund af en *SWOT-analyse* og en *ex ante-evaluering*. En SWOT-analyse er en situationsanalyse af forhold, der kan påvirke implementeringen af planen, og som indgår i udformning af planens strategi og interventioner, mens en *ex ante-evaluering* er en forudgående analyse af planens forventede effekter. SWOT-analysen skal blandt andet indeholde en beskrivelse af nationale tiltag vedrørende direktivimplementering med relevans for landbrugsområdet. På baggrund af SWOT-analysen udarbejdes en behovsanalyse, herunder en indikativ kvantificering af miljø- og klimamålsætninger. Planerne skal indeholde en beskrivelse af de tiltag og regler, som skal gælde for den støtte, medlemsstaterne vil yde i form af direkte landbrugsstøtte og landdistriktsstøtte. Planerne skal også ligesom landdistriktsprogrammerne indeholde en finansieringsplan og en målplan med slutmålene og årlige delmål.

- Overvågning, rapportering og evaluering: Der skal etableres en såkaldt performanceramme, der skal muliggøre rapportering, overvågning og evaluering af de resultater, der opnås ved gennemførelsen af den strategiske plan. Den nye ramme vil som den nuværende bl.a. omfatte et sæt fælles kontekst-, output-, resultat- og effektindikatorer, mål og årlige delmål samt regler for dataindsamling, -opbevaring og -overførelse m.v. Rammen har til formål at overvåge fremdriften i implementeringen i forhold til de fastlagte delmål og mål. Kravene til gennemførelse af evalueringer svarer i vidt omfang til det, der gælder for landdistriktsprogrammer i denne programperiode, idet der dog forventes at blive flere krav til evalueringer af selve planen i programperioden.
- Interessentinddragelse: Medlemsstaten skal etablere et partnerskab, der skal involveres i udarbejdelsen af planen. Som det kendes fra det nuværende landdistriktsudvalg, skal der nedsættes et overvågningsudvalg, som følger gennemførelsen af den strategiske plan, og som eksempelvis afgiver udtalelse om de årlige performancerapporter. Udvalget skal etableres inden den strategiske plan fremsendes til Kommissionen.

Der er væsentlige forskelle mellem Kommissionens forslag og det nuværende landdistriktsprogram. Den gældende landdistriktsforordning er for eksempel baseret på et meget omfattende system af målsætninger med tre mål, seks prioriteter og 18 fokusområder. Til sammenligning skal den strategiske plan alene forholde sig til ni specifikke målsætninger for den fælles landbrugspolitik, som er:

- Støtte en bæredygtig landbrugsindkomst og modstandsdygtighed i hele Unionen med henblik på at øge fødevarerforsyningsikkerheden
- Fremme markedsorienteringen og øge konkurrenceevnen, inkl. større fokus på forskning, teknologi og digitalisering
- Forbedre landmændenes position i værdikæden
- Bidrage til begrænsning af og tilpasning til klimaforandringer samt bæredygtig energi
- Fremme bæredygtig udvikling og effektiv forvaltning af naturressourcerne, som for eksempel vand, jord og luft
- Bidrage til beskyttelsen af biodiversitet, styrke økosystemtjenester og bevare levesteder og landskaber
- Tiltrække unge landbrugere og fremme virksomhedsudvikling i landdistrikter
- Fremme beskæftigelse, vækst, social integration og lokal udvikling i landdistrikterne (herunder bioøkonomi og bæredygtig skovdrift)
- Forbedre det europæiske landbrugs reaktion på samfundets krav til fødevarer og sundhed, herunder kravene til at sikre nærende og bæredygtige fødevarer, madspild samt dyrevelfærd.

I Kommissionens forslag vil medlemsstaterne få mulighed for at fravælge en eller flere målsætninger, hvis dette er begrundet i SWOT-analysen og ex ante-evalueringen. Planerne for landbrugspolitikken vil derudover skulle indeholde en beskrivelse af de elementer, der bidrager til den tværgående målsætning om moderniseringen af landbruget gennem viden, digitalisering og innovation. Det foreslås endvidere, at medlemsstaterne i deres plan for landbrugspolitikken skal redegøre for, hvordan der opnås forenkling og reducerede administrative byrder for støttemodtagerne.

Den nuværende landdistriktsforordning omfatter 20 forskellige foranstaltninger med meget detaljerede krav til indholdet af de enkelte støtteordninger. Til sammenligning skal den nye strategiske plan ud over indsatser under søjle 1 opbygges omkring et mindre antal interventioner under søjle 2 med mere fleksibilitet for medlemslandene til at designe støtteordninger.

Kommissionens revision skal ud fra et princip om en enkelt revision (single audit) fremover i højere grad koncentrere sig om certificeringsorganets arbejde, hvor Kommissionens under de nuværende forordninger gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger. I dag kan Kommissionens revisioner føre til, at medlemsstaternes udgifter bliver underkendt (en underkendelse), hvis Kommissionen konstaterer, at EU-reglerne ikke er overholdt. I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere over for støttemodtagere eksempelvis i forhold til at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb. Disse regler indgår ikke i forslaget, hvilket skyldes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i deres planer. Kommissionens revision af certificeringsorganets arbejde kan fortsat afstedkomme underkendelser af betalingsorganets udgifter.

Den nye performanceramme er opbygget omkring årlige performancerapporter, som skal indeholde en række indikatorer. Indikatorerne kobles fremover mere direkte til udbetaling af EU-midler og en gennemsnitlig udgift (enhedsomkostning pr. støtteordning). Det vil for det første ske ved en årlig performanceafstemning (performance clearance), hvor hjemtagning vil afhænge af en række outputindikatorer (for eksempel antal investeringer eller hektar med afkoblet støtte). For det andet skal der gennemføres en årlig performancegennemgang (performance review), hvor udviklingen for en række årlige milepæle frem mod de endelige mål for planen overvåges på baggrund af resultatindikatorer i planen (aggregerede outputindikatorer som for eksempel andel af landmænd med miljø- og klimainvesteringer). Som noget nyt skal medlemsstaten udarbejde en handlingsplan, hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til milepælene. Hvis handlingsplanen ikke udarbejdes eller vurderes utilstrækkelig af Kommissionen, kan det medføre suspension og i sidste ende reduktion af refusion for udgifter til medlemsstaten. Reglerne for reduktioner, suspensioner og underkendelser er nærmere beskrevet i forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik.

Performancerammen indeholder også en række effektindikatorer med relation til blandt andet vand- og luftområdet (for eksempel nitrat i grundvand eller reduktion af ammoniak). Disse indikatorer vil dog ikke indgå i performancerapporterne, men i en midtvejs- og slutevaluering.

Konditionalitet

Der indføres en såkaldt "konditionalitet" for at modtage arealstøtte og dyrepræmier. Udbetaling af den fulde støtte forudsætter overholdelse af konditionaliteten, og der kan alene iværksættes supplerende støtteordninger ud over den direkte indkomststøtte - til interventioner, som går videre end kravene omfattet af konditionaliteten. Konditionaliteten udgør, sammen med andre obligatoriske krav indført under EU-retten eller national ret, den såkaldte "baseline" for de yderligere indsatser, der gennemføres med landdistriktsstøtte, direkte landbrugsstøtte eller markedsstøtte. Det vil sige, at arealstøtte under søjle 2 til miljø, klima og andre formål samt miljø- og klimastøtte under søjle 1 skal ligge ud over konditionalitetens krav. Medlemsstaternes planer skal indeholde en beskrivelse af konditionaliteten.

Konditionaliteten omfatter i Kommissionens forslag de hidtidige krav omfattet af krydsoverensstemmelse, som er EU-krav i forordninger og den nationale implementering af EU-forordninger og direktivkrav inden for miljø, sundhed, dyrevelfærd, samt regler udformet med henblik på at sikre god landbrugs- og miljømæssig stand. Konditionaliteten udvides desuden med nye krav, som omfatter: restriktionerne indført af medlemslandene om brug af plantebeskyttelsesmidler i sårbare områder, der gennemfører EU's direktiv om integreret plantebeskyttelse (IPM). På vandmiljøområdet udvides konditionaliteten, så den omfatter Vandrammedirektivets foranstaltninger om beskyttelse mod udvaskning af fosfor til vandmiljøet. Desuden fastsættes krav om bedrifternes anvendelse af et webbaseret værktøj til udarbejdelse af markkort, afgrødeplanlægning og gødningsplanlægning (bedriftsbæredygtighedsinstrument for

næringsstoffer), som kan supplere nationale IT-værktøjer især for mindre bedrifter, som ofte ikke anvender de mere avancerede IT-løsninger. I relation til klima og miljø kommer et nyt krav om beskyttelse af kulstofholdige arealer i form af vådområder og tørveholdige arealer og forbud mod barjord i årets mest følsomme perioder. På dyresundhedsområdet foreslår Kommissionen, at konditionalitetskravene om indberetning af dyresygdomsudbrud udvides til også at omfatte mund- og klovesyge, blæreudslæt hos svin og bluetongue.

Endvidere omfatter konditionaliteten som noget nyt tillige de hidtidige såkaldte "grønningskrav" i en ændret form gennem krav om sædskifte, opretholdelse af andelen med permanent græs, opretholdelse af en andel af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer samt pløjeforbud af permanent græs i Natura 2000.

Bedriftsrådgivningstjeneste

Som i det nuværende EU-regelgrundlag stiller Kommissionen forslag om, at medlemsstaterne skal sikre en ordening med rådgivning af landbrugere og andre modtagere af landbrugsstøtte. Kravene til denne tjeneste skræpes i Kommissionens forordningsudkast i forhold til de nuværende krav.

Tjenesten skal yde rådgivning om økonomiske- og miljømæssige forhold samt om den sociale dimension i landbruget og skal som minimum dække alle de krav, betingelser og forvaltningsforpligtelser, som gælder for landbrugsstøtten. Endelig skal den dække krav fastsat i lovgivning om bl.a. vand, bæredygtig brug af pesticider samt initiativer til bekæmpelse af antimikrobiel resistens, risikostyring, støtte innovation og digitale teknologier i erhvervet.

Medlemsstaterne skal sikre, at denne bedriftsrådgivning er upartisk, og at konsulenterne ikke er involveret i interessekonflikter. I Danmark gennemføres denne tjeneste i dag i form af landbrugets rådgivningstjeneste.

Direkte støtte (søjle 1)

Medlemsstaternes skal fortsat udbetale en direkte indkomststøtte, som er afkoblet krav om nogen specifik produktion, men som ydes på basis af støtteberettigede landbrugsarealer. Den hidtidige grønne betaling indregnes i denne støtte. Beløbsmæssigt udgør den direkte indkomststøtte hovedparten af søjle 1 i den fælles landbrugspolitik. Denne støtte kaldes fremover "basisindkomststøtte" og skal ydes per støtteberettiget hektar til "ægte landmænd". Definitionen af "ægte landmænd" skal fastlægges af medlemsstaterne. Støtten betales med et ensartet beløb per hektar, medmindre medlemsstaterne yder støtte på grundlag af betalingsrettigheder med forskellig værdi per hektar. Basisindkomststøtte afløser grundbetalingsordningen og den grønne betaling.

I Kommissionens forslag kan medlemsstaterne vælge at differentiere basisindkomststøtten per hektar mellem forskellige områder, der har samme socioøkonomiske eller agronomiske forhold. Hvis denne mulighed vælges, skal det estimerede gennemsnitsbeløb per hektar og det planlagte output for hver gruppe af områder indikeres i medlemsstaternes plan.

Kommissionen foreslår, at der fastsættes et støtteloft ("capping") for direkte støtte, hvor støtten degressivt reduceres for beløb over 60.000 € (ca. 450.000 kr.) per bedrift per år. Der skal ske en reduktion med mindst 25 pct. for beløb mellem 60.000 € (ca. 450.000 kr.) og 75.000 € (ca. 560.000 kr.), med mindst 50 pct. for beløb mellem 75.000 € (ca. 560.000 kr.) og 90.000 € (ca. 675.000 kr.), med mindst 75 pct. for beløb mellem 90.000 € (ca. 675.000 kr.) og 100.000 € (ca. 750.000 kr.), og støtten over 100.000 € pr. bedrift pr. år bortfalder helt. I forbindelse med beregningen af støttebeløbet skal medlemsstaterne tage hensyn til omkostninger til lønninger inklusiv skatter og sociale bidrag samt aflønning af ulønnet arbejde af ejer m.v. Det beløb, som overstiger støtteloftet (det vil sige det "cappede" beløb),

skal primært anvendes til omfordelingsbetaling. Hvis det cappede beløb er højere, end hvad der er behov for til omfordelingsbetaling, skal overskuddet anvendes til at finansiere andre interventioner vedrørende direkte støtte. Hvis der er yderligere overskydende midler fra støtteloftet, kan de overføres til finansiering af interventioner under landdistriktsprogrammet. Overførslerne skal beskrives i medlemsstaternes strategiske planer.

Betalingsrettigheder

Medlemsstater, der har anvendt betalingsrettigheder under den nuværende reform, kan fortsætte med at udbetale støtte på grundlag af betalingsrettigheders værdi. Hvis en medlemsstat vælger ikke at anvende betalingsrettigheder, udløber disse ved den nuværende reformperiodes ophør.

I modsat fald sikrer medlemsstaterne, at betalingsrettigheders værdi konvergeres mod en enhedsværdi, hvor medlemsstaterne skal sikre, at betalingsrettighedernes værdi udgør mindst 75 pct. af gennemsnitsværdien af basisindkomststøtte senest i 2026. Værdien af betalingsrettigheder skal fastsættes for ansøgningsår 2020 med udgangspunkt i de nuværende regler og den relaterede betaling for grønning.

Omfordelingsstøtte

For at sikre omfordeling af støtte fra store til små og mellemstore bedrifter foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne skal indføre en omfordelingsstøtte i form af en årlig afkoblet støtte per hektar. Medlemsstaterne skal fastsætte et beløb per hektar eller forskellige beløb for forskellige intervaller samt det maksimale antal hektar per landmænd, som omfordelingsstøtten kan betales til. Omfordelingsstøtten per hektar kan ikke overstige det nationale gennemsnit for direkte støtte per hektar.

Støtte til unge landbrugere

Med henblik på at fremme generationsskifte i landbruget foreslår Kommissionen, at medlemsstaterne under direkte indkomststøtte kan yde en supplerende støtte til unge nyetablerede landmænd. Støtten vil være en årlig, afkoblet støtte per støtteberettiget hektar til landmænd, der kan modtage basisindkomststøtte. Medlemsstaterne skal mindst anvende et beløb svarende til 2 pct. af den direkte støtte til unge landbrugere – enten til støtte via søjle 1 eller 2.

Miljø- og klimastøtte i søjle 1

Medlemsstaterne skal udforme frivillige "miljø- og klimaordninger" under den direkte støtte, der giver mulighed for etårige arealbetalinger med sigte på miljø- og klimamæssige målsætninger. Støtte kan gives for forpligtelser, som går ud over konditionalitet, andre relevante obligatoriske krav samt fastlagte aktiviteter for opretholdelse af landbrugsarealer i en stand, som gør, at de umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften. Forpligtelserne skal adskille sig fra – men være konsistente med miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser under søjle 2. Støtten kan ydes enten som et tillæg til basisindkomststøtten eller som betaling for meromkostninger og tabt indtægt i medfør af forpligtelsen.

Koblet støtte

Der kan fortsat inden for en beløbsmæssig ramme ydes koblet støtte til produktion af korn, oliefrø, proteinafgrøder, bælgplanter, hør, hamp, ris, nødder, kartoffelstivelse, mælk og mejeriprodukter, frø, fåre- og gedekød, okse- og kalvekød, olivenolie, silkeorme, tørret foder, humle, sukkerroer, sukkerrør, cikorie, frugt og grønt samt lavskov og andre non-foodafgrøder, med undtagelse af træer, som anvendes til produktion af produkter, der har potentiale til at kunne afløse fossile materialer. Støtten skal ydes som en årlig støtte per hektar eller dyr. Kommissionen har foreslået et loft for den koblede støtte på 10 pct. af den samlede direkte støtte under søjle 1. Der er mulighed for, at støtten kan gå op med yderligere 2 pct., hvis den yderligere procentsats afsættes til støtte til proteinafgrøder. Medlemsstater gives dog mulighed for at fortsætte niveauet for koblet støtte i 2018, hvilket kan være langt højere end 10+2 pct.

Landdistriktsudvikling (søjle 2)

Følgende typer af interventioner vil høre under landdistriktsudvikling:

- a) Miljø, klima og andre forvaltningsforpligtelser,
- b) Naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger,
- c) Områdespecifikke ulemper som følge af visse direktivpålagte obligatoriske krav,
- d) Investeringer,
- e) Etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikter,
- f) Risikostyringsinstrumenter,
- g) Samarbejde,
- h) Vidensoverførsel og information.

Der er obligatorisk for medlemsstaterne at etablere frivillige ordninger vedrørende miljø- og klimavenligt landbrug. Derudover kan medlemsstaterne etablere frivillige ordninger for omlægning til eller opretholdelse af økologisk landbrugsdrift, miljø- og klimavenligt skovbrug og skovbevarelse eller andre driftsmæssige forpligtelser. Betalinger for arealmæssige forpligtelser skal ydes per hektar. De hidtidige muligheder udvides med muligheden for at etablere kollektive og resultatbaserede ordninger med henblik på at levere miljøforbedringer i større skala og på målbar vis. Forpligtelser skal have en varighed på 5 til 7 år, men med henblik på at opnå og fastholde effekt kan der fastsættes længere varighed eller årlig forlængelse. I behørigt begrundede tilfælde og for nye tilsagn, der følger direkte efter den første indledende periode, kan varigheden af tilsagn nedsættes. Betingelserne knyttet til fastsættelse af støttesatser er stort set uændrede.

I områder, hvor der er naturbetingede begrænsninger (bjerge og lignende), vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de specifikke begrænsninger. Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

I områder med direktivbestemte obligatoriske krav, der er pålagt i medfør af enten Natura 2000-direktiverne¹ eller vandrammedirektivet, vil der være mulighed for helt eller delvist at kompensere land- og skovbrugere for ekstraomkostninger og indkomsttab som følge af de områdespecifikke begrænsninger. Betalinger i medfør af begrænsninger fra Natura 2000-direktiverne kan alene ydes for tiltag, der går videre end de relevante normer for god landbrugs- og miljømæssig stand af jord og fastlagte betingelser for opretholdelse af landbrugsarealer.

Betalinger i medfør af begrænsninger fra vandrammedirektivet kan alene ydes for tiltag, som går ud over konditionalitet fastlagt i bilag III til fællesforordningen med undtagelse af konditionalitetskravet til vandrammedirektivet. Der kan ydes årlige betalinger per hektar.

Medlemsstaterne kan yde investeringsstøtte til eksempelvis investeringer i fysiske aktiver (materielle som for eksempel teknologi eller stalde og immaterielle investeringer som for eksempel vådområder), der bidrager til opfyldelsen af målsætningerne i medlemsstatens strategiske plan. Der kan desuden ydes støtte til etablering af unge landbrugere og etablering af virksomheder i landdistrikterne, og der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Der kan desuden ydes tilskud til samarbejdsprojekter samt vidensoverførsel og information.

¹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (habitatdirektivet) med senere ændringer og Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/147/EF af 30. november 2009 om beskyttelse af vilde fugle (fuglebeskyttelsesdirektivet).

Endvidere skal der ydes støtte til lokale aktionsgrupper (LAG) (jf. også afsnittet om finansielle forhold), og der kan ydes støtte til etablering af finansielle instrumenter.

Ovennævnte muligheder for støtteordninger er også omfattet af det nuværende forordningsgrundlag for landdistriktspolitikken. Der vil blive stillet krav om, at medlemsstaterne skal fastlægge en række støttebetingelser for de enkelte ordninger, og der vil blive fastlagt regler for den maksimale støtte under ordningerne.

Der vil være krav om etablering af henholdsvis et europæisk og nationalt netværk for landbrugspolitikken, således som det kendes fra det nuværende europæiske netværk for udvikling af landdistrikterne og det nationale landdistriktsnetværk.

Desuden får medlemsstaterne mulighed for at afsætte op til 5 pct. af midlerne under Landdistriktsfonden til udmøntning via eller kombineret med investeringer under InvestEU. InvestEU er afløseren for den Europæiske Fond for Strategiske Investeringer (EFIS).

Sektorstøtte

En række støtteordninger, der tidligere var indeholdt i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning, overføres til den nye forordning. Herudover bliver der som noget nyt mulighed for at yde støtte til producentorganisationer inden for alle sektorer.

Producentorganisationer i frugt- og grøntsektoren

De nuværende regler for støtte til producentorganisationer inden for frugt- og grøntsektoren foreslås videreført i tilpasset form med blandt andet et tydeligere fokus i ordningen på klima-, miljø- og bæredygtighedsmål samt i et vist omfang på tiltag til kriseforebyggelse og styring. Der foreslås en ny målsætning om at øge forbruget af frugt og grønt. Der kan ydes EU-støtte til producentorganisationers driftsfonde med henblik på gennemførelse af operationelle programmer, som skal gennemføres over 3-7 år, mod nu 3-5 år. Støttesatserne vedrørende sammenslutninger af producentorganisationer og transnationale producentorganisationer ventes foreslået øget, men fortsat beregnet som en maksimal andel af værdien af hver enkelt producentorganisationens afsatte produktion. Ligeledes foreslås forholdet mellem (alle typer af) producentorganisationers egne bidrag til deres driftsfonde og EU's støtte i de fleste tilfælde fastholdt på de nuværende niveauer. Det foreslås, at minimum 20 pct. af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af miljø- og klimamål, hvor kravet i dag er mindst 10 pct. Derudover foreslås det, at minimum 5 pct. af udgifterne under driftsprogrammerne skal være relateret til opfyldelse af mål vedrørende forskning og udvikling mht. bæredygtige produktionsmetoder samt innovation, der kan styrke konkurrencedygtigheden.

Biavl, vin, oliven og humle

Forslaget er næsten uændret i forhold til de nugældende regler om biavl, idet det dog er uklart, om programmerne fortsat skal være treårige. Den samlede budgetramme for biavl øges med 67 pct. fra 36 mio. € om året til 60 mio. € om året. Støtte til vin ydes fortsat til 16 medlemsstater, hvoraf Danmark ikke er omfattet. Det er de samme tiltag, der kan ydes støtte til som i de gældende regler. Satserne for EU-støtte i de forskellige tiltag antages at være uændrede. Det samlede budget til vinstøtte, oliven- og spiseoliven samt humle reduceres på linje med det samlede landbrugsbudget. Olivenstøtte kan højst udgøre 5 pct. af værdien af en produktionsorganisationens markedsførte produktion, og ordningen omfatter Grækenland, Frankrig og Italien, mens humle alene omfatter Tyskland.

Andre produkter

Det foreslås som noget nyt at give mulighed for at yde støtte til producentorganisationers gennemførelse af støtteprogrammer inden for alle sektorer, der ikke i forvejen er omfattet af en støtteordning for producentorganisationer. De tiltag, der kan støttes, kan blandt andet kan vedrøre planlægning af produktion, koncentration af udbud, fremme af bæredygtige produktionsmetoder, krisestyring mv. Det foreslås, at hver medlemsstat kan vælge at anvende op til 3 pct. af sin kuvert til direkte betalinger til sådan støtte. Støtten foreslås højst at kunne udgøre 5 pct. af en producentorganisations samlede markedsførte produktion. EU-andelen af støtten foreslås begrænset til 50 pct. af de faktiske afholdte udgifter.

Finansielle forhold

Denne forordning inkluderer visse bindinger på anvendelsen af midlerne i lighed med de nuværende bindinger for støtte til landdistriktsudvikling. Det foreslås således, at der skal anvendes minimum 30 pct. af det samlede bidrag fra Landdistriktsfonden til den strategiske plan til miljø- og klimaformål. I opgørelsen vil støtte til områder med naturbetingede begrænsninger ikke længere kunne indgå. Der skal også fortsat anvendes minimum 5 pct. af bidraget fra Landdistriktsfonden til lokale aktionsgrupper (LAG). Der vil desuden blive et nyt krav om, at der skal anvendes et beløb svarende til mindst 2 pct. af midlerne under søjle 1 til målsætningen om at ”Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne”. Midlerne kan anvendes under søjle 1 eller søjle 2 eller fordeles på forskellige indsatser under de to søjler.

Af Kommissionens forslag fremgår det, at det generelle, maksimale EU-bidrag fra Landdistriktsfonden vil udgøre 43 pct. for en region som Danmark (det vil sige minimum 57 pct. national medfinansiering), hvilket vil være en reduktion af EU-medfinansieringen på 10 procentpoint i forhold til nu. Samtidig vil der blive fastsat en lidt højere EU-medfinansiering på bidrag fra Landdistriktsfonden til blandt andet lokale aktionsgrupper (LAG), ikke produktive investeringer (som for eksempel vådområder) og miljø- og klimaindsatser på 80 pct., som nu udgør 75 pct.

Det foreslås, at medlemsstaterne får mulighed for at overføre op til 15 pct. af budgettet fra direkte støtte i årene 2021-26 til budgettet til landdistriktsudvikling med virkning for årene 2022-27. Tilsvarende vil der være mulighed for at overføre op til 15 pct. af midlerne fra landdistriktsudvikling til direkte støtte. Der kræves ikke national medfinansiering ved anvendelsen af midler overført fra søjle 1. Der kan endvidere overføres yderligere 15 pct. fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til miljø- og klimatiltag. Der kan endelig overføres yderligere 2 pct. fra den direkte støtte til landdistriktsudvikling, hvis midlerne anvendes til unge landbrugeres etablering, jf. ovenfor.

Endelig bemærkes det, at 40 pct. af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Opgørelsen heraf skal beregnes ud fra vægtninger af forskellige former for interventioner. Udgifterne til direkte støtte, omfordelingsstøtte samt støtte til områder med naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger vil skulle vægtes med 40 pct., mens udgifterne til miljø- og klimastøtte under søjle 1 og søjle 2 vil skulle indgå med vægten 100 pct.

Performancebonus

Kommissionen foreslår, at 5 pct. af Landdistriktsfondens bidrag i 2027 til medlemsstatens plan for landbrugspolitikken bliver reserveret til en såkaldt performancebonus. Performancebonusen kan blive frigivet til medlemsstaten på grundlag af performancegennemgangen i 2026 som belønning for opnåelse af tilfredsstillende resultater i forhold til fastlagte miljø- og klimamål. Performancebonusen vil blive endeligt tildelt i regnskabsåret 2027.

Forskning

Kommissionen har fremlagt forslag vedrørende forskningspolitik (Horizon Europe), hvor der er foreslået en øremærkning af 10 mia. € til landbrugs- og fødevarerrelateret forskning. Dette er ifølge Kommissionen en forøgelse på 300 pct. i forhold til i dag.

Aftale i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-27

Den 21. juli 2020 nåede EU's stats- og regeringschefer til enighed om en aftale omkring EU's flerårige finansielle ramme for 2021-27 og en aftale om genopretning af EU-landenes økonomier i lyset af COVID-19. Efter godkendelse af Europa-Parlamentet blev EU's flerårige budget formelt vedtaget af Rådet den 17. december 2020. I henhold til denne aftale afsættes i 2021-27 i alt 258,6 mia. € (2018 priser) til søjle 1 (markedsforanstaltninger og direkte støtte), hvoraf direkte støtte ikke må udgøre mere end 239,9 mia. €.

Det bemærkes, at som led i aftalen vil omfordeling og udjævning af den direkte støtte per hektar mellem medlemsstaterne (ekstern konvergens) fortsætte i næste MFF-periode. For medlemsstater hvor værdien af direkte støtte per hektar er mindre end 90 pct. af EU gennemsnittet udlignes 50 pct. af forskellen mellem den nuværende direkte støtte per hektar og 90 pct. af EU gennemsnittet i seks lige store trin startende i 2022. Denne udligning finansieres proportionalt af alle medlemsstater. Det fremgår endvidere, at den direkte støtte per hektar i alle medlemsstater skal udgøre mindst 200 € per hektar i 2022 og udgøre mindst 215 € per hektar i 2027. Det vurderes, at denne mekanisme kun vil finde anvendelse i enkelte medlemsstater.

I Det Europæiske Råds aftale afsættes der 85,4 mia. € (2018-priser) til søjle 2 (landdistriktsudvikling), hvoraf 7,5 mia. € bliver finansieret gennem et nyt EU-genopretningsinstrument. Det fremgår desuden af aftalen, at en række medlemsstater modtager ekstra tildelinger i søjle 2, mens øvrige midler i søjle 2, herunder midler fra genopretningsinstrumentet, fordeles efter samme nøgle som i Kommissionens forslag fra 2018.

Det fremgår af Det Europæiske Råds aftale, at mulighederne for fleksibilitet mellem søjle 1 og søjle 2 udvides i forhold til indeværende periode. Det bliver således muligt at overføre op til 25 pct. af budgetmidlerne mellem søjle 1 og søjle 2. I indeværende MFF-periode er denne mulighed i udgangspunktet 15 pct. Der bliver desuden mulighed for overføre op til 30 pct. fra søjle 2 til søjle 1 for medlemsstater, hvor værdien af direkte støtte per hektar er mindre end 90 pct. af EU gennemsnittet. Denne mulighed er 25 pct. i den nuværende periode. Aftalen fastlægger desuden, at alle medlemsstater har mulighed for at overføre yderligere 15 pct. fra søjle 1 til søjle 2, hvis midlerne anvendes til miljø- og klimarelaterede formål, samt 2 pct. hvis midlerne går til støtte af unge landbrugere. Såfremt alle fleksibilitetsmuligheder udnyttes, vil det være muligt at overføre op til 42 pct. af midlerne fra søjle 1 til søjle 2.

Hertil indgår det i aftalen, at støtteloftet for direkte støtte per bedrift (capping), som overstiger 100.000 €, bliver frivilligt for medlemsstaterne at anvende. Hvis medlemsstaten anvender capping, omfatter den kun udbetalingen af basisindkomststøtte og ikke andre ordninger under direkte støtte som for eksempel eco-schemes. Medlemsstaterne kan i det udbetalte støttebeløb fradrage arbejdsrelaterede udgifter.

Ifølge aftalen skal samlet set 30 pct. af udgifterne fra EU's flerårige finansielle ramme og genopretningsinstrumentet bidrage til at nå klimamæssige målsætninger, samt at 40 pct. af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger.

Den endelige aftale om EU's flerårige finansielle ramme for 2021-27 blev indgået i december 2020. Elementerne, der omfatter landbrugspolitikken, bliver først endeligt vedtaget med vedtagelsen af forordningsgrundlaget for den fælles landbrugspolitik for 2023-27.

Rådets generelle indstilling

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2020 blev der opnået enighed om en generel indstilling i Rådet. Kommissionens forslag fra 2018 indeholdt som noget nyt et krav om, at medlemsstaterne skal udarbejde 1-årige grønne støtteordninger i søjle 1 kendt som "eco-schemes". Kommissionens forslag indeholdt dog ikke noget krav om, hvor stort et beløb medlemsstaterne skulle afsætte til dette formål. I Rådets position indgår øremærkning på 20 pct. af midlerne til direkte støtte til eco-schemes. I Rådets position er der varierende muligheder for at tælle grønne indsatser i søjle 2 med i forhold til øremærkningen i søjle 1 i det omfang de grønne indsatser i søjle 2 ligger ud over den obligatoriske grønne øremærkning i søjle 2. Rådet forudsætter, at mindst 10 pct. af søjle 1 anvendes til eco-schemes, mens den resterende del kan opfyldes via grønne indsatser ud over det allerede krævede i søjle 2. I søjle 2 skal der, ifølge Rådet, kræves en grøn øremærkning på 30 pct. Hvis der i landbrugsreformens første 2 år ikke kommer søgning på de krævede midler til eco-schemes, er der i Rådets position mulighed for at overflytte midler til andre formål, herunder flytte midler til søjle 2.

I forhold til indholdet af eco-schemes lægger Rådet op til, at medlemsstaterne kan fastsætte eco-schemes, som bidrager til at opfylde en eller flere af målsætningerne om klima, miljø og biodiversitet, og som kan bidrage til udvikling af landdistrikter og den samfundsmæssige efterspørgsel på fødevarer og sundhed.

I Rådets position indgår det, at medlemsstaterne kan vælge at tillade landbrugerne at have grønne biotoper mv. på deres støtteberettigede areal, så længe disse ikke udgør den overvejende del af arealet.

Derudover fremgår det af Rådets generelle indstilling, at hvor der sker ændringer på landbrugsarealerne som følge af natur- eller klimatiltag, kan arealerne forblive støtteberettigede i tillæg til eksisterende muligheder i forhold til vandrammedirektivet, Natura 2000-direktiverne eller som følge af et tilsagn under landdistriktsprogrammet.

I Rådets generelle indstilling fastholdes loftet for koblet støtte til specifikke sektorer på det nuværende niveau, der som udgangspunkt er 13 + 2 pct. De ekstra 2 pct. kan kun anvendes til proteinafgrøder. Rådet har desuden blandt andet tilføjet bordoliven som en sektor, der vil kunne modtage koblet støtte.

I Rådets position indgår, at medlemsstaterne ved fastsættelsen af kravene om god landbrugs- og miljømæssig stand blandt andet tager hensyn til, hvor det er relevant, bedriftenes størrelse og bedriftsstrukturen. Endvidere indgår, at det skal være mindst en andel på 5 pct. af omdriftsarealet, som skal forbeholdes ikke-produktive elementer, efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder. Hvis medlemsstaten beslutter, at kun ikke-produktive landskabs-elementer kan bidrage til opfyldelsen af kravet, reduceres det til mindst 3 pct. Derudover er kravene i forhold til identifikation og registrering af dyr samt kravene i forhold til husdyrsygdomme foreslået udeladt.

I Rådets position indgår, at det skal være frivilligt for medlemsstaterne at indføre krav om, at støtte kun kan udbetales til ægte landbrugere. Det skal videre være frivilligt for medlemsstaterne at anvende capping til reduktion i udbetalingen af landbrugsstøtte og frivilligt for medlemsstaterne at etablere en ordning til omfordeling af landbrugsstøtte fra større landbrug til mindre landbrug.

I Rådets position indgår desuden om midlertidig national støtte, at medlemsstater, der har benyttet det hidtil, kan fortsætte i næste periode, dog med faldende niveau for støtten fra 50 til 30 pct. i 2027.

Trilogforhandlinger mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen

I forbindelse med trilogmøde den 26. marts 2021 forhandlede formandskabet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om en række emner, og der blev opnået en foreløbig forståelse mellem parterne. Frem til der foreligger en endelig aftale mellem parterne, er der ikke nogen punkter, der er lukket.

For så vidt angår målretning af direkte støtte er der noteret en foreløbig forståelse mellem partnerne om en obligatorisk definition af aktiv landbruger, forudsat at definitionen er enkel og fleksibel.

Der blev også opnået en forståelse mellem formandskabet og Europa-Parlamentet om at indføre en definition af ”nye landbrugere”, såfremt dette ikke giver anledning til nogen ny type intervention.

Formandskabet og Europa-Parlamentet finder videre, at støtten til unge landbrugere skal kunne bruges til at finansiere ordninger under søjle 1 og søjle 2. Der udestår dog fortsat drøftelser om den procentandel af budgetrammen for direkte støtte, som skal anvendes til støtte til unge landbrugere.

For så vidt angår spørgsmålet, om hvordan landbrugspolitikken implementeres i henhold til de politiske målsætninger (leverancemodellen) resulterede trilogforhandlingerne i en foreløbig forståelse, hvor der lægges vægt på, at medlemsstaterne leverer på de politiske målsætninger i den fælles landbrugspolitik. Det specificeres endvidere i forordningen, at medlemsstaterne skal gennemføre deres strategiske planer, som godkendt af Kommissionen. Herudover vil der blive gennemført performancegennemgang hvert andet år. Det vil sige i 2024 og 2026, og der gennemføres en yderligere performanceevaluering i 2025, men uden nogen økonomiske konsekvenser.

I forbindelse med trilogmøde den 30. april 2021 forhandlede formandskabet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om en række emner, hvor der blev opnået en foreløbig forståelse mellem parterne. Der er en foreløbig forståelse om, at eco-schemes også kommer til at omfatte dyrevelfærd. Der er også en foreløbig forståelse for, at eco-schemes-ordningerne ikke skal omfatte tiltag, der er målrettet erhvervets konkurrenceevne (boost-schemes), som foreslået af Europa-Parlamentet. Der er også en foreløbig forståelse mellem parterne om minimumskravene for god landbrugs- og miljømæssig stand for tørvejord (GLM2), skal indføres fra 2023, hvilket dog kan udsættes til 2025, hvis medlemsstaterne ikke har et kortmateriale. Medlemsstaten skal begrunde behovet for den senere indfasning i deres strategiske planer. Desuden er der en foreløbig forståelse om, at medlemsstaterne kan ændre deres beslutning om overførsel mellem søjlerne én gang i næste finansielle periode i 2025.

I forhold til anvendelse af omfordelingsstøtte, støttelofter (capping) og reduktion af støtte drøftes et forslag mellem Europa-Parlamentet og formandskabet om, at medlemsstaternes anvendelse mindst skal være af samme omfang som nu, og dermed obligatorisk anvendelse af enten støttelofter (capping), reduktion af støtte eller omfordelingsstøtte. Der kan også være tale om en kombination af disse. Dette vil være ledsaget af et minimumsniveau for intern konvergens på 85 pct. i 2026, hvis medlemsstaten fortsat anvender betalingsrettigheder, og en frivillig anvendelse af ordningen for små bedrifter. Dette er et udestående spørgsmål i de kommende forhandlinger.

Et andet element i de udestående trilogforhandlinger er Europa-Parlamentets forslag om at styrke den sociale dimension i den fælles landbrugspolitik. Europa-Parlamentet mener, at den fælles landbrugspolitik skal bidrage til at forbedre løn- og arbejdsvilkår for de ansatte på landbrugsbedrifterne. Europa-Parlamentet har foreslået, at medlemsstaterne forpligtes til at opsætte et kontrolsystem for landbrugere, der modtager landbrugsstøtte. Reglerne vil betyde, at landbrugerne reduceres i støtten, hvis gældende regler på arbejds- og beskæftigelsesområdet, herunder overenskomster ikke er overholdt. Konditional-

tetskravet omfatter EU-regler på arbejds- og beskæftigelsesområdet. Formandskabet har tidligere fremlagt et kompromisforslag, hvor det foreslås, at bedriftsrådgivningen i landbrugssektoren bliver styrket på det sociale område, samt at Kommissionen skal gennemføre en evaluering af området i 2025.

Et tredje element i de kommende trilogforhandlinger er niveauet for grøn øremærkning for eco-schemes. Rådet ønsker en grøn øremærkning på 20 pct., mens Europa-Parlamentet ønsker en øremærkning på 30 pct. Formandskabet foreslår, at grøn øremærkning for eco-schemes bør fastsættes til mindst 22 pct. for 2023 og 2024 samt fastsættes til mindst 25 pct. for 2025 og følgende år. For at imødekomme Europa-Parlamentet har formandskabet yderligere foreslået, at 60 pct. af midlerne, der anvendes til interventioner vedrørende naturbetingede eller andre områdespecifikke begrænsninger, skal kunne medregnes i opgørelsen af midlerne under søjle 2, der anvendes til miljø- og klimaformål.

Formandskabet har ydermere præsenteret et kompromisforslag til minimumskravene for god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM 9). Formandskabet foreslår, at hvis medlemsstaterne beslutter kun at tillade brakarealer, ikke-produktive arealer og landskabslementer, skal dette areal udgøre 4 pct. af bedriftens omdriftsareal. Dette er en stigning på 1 pct. point fra Rådets generelle indstilling. Derudover foreslår formandskabet, at hvis medlemsstaten beslutter at inkludere efterafgrøder eller kvælstoffikserende afgrøder, skal minimumsandelen af bedriftens omdriftsareal til GLM 9 udgøre 5 pct., hvoraf 3 pct. skal udgøres af brakarealer eller ikke-produktive elementer. I Rådets generelle indstilling var der ikke et minimumskrav på andelen af brakarealer eller ikke-produktive elementer. Endvidere udestår enighed om kravet om beskyttelse af vandløb (GLM4), hvor det drøftes om kravet skal være 3 meter som udgangspunkt omkring vandløb.

Forslaget om unge landbrugere er fortsat uafklaret, hvor der senest er et forslag om, at medlemsstaten skal fastsætte en aldersgrænse for unge landbrugere, der skal være i spændet på 35-40 år. Der er fortsat også uenighed om allokeringen af midler til unge landbrugere.

Kommissionen har desuden i et uformelt dokument fremsendt tekstforslag til indarbejdelse af aftalen om den flerårige finansielle ramme for 2021-27 fra december 2020 om, at 40 pct. af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger samt at 7,5 pct. forventes at bidrage til målsætninger om biodiversitet.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 23. oktober 2020 på plenarforsamlingen en række ændringsforslag til forslaget. Generelt afspejler ændringsforslagene, at Europa-Parlamentet ønsker langt mere detaljeregulering af medlemsstaterne, overholdelse af regler (compliance) og øremærkning af midlerne, end Kommissionen og Rådet har lagt op til. Nedenfor beskrives de vigtigste ændringsforslag.

Europa-Parlamentet har foreslået, at Kommissionen skal udarbejde en fuld effektvurdering af output-, resultat- og effektindikatorer ved udgangen af programperiodens tredje år og på den baggrund have mulighed for at vedtage delegerede retsakter med henblik på at rette op på eventuelle uhensigtsmæssigheder.

Europa-Parlamentet foreslår, at medlemsstaten som en del af konditionalitet skal fastsætte regler om, at ansøgere af landbrugsstøtte skal overholde visse sociale og arbejdsmarkedsregler for at kunne få udbetalt landbrugsstøtte. Endvidere foreslås, at andelen af ikke-produktive arealer mindst skal udgøre 5 pct. af omdriftsarealet.

Europa-Parlamentet mener ydermere, at medlemsstaterne skal definere aktiv landbruger, og at støtte kun kan ydes til landbrugere, der opfylder denne definition.

Europa-Parlamentet forslår desuden, at det støtteberettigede areal i medlemsstaten kan defineres således, at landskabelementer kan indgå i det støtteberettigede areal forudsat, at disse landskabelementer højst udgør en tredjedel af markens areal. Derudover skal definitionen af det støtteberettigede areal omfatte arealer, hvortil der har været ydet basisindkomststøtte, men som ikke længere opfylder de almindelige krav til støtteberettiget hektar som direkte følge af ordninger, der bidrager til opfyldelse af forordningens specifikke målsætninger om klima, miljø og biodiversitet.

Europa-Parlamentet lægger op til, at medlemsstaterne skal etablere en særlig forenklet ordning for udbetaling af støtte til små landbrug, og at medlemsstaten skal etablere en ordning, hvor direkte støtte omfordeles fra større landbrug til mindre landbrug.

Europa-Parlamentet foreslår herudover, at medlemsstater, som vælger at anvende betalingsrettigheder med forskellig værdi per hektar, skal sikre, at betalingsrettighedernes værdi tilpasses i løbet af reformperioden, så alle betalingsrettigheder senest i 2026 har samme værdi.

Europa-Parlamentet foreslår også, at der skal anvendes mindst 4 pct. af det national loft til direkte betalinger som støtte til supplerende indkomststøtte til unge landbrugere.

Angående koblet støtte fastholder Europa-Parlamentet Kommissionens forslag fra 2018 om 10 +2 pct. De ekstra 2 pct. kan kun anvendes til proteinafgrøder. Europa-Parlamentet har derimod fjernet Kommissionens forslag om at give mulighed for koblet støtte til nonfood-afgrøder, som anvendes til produktion af produkter, der har potentiale til at kunne afløse fossile materialer.

Europa-Parlamentet erklærer desuden, at øremærkningen af midler til eco-schemes under direkte betalinger (søjle 1) skal udgøre mindst 30 pct. Denne procent reduceres med de midler, som overføres fra søjle 1 til søjle 2 og anvendes til interventioner under miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser (artikel 65). Europa-Parlamentet foreslår, at medlemsstaten skal udvælge eco-schemes blandt en liste af emner, der skal indarbejdes i basisretsakten. Videre har Europa-Parlamentet foreslået, at Kommissionen gives beføjelse til at udarbejde delegerede retsakter om eco-schemes.

Vedrørende sektorinterventioner, foreslår Europa-Parlamentet, at det bliver muligt at yde støtte til producentorganisationer i forbindelse med udførelsen af deres opgaver i henhold til dette kapitel i forordningen. Derudover foreslår Europa-Parlamentet en række udvidelse af målsætninger og interventionstyper i frugt og grøntsektoren. For biavl foreslås en række nye støtteberettigede interventionstyper, samt at EU-andelen af støtten øges fra 50 til 75 pct. Endelig foreslår Europa-Parlamentet at tilføje bælgfrugter som en ny sektor under sektorinterventioner.

Derudover foreslår Europa-Parlamentet også, at der etableres et nyt Bilag IXaa til forordningen med de maksimale støttesatser og beløb, der kan ydes til interventioner under landdistriktsudvikling. Der er indsat henvisninger til dette bilag i de enkelte artikler vedrørende interventionstyper til landdistriktsudvikling.

Europa-Parlamentet har foreslået, at det bliver frivilligt for medlemsstaterne, om de vil anvende risikostyringsinstrumenter, under hensyntagen til deres behov og SWOT-analyser.

Europa-Parlamentet har fremført, at udgifter er støtteberettigede under landdistriktsfonden, hvis de er afholdt og betalt senest den 31. december 2030. Det vil sige, at der gælder N+3, hvilket er et års udvidelse.

Europa-Parlamentet har foreslået, at øremærkningen af midler til miljø- og klimaformål, samt til landbrug i ugunstigt stillede områder (hvor 40 pct. af støtten skal medtælle i øremærkningen) under søjle 2 skal udgøre mindst 35 pct. Det er desuden foreslået, at mindst 30 pct. af de samlede midler under søjle 2 skal anvendes til interventioner vedrørende investeringer, risikostyringsinstrumenter, samarbejde samt videndeling og information med fokus på fremme af udvikling af en intelligent, modstandsdygtig og varieret landbrugssektor m.v. Endvidere foreslås, at mindst 60 pct. af midlerne i søjle 1 skal anvendes til basisindkomststøtten, omfordelingsstøtte, koblet støtte og sektorinterventioner. Omfordelingsstøtten skal udgøre mindst 6 pct. af søjle 1.

Europa-Parlamentet mener ydermere, at overførsel af midler fra søjle 1 til søjle 2 kan udgøre op til 12 pct. af medlemsstatens totale tildeling til direkte støtte for årene 2023-26, der overføres til søjle 2 i årene 2024-27, forudsat at medlemsstaterne anvender de overførte midler til interventioner under miljø-, klima- og andre forvaltningsforpligtelser (artikel 65). Det er desuden foreslået, at der kan overføres op til 5 pct. af medlemsstatens tildeling til søjle 2 i årene 2024-27 til søjle 1 i kalenderårene 2023-2026, forudsat at de overførte midler anvendes til eco-schemes.

Europa-Parlamentet finder herudover, at medlemsstaterne skal revidere deres strategiske plan senest den 31. december 2025 for at sikre, at planerne er i overensstemmelse med den gældende EU-lovgivning om klima og miljø, og fremsende forslag om ændring af den strategiske plan i overensstemmelse hermed.

Europa-Parlamentet har fremført, at medlemsstaterne – med forbehold for de nationale regler om administrativ og retlig gennemgang – skal udpege et funktionelt uafhængigt mæglingsorgan med ansvar for at gennemgå de afgørelser, som træffes af de kompetente myndigheder. Dette organ skal efter anmodning fra støttemodtagerne bestræbe sig på at nå frem til løsninger, som de berørte parter kan enes om.

Europa-Parlamentet opfordrer slutteligt Kommissionen til at oprette en klagemekanisme, hvor landbrugere eller SMV'er kan indgive en klage direkte til Kommissionen i tilfælde af blandt andet alvorlige fejl begået af nationale myndigheder, ulovlig eller delvis behandling i forbindelse med udbud eller fordeling af støtte osv.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslag vil have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget vil have lovgivningsmæssige konsekvenser, da der skal udarbejdes en ny lov om støtte til strategiske planer. Desuden skal der udarbejdes nye bekendtgørelser for de støtteordninger, der skal etableres vedrørende landdistriktsudvikling og direkte betalinger. Omfanget heraf kendes ikke på nuværende tidspunkt.

Statsfinansielle og erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslagets økonomiske konsekvenser skal ses i lyset af Det Europæiske Råds aftale om EU's flerårige finansielle ramme for 2021-27, der blev indgået den 21. juli 2020. Aftalen om den flerårige finansielle ramme fastlægger den overordnede fordeling af midler til den fælles landbrugspolitik søjle 1 og 2.

Der lægges med Det Europæiske Råds aftale op til et samlet budget for den fælles landbrugspolitik på ca. 343,9 mia. € for perioden 2021-27 (2018-priser), hvor der reserveres godt 258 mia. € til markedsrelaterede udgifter og direkte støtte. Der afsættes 85,35 mia. € til landdistriktsudvikling, hvoraf 7,5 mia. € bliver finansieret gennem genopretningsinstrumentet.

I faste priser svarer det til en reduktion af budgetrammen for den fælles landbrugspolitik på ca. 10 pct. i forhold til perioden 2014-2020 eksklusiv Storbritannien. Det Europæiske Råds aftale indeholder ikke formaliserede tildelinger til de enkelte medlemsstater, men Kommissionen har efterfølgende beregnet fordelingen på medlemsstater. Den danske budgetandel til direkte støtte i løbende priser vil være ca. 45,0 mia. kr. for perioden 2021-27, hvilket er lidt mindre end den danske tildeling på 46,9 mia. kr. for perioden 2014-2020. Den danske budgetandel til landdistriktsudvikling i løbende priser bliver ca. 4,5 mia. kr. i perioden 2021-27, inklusiv midler fra genopretningsinstrumentet, hvilket er lidt mindre end den danske tildeling på 4,68 mia. kr. til landdistriktsudvikling i perioden 2014-2020.

Tabel 1. Den danske tildeling af direkte støtte og landdistriktsstøtte i 2021-27:

Mio. € i løbende priser	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2021-27
Direkte støtte	862,4	862,4	862,4	862,4	862,4	862,4	862,4	6.036,6
Landdistriktsstøtte inklusiv genopretning	92,7	103,3	103,8	75,9	75,9	75,9	75,9	603,6

Nedenstående beregning er baseret på Kommissionens forordningsforslag, og har dermed sin baggrund i Kommissionens oprindelige budgetforslag fra 2018. De erhvervsøkonomiske konsekvenser er ikke genberegnet på baggrund af aftalen fra Det Europæiske Råd. De endelige erhvervsøkonomiske konsekvenser vil også blive påvirket af øvrige nye tiltag under den nye landbrugsreform såsom udformningen af konditionaliteten for udbetaling af grundlæggende indkomststøtte, omfordelingsindkomststøtten samt eco-schemes. Herudover skal Danmark nationalt træffe beslutning om fleksibilitet mellem søjlerne.

På baggrund af Kommissionens forordningsforslag vurderes det, at en budgetreduktion på 3,9 pct. af den direkte støtte fra 2020 til 2021 vil betyde et fald i den danske konvolut af direkte støtte på i alt 255 mio. kr. Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (IFRO), Københavns Universitet, bemærker hertil, at det svarer til et gennemsnitligt fald i støtten på ca. 90 kr. per hektar. Herefter ligger støtten fast frem til 2027. Den danske konvolut frem til 2027 er vist i tabellen nedenfor:

Tabel 2. Den danske tildeling af direkte støtte på baggrund af Kommissionens forordningsforslag:

Mio. €	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Løbende priser	880,4	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1	846,1
Faste 2018-priser	846,2	797,3	781,7	766,4	751,3	736,6	722,2	708,0

IFRO har foretaget en analyse af konsekvenserne ved obligatorisk capping af den direkte støtte. I analysen viser IFRO, hvordan det vil påvirke ansøgerne i 2021 ud fra et skøn om, hvordan reduktionen påvirker deres støtte i 2021 med og uden lønfradrag. Der tages i den forbindelse udgangspunkt i Kommissionens budgetforslag (jf. tabel 1). Det bemærkes, at aftalen i Det Europæiske Råd fra 21. juli 2020 lægger op til, at capping af støttebeløb over 100.000 € per bedrift skal være frivilligt for medlemsstaterne.

Når der tages højde for lønomkostninger, sådan som Kommissionen foreslår, estimeres det, at i alt 134 bedrifter vil blive berørt af capping. Det samlede beløb, der cappes, ville være ca. 26 mio. kr. Det berørte areal er på 113.561 hektar, hvilket svarer til omkring 4 pct. af det danske støtteberettigede landbrugsareal. IFRO bemærker, at det primært er store planteavlbedrifter, der ville blive berørt, da deres lønomkostninger er lavere end andre sektorer.

Hvis lønfradraget ikke fratrækkes, ville beløbene for 2021 se betydeligt anderledes ud. Samlet ville det betyde, at 3.890 bedrifter ville blive påvirket, og der i alt ville blive cappet et beløb på 1.116 mio. kr. De berørte 3.890 bedrifter råder over et areal på 1.375.233 hektar svarende til ca. halvdelen af Danmarks landbrugsareal.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer finder, at en af de største forandringer i Kommissionens forslag i forhold til den nuværende politik er, at en større del af beslutningen, om hvordan landbrugspolitikken skal implementeres, lægges ud til de enkelte medlemslande. Kommissionens ambition med forslaget er, at landbrugspolitikken skal levere flere konkrete resultater inden for miljø og klima, og at dette skal tilrettelægges på en måde, så indsatsen i det enkelte medlemsland sker der, hvor der er et behov. Det giver mulighed for, at de konkrete krav, der stilles til den enkelte landmand, i højere grad kan tage udgangspunkt i forholdene på den enkelte bedrift end tidligere. Endvidere bliver det også muligt for medlemslandene at tilbyde landmændene frivillige ordninger (såkaldte eco-schemes) til miljø og klima i søjle 1, hvor en del af støtten kan være incitamentsbetalinger. Landbrug & Fødevarer er på den baggrund positivt indstillet over for den nye model. Det er dog helt afgørende, at udmøntningen gennemføres på en måde, så det sikres, at der bevares ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Kommissionens ønske om, at ambitionsniveauet for så vidt angår miljø- og klima generelt skal hæves på europæisk plan, og at dette skal afspejles i de nationale strategiske planer. Det er i den sammenhæng meget vigtigt, at det sikres, at EU-landene bevæger sig mod et fælles ambitionsniveau, der skaber ensartede konkurrencevilkår mellem medlemslandene. Der lægges op til, at landbrugspolitikken skal forenkles for landmanden, dels ved at den bliver mere målrettet nationale behov, og dels ved at anvende ny teknologi til kontrol og enklere støtteansøgning. Det er helt afgørende, at denne ambition leder til en mærkbar forandring for den enkelte landmand.

I forbindelse med det øgede fokus på landbrugspolitikens resultater inden for miljø og klima er det afgørende, at lande, der allerede i dag har gennemført en stor grøn omstilling og har høje nationale krav, også bliver anerkendt herfor gennem landbrugspolitikken og ikke tværtimod bliver straffet ved at have færre muligheder for at anvende landbrugspolitikens instrumenter.

De største umiddelbare bekymringspunkter i forslaget er, at budgettet generelt reduceres med 17 pct. i faste priser, når man sammenligner landbrugsbudgettet i kommende periode med den nuværende periode, jf. Kommissionens budgetforslag fra den 2. maj 2018. I lyset af at der til stadighed stilles højere krav til landbrugsproduktionen i Europa, så er det vigtigt, at der også følger midler med. Derfor er det heller ikke begrundet, hvorfor Danmark og en række andre lande fortsat skal overføre midler til primært en række af de øst- og centraleuropæiske lande, hvor omkostningsniveauet generelt er markant lavere. Ikke mindst i lyset af de budgetmæssige reduktioner af landbrugsbudgettet, er det helt afgørende, at Kommissionen leverer en mærkbar regelforenkling i den kommende periode fra 2021-27.

Angående de *strategiske planer for landbrugspolitikken* bemærker Landbrug & Fødevarer, at de foreslåede strategiske planer for landbrugspolitikken for perioden 2021 til 2027 på mange måder forventes at ligne det nuværende landdistriktsprogram i udformning og i forhold til godkendelsesprocessen. Det er i den forbindelse vigtigt at påpege, at processen omkring landdistriktsprogrammerne i dag opleves som meget tung og i flere lande er med til at forsinke implementeringen af landbrugspolitikken. Det er derfor vigtigt, at de strategiske planer kommer til at virke væsentligt mere enkle og effektive – ikke mindst da der fremadrettet lægges op til, at de også skal adressere initiativer under søjle 1. Det betyder, at Landbrug & Fødevarer for det første mener, at medlemslandene for hver ordning konkret skal begrunde, hvordan man har sikret den mest enkle regulering; dernæst skal bemærkninger fra landmændenes organisationer til implementering af nye regler vedlægges, når medlemslandene indsender deres strategiske planer til godkendelse i Kommissionen. Endelig skal alle strategiske planer oversættes til alle EU-sprog, således at der sikres gennemsigtighed og mulighed for at blive inspireret af en mere enkel implementering i andre EU-lande. Det er også vigtigt, at der er en smidig og hurtig godkendelsesproces fra EU's side så rammen om landbrugspolitikken i Danmark er kendt for danske landmænd i detaljer i god tid forud for den 1. januar 2021. Endelig er det helt afgørende, at rammerne sikrer en hurtig og effektiv udbetaling af landbrugsstøtte til landmændene. Det fremgår af forslaget, at medlemslandene kan risikere suspension for refusion af udgifter, såfremt der ikke er tilstrækkelig resultatopfyldelse. Det er afgørende, at landmænd, der leverer som aftalt, ikke risikerer manglende udbetaling som følge af medlemslandets (Danmarks) overordnede manglende performance. Det er i den forbindelse også afgørende, at landbrugspolitikens effekt vurderes ud fra nogle indikatorer, som landbrugspolitikken og landmændene har entydig indflydelse på. Derudover er det vigtigt i de strategiske planer, at medlemslandene overordnet set bevæger sig mod de målsætninger, der stilles over en flerårig periode. Her er det afgørende, at medlemslandene ikke bliver fastlåst på at fortsætte specifikke tiltag, blot fordi de har været anvendt historisk, men derimod kan udvikle og tilrettelægge indsatsen bedst muligt i forhold til at nå målsætningerne uanset, at det medfører udsving mellem årene.

I forhold til den *grundlæggende indkomststøtte med henblik på bæredygtighed (GIB) (afkoblet støtte)* bemærker Landbrug & Fødevarer, at den direkte støtte per hektar defineres som noget nyt som en decideret indkomststøtte. Støtten fortsætter som en afkoblet støtte per hektar. Den grønne støtte afskaffes og bliver en del af indkomststøtten. Til gengæld bliver det fremadrettet også muligt at anvende den direkte støtte til nye støtteordninger for miljø og klima, såkaldte "eco-schemes". Landbrug & Fødevarer mener, at det sender et forkert signal at kalde den grundlæggende indkomststøtte for "indkomststøtte", da Landbrug & Fødevarer anser landbrugsstøtten som en betaling for at landmændene i Europa skal opfylde høje krav til en bæredygtig landbrugs- og fødevarerproduktion. I den forbindelse og for at sikre ensartede konkurrencevilkår mellem EU's medlemslande mener Landbrug & Fødevarer, at det skal sikres, at minimum 60 pct. af søjle 1 gives til den grundlæggende indkomststøtte.

Vedrørende *konditionalitet*, noterer Landbrug & Fødevarer sig, at modtagelse af støtten ventes at være betinget af overholdelse af de nuværende krydsoverensstemmelseskrav, EU-krav og nationale lovkrav samt krav om sikring af god landbrugs- og miljømæssig stand. Den konkrete udmøntning af de enkelte krav kendes ikke endnu og konsekvenserne er derfor meget uklare. Det er som udgangspunkt positivt,

at der gives større frihed til at tilrettelægge kravene nationalt, så de giver mening i en national kontekst. Det er dog afgørende, at kravene gennemføres på en enkel og meningsfuld måde, der tager udgangspunkt i at bakke op om god landmandspraksis. Samtidigt skal der være fokus på at undgå overimplementering og forvridning af konkurrencen mellem medlemslandene. Det skal derfor sikres, at krav, der stilles om betingelse for at modtage den grundlæggende indkomststøtte, skal være enslydende og gældende for alle europæiske landmænd. Det er i den forbindelse vigtigt, at landmænd i lande som Danmark, der generelt stiller skrappe krav til landbrugsproduktionen, ikke straffes ved at få indskrænket mulighederne for at opnå EU-støtte i forhold til konkurrenter i andre lande, hvor der er færre krav til produktionen. Det er vigtigt, at landbrugspolitikken også på dette område understøtter en produktion, der er effektiv og bæredygtig, frem for at stille den ringere end mindre effektive og bæredygtige konkurrenter. Det vil have afgørende betydning, hvordan man skelner mellem konditionalitet og en ekstra indsats herudover, der kan honoreres i de såkaldte "eco-schemes", så den konkrete implementering er af stor betydning.

Vedrørende *økologi* savner Landbrug & Fødevarer generelt et fokus på økologisk produktion i forslaget. Der er i det nuværende regelsæt en anerkendelse af økologisk produktion ved at økologer er "green by definition". Der savnes et lignende signal omkring økologisk produktion i det nye forslag.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *intern udjævning* med tilfredshed at det med forslaget fortsat er muligt at differentiere betalingsrettighedernes værdi. Angående *omfordelingsstøtten* mener Landbrug & Fødevarer, at det skal være frivilligt for medlemslandene, om de vil indføre omfordelingsstøtte.

I forhold til *støtte til unge landmænd* finder man, at det er vigtigt, at EU's landbrugspolitik er med til at understøtte generationsskifte. Det er positivt, at det forventes at være muligt at fortsætte med den nuværende støtteordning til unge landmænd, så der skabes kontinuitet for de landmænd, der nu anvender ordningen. Fremadrettet skal det overvejes, hvordan landbrugspolitikken anvendes til bedst muligt til at løse udfordringer med generationsskifte. I dag anvendes også EU-midler uden for landbrugspolitikken til at hjælpe med finansieringen af nye bedrifter og det er vigtigt, at denne mulighed fastholdes og komplementerer indsatsen under EU's landbrugspolitik.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *frivilligt "eco-scheme"*, at det er meget interessant med en støtteordning i søjle 1, hvor det er muligt at give incitamentsbetalinger. Det er af stor betydning, at man kan anvende motiverende midler til en grøn omstilling. Der mangler dog fortsat detaljer om, hvilke rammer der gælder for at yde en "incitamentsbetaling". Landbrug & Fødevarer ønsker, at incitamentsbetalingen bliver så høj, at den sikrer landmændene en betydelig nettoindtjening. Ligeledes skal det være muligt at opkræve og målrette ordninger til landmænd i afgrænsede sektorer og geografiske områder. Ordninger under et eco-scheme skal være relevant for alle landmænd, der finansierer dem.

Eco-schemes må ikke medføre en væsentlig omfordeling blandt landmænd. Ud over miljø-, klima- og biodiversitetstiltag skal det også være muligt at støtte tiltag, der fremmer dyrevelfærd. Endelig skal det være muligt at målrette støtten mod certificeringsordninger, herunder allerede eksisterende ordninger. Det er dog også her en stor udfordring, hvis landmænd i lande som Danmark, der i en lang årrække er gået foran i forhold til klima- og miljøeffektivitet, får færre muligheder og stilles ringere end landmænd i mindre effektive lande.

Det bør derfor være muligt dels at støtte nationale krav, der ligger ud over EU-krav, og dels at støtte nye krav, der følger af en fælles EU-regulering. Eco-schemes skal kunne anvendes til at belønne opfyldelse af nye EU-krav. Ikke udnyttede midler under en ordning skal tilbagebetales som grundbetaling. Som

undtagelse for ovenstående betingelser skal det dog i konkrete tilfælde være muligt at etablere eco-schemes, der indeholder en betydeligt mindre incitamentsstøtte, og som medfører en omfordeling blandt landmænd. Et eksempel på et sådant eco-scheme kan være støtte til målrettet miljøregulering, hvor finansiering sikres gennem en generel reduktion af støtten hos alle landmænd, og hvor støtteordningen er målrettet mod landmænd i specifikke vandoplande.

Landbrug & Fødevarer ønsker at understøtte en udvikling i EU's landbrugspolitik, der fremmer en bæredygtig udvikling. For at sikre dette anbefaler Landbrug & Fødevarer en ambitiøs anvendelse af eco-schemes, der er baseret på valgfrihed og incitamentsstøtte for den enkelte landmand. Konkret anbefaler Landbrug & Fødevarer, at den danske regering i den kommende implementering af EU's landbrugspolitik afsætter op til 30 pct. af budgettet til søjle 1 til eco-schemes med særlig fokus på klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd. Specifikt foreslår Landbrug & Fødevarer, at der afsættes midler inden for følgende områder: Klima: 11 pct., Biodiversitet: 3 pct., Målrettet miljøregulering: 5 pct., Dyrevelfærd – svin 2 pct. og "Sektorbalance" 9 pct.

Landbrug & Fødevarer understreger, at anbefalingen om at afsætte op til 30 pct. af budgettet til søjle 1 til eco-schemes med særlig fokus på klima, miljø, biodiversitet og dyrevelfærd er under forudsætning af, at de ønsker, som Landbrug & Fødevarer har til, hvad eco-schemes skal kunne, opfyldes. Herunder ikke mindst, at der ydes en betydelig incitamentsstøtte til den enkelte landmand, som sikrer landmanden en betydelig nettoindtjening. Herudover skal ordninger under et eco-scheme være relevante for alle landmænd, der finansierer ordningerne ved at få reduceret deres landbrugsstøtte, og at de dermed ikke må medføre en væsentlig omfordeling af landbrugsstøtten blandt landmænd.

Det helt overordnede princip skal derfor være, at der for hver landmand oprettes en grøn konto, hvis størrelse svarer til det beløb, som landmandens hektarstøtte er blevet reduceret, for at lave ordninger under eco-schemes. Den enkelte landmand kan dernæst søge ordninger under eco-schemes for det beløb, der står på kontoen. Hvis landmanden ikke ønsker at udnytte hele eller dele af den grønne konto, kan denne del udbydes til andre landmænd, som gerne vil søge flere midler under eco-schemes, end der er midler til på disse landmænds egen grønne konto. Princippet er derfor, at landmændene er berettigede, men ikke forpligtede, til at søge midlerne på deres grønne konto. Derudover har alle landmænd mulighed for at søge flere midler end dem, der står på deres grønne konto. Her kan de udelukkende få tildelt flere midler, hvis der er landmænd, der ikke ønsker at udnytte deres grønne konto fuldt ud.

I forhold til *støtteloft* noterer Landbrug & Fødevarer, at forslaget indeholder et obligatorisk støtteloft på ca. 750.000 DKK (100.000 €), og at der skal ske en gradvis støttereduktion for beløb over 450.000 DKK (60.000€) – såkaldt degressivitet. Når det beregnes, om en landmand når støtteloftet, vil det være muligt at indregne lønomkostninger i bedriften samt værdien af ejerens arbejde. Landbrug & Fødevarer er imod støtteloft. Landbrugsstøtten er en betaling for de ekstra omkostninger, som europæiske landmænd står over for som følge af efterlevelse af høje EU-standarder. De høje standarder efterleves både på den første hektar og på den sidste hektar. Derudover lægges der op til en meget bureaukratisk og omkostningstung model, da modregning af lønomkostninger vil medføre en ekstra administrativ byrde i forbindelse med støtteansøgningen. Det er ikke klart, hvad støtteloftet vil betyde for danske landmænd, og det er afgørende, at denne information tilvejebringes. Såfremt ønsket om at begrænse støtten til de største bedrifter fastholdes, så bør landene som alternativ til et absolut støtteloft kunne vælge en begrænset degressivitet.

Landbrug & Fødevarer afviser kategorisk indførelsen af et 100 pct. støtteloft ("capping"). Den generelle arealstøtte er en betaling fra samfundet for de øgede omkostninger, der følger af de højere europæiske standarder og krav i relation til blandt andet miljø, klimabeskyttelse, dyrevelfærd og fødevarerikkerhed. De meromkostninger rammer al landbrugsproduktion uanset bedriftens størrelse.

Samtidigt ønsker Landbrug & Fødevarer at understøtte en mangfoldig bedriftsstruktur. Det betyder blandt andet, at der i forbindelse med fordelingen af støtten bør tages hensyn til, at alle bedrifter har en række faste udgifter uanset bedriftsstørrelse, ligesom de større bedrifter kan udnytte de mulige stor-driftsfordele. Disse forhold kan adresseres gennem både en omfordelingsstøtte (højere støtte på de første hektar på alle bedrifter) og degressivitet (procentvis reduktion af støtten over et vist beløb).

Landbrug & Fødevarer ønsker, at den nuværende degressivitet på 5 pct. på beløb over 1,1 mio. kr. fjernes og erstattes af en omfordelingspræmie på 5 pct., der ydes på de første 60 hektar. Beløbet til omfor-delingspræmien skal beregnes på baggrund af den foreslåede bæredygtighedsindkomststøtte. Dermed skal beløb afsat til blandt andet eco-schemes, unge landmænd og koblet støtte ikke indgå i beregningen. Det er en afgørende forudsætning for ønsket om en omfordelingsstøtte, at der ikke samtidigt indføres et støtteloft ("capping") eller degressivitet.

Landbrug & Fødevarer ønsker en intern udjævning af støtten per hektar i Danmark og samtidigt at sikre at midler, der p.t. tilfalder producenter i mælke- og kvægsektoren, kartoffelstivelsessektoren og sukker-roesektoren, også fremadrettet tilfalder disse sektorer ("sektorbalance"). Baggrunden for ønsket om en udjævning af værdierne af betalingsrettighederne er at opnå en betydelig forenkling for den enkelte landmand, blandt andet gennem en fjernelse af betalingsrettighederne. Den helt afgørende forudsæt-ning for en sådan intern udjævning af støtten per hektar er dog, at den nuværende sektorbalance re-spekteres på anden vis end gennem en differentieret støtte per hektar. En sådan fremadrettet aftale om sektorbalance skal tilgodese de sektorer, der er omfattet af den nuværende ordning – det vil sige mælke- og slagtekalveproducenter, samt kartoffelstivelses- og sukkerroeproducenter.

Konkret foreslår Landbrug & Fødevarer, at der for hver af de tre sektorer afsættes et beløb, der svarer til det beløb, der p.t. tilfalder de aktive producenter i sektoren i form af forhøjede betalingsrettighedsvær-dier. Dette beløb anvendes til ordninger til gavn for de nævnte sektorer. Landbrug & Fødevarer peger på, at de foreslåede eco-schemes fremadrettet vil kunne anvendes til at sikre sektorbalancen. Det er dog et kardinalpunkt, at disse eco-schemes lever op til de krav, som Landbrug & Fødevarer generelt stiller til disse. Det gælder ikke mindst kravet om, at landmændene skal sikres et væsentligt nettoprovenu i form af en betydelig incitamentsbetaling.

Ud over at sikre opretholdelse af sektorbalancen vil en sådan model medføre, at støtten rettes mod aktive producenter i den pågældende sektor. Særligt for kvægsektoren vil ordningen desuden kunne udformes således, at den vil kunne understøtte en udvikling mod en mere klimaneutral produktion, der er et mål for såvel erhvervet som regeringen. Slagtekalveproducenterne modtager i gennemsnit en relativ høj støtte per hektar sammenlignet med mælkeproducenterne. De vil derfor blive forholdsmeæssigt hårdt ramt af den foreslåede model, der vil medføre en udjævning af støtten per hektar internt i kvægsektoren. På den baggrund af den særlige situation ønsker Landbrug & Fødevarer, at den nuværende koblede slag-tepræmie til kvier, tyre og stude fortsætter på det nuværende niveau, samt at der ydes en ekstra koblet støtte svarende til det oprindeligt tildelte handyrtillæg, der fortsat tilfalder aktive kvægproducenter. I et europæisk oksekødsmarked, der i forvejen er præget af en betydelig grad af forvridding på grund af koblede præmier i langt hovedparten af medlemslandene, vil en højere koblet præmie bidrage til at fastholde opfedningen af slagtekalve i Danmark som et alternativ til levende eksport af kalve.

Angående *koblet støtte* ønsker Landbrug & Fødevarer en markedsorientering af EU's landbrugspolitik, og er derfor grundlæggende modstander af koblet støtte. Dette er blandt andet relevant i forhold til mar-kederne for markfrø og kartoffelstivelse. Der kan dog være særligt udsatte sektorer, som kan have brug for koblet støtte – herunder i Danmark i form af en slagtepræmie til blandt andet kalve. I forslaget lægges

der op til et loft på koblet støtte på 10 pct. dog med mulighed for ekstra 2 pct. til proteinafgrøder. Landbrug og Fødevarer så gerne et loft på et lavere niveau, for at begrænse anvendelsen af koblet støtte i en række af EU's lande i tilstrækkelig grad.

Vedrørende *kontrol og sanktioner* bemærker Landbrug & Fødevarer, at digitaliseringen betyder nye muligheder i relation til indberetning og kontrol, der kan betyde lettelser for erhvervet. Det er positivt, men det er samtidigt vigtigt, at der er et stort fokus på landmandens retssikkerhed. For eksempel at der ikke bliver tale om 100 pct. screening og dermed reelt på længere sigt 100 pct. fysisk kontrol. Det er også vigtigt, at en afgørelse til ugunst for den kontrollerede på landmandens anmodning skal kunne følges op af et fysisk kontrolbesøg, så en afgørelse ikke alene baseres på elektroniske datafund. Endelig er det også vigtigt, at landbrugspolitikken generelt bevæger sig bort fra at overfokusere på bagatelagtige afvigelser fra reglerne. Der skal være mere fokus på "vejledning og korrektion" i stede for den nuværende fokus på "kontrol og sanktion".

I forhold til *definitioner* m.v. bemærker Landbrug & Fødevarer, at der ikke lægges op til markante ændringer i de basale støttebetingelser, men at der fremadrettet vil være en større frihed til national ud-møntning af definitioner og støttebetingelser. I forhold til Kommissionens forslag, om at støtten skal målrettes mod "reelle landmænd", så bakker Landbrug & Fødevarer op om dette. Det sker for at sikre, at EU's landbrugsstøtte målrettes personer, hvis primære interesse er landbrugsproduktion. Det er dog afgørende, at en definition ikke udelukker deltidslandmænd m.v., der har en væsentlig indkomst fra andre kilder. Landbrug & Fødevarer mener, at definitionen skal udelukke, at støtten udbetales til for eksempel offentlige myndigheder, udefra kommende kapitalinteresser med et andet hovedfokus end landbrug, samt fonde hvis primære interesse er naturbeskyttelse m.v. Det er i denne forbindelse vigtigt, at den nationale administrative praksis ikke pålægger landmændene en væsentlig administrativ byrde.

Derudover ser Landbrug & Fødevarer et potentiale i, at der i forbindelse med forhandlingerne om de kommende regler for EU's landbrugspolitik arbejdes for en større fleksibilitet, i hvordan EU-reglerne definerer det støtteberettigede areal. Det vil sige en såkaldt bruttoarealmodel, hvor landbrugsstøtten ikke reduceres, såfremt der etableres eller allerede eksisterer småbiotoper og andre natur- og biodiversitetstiltag på bedriften, og hvis aktivitetskravet ikke overholdes ned til 100 m² nøjagtighed. Dette kan give både forenkling og skabe rammerne for flere natur- og biodiversitetstiltag i agerlandet. For at sikre, at støtten understøtter en landbrugsproduktion er det afgørende, at støtten ydes til reelle landmænd.

Angående en *forenklet ordning for mindre landbrug* noterer Landbrug & Fødevarer sig, at Kommissionen forventes at fremlægge et forslag om forenklet EU-støtte til mindre landbrug. Det er vigtigt, at definitionen af mindre landbrug indebærer, at ordningen vil være relevant for mindre danske landbrug samt vil medføre en mærkbar forandring for mindre landbrug i Danmark.

Vedrørende *landdistriktpolitikken* påpeger Landbrug & Fødevarer, at landdistriktpolitikken i store træk fortsætter som hidtil. Dog under et mindre budget med krav om øget national medfinansiering. Det er vigtigt, at ordningerne under landdistriktsprogrammet generelt bliver enkle og meningsfulde, og det er vigtigt, at der findes en brugbar model for blandt andet engangserstatninger til landmænd, der gør noget på bedriften for eksempel natur og miljø. Som noget nyt stilles der dog krav om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Landbrug & Fødevarer er fortsat imod en obligatorisk risiko-forsikring, for eksempel i form af en klimaforsikring. Det skal overlades til medlemslandene at vurdere, hvorvidt dette bør prioriteres i den nationale plan.

Landbrug & Fødevarer anser fortsat de direkte betalinger (fremover: bæredygtighedsindkomststøtten) under søjle 1 som det bedste instrument til at sikre landmændene en stabil indkomst. Såfremt der – som

foreslået af Kommissionen kommer et obligatorisk krav om en risikoforsikring el.lign. i landdistriktspolitikken ønsker Landbrug & Fødevarer en minimumsløsning, for eksempel i form af et tilskud til forsikringspræmien til en haglskadeforsikring.

Endelig bør EU-medfinansieringssatsen for miljø-, klima- og naturtiltag ændres fra de foreslåede 80 pct. til den generelle sats på 43 pct.

På baggrund af Kommissionens forslag til den flerårige finansielle ramme vurderes den samlede effekt i Danmark af det reducerede EU-budget til landdistriktspolitikken, de reducerede nationale medfinansieringssatser samt en forudsætning om, at der ikke flyttes midler fra søjle 1 til søjle 2 ("fleks-midler") at være en reduktion i budgettet for det samlede danske landdistriktsprogram i den kommende budgetperiode på omkring 37 pct. svarende til godt 450 mio. kr. om året. En så betydelig budgetreduktion må ifølge Landbrug & Fødevarer forventes at få store konsekvenser for de nuværende ordninger under landdistriktsprogrammet. For at sikre opretholdelse af de mange ordninger, der blandt andet kommer miljø, natur og biodiversitet til gode, peger Landbrug & Fødevarer på, at den danske stat må hæve sin medfinansiering fra det nuværende minimumsniveau.

I forhold til den økologiske arealstøtte ønsker Landbrug & Fødevarer, at den fortsat finansieres under landdistriktsprogrammet i søjle 2. For at understøtte sektorens markedsdrevne udvikling skal det prioriteres, at der som minimum afsættes midler svarende til det økologiske areal (inklusiv areal under omlægning) ved indgangen til den kommende budgetperiode.

Hvad angår de forskellige investeringsstøtteordninger til nye stalde og miljøteknologier, der skal medvirke til at sikre det fremtidige råvaregrundlag for blandt andet slagterier og mejerier, ønsker Landbrug & Fødevarer at opretholde en budgetramme på niveau med rammen for disse ordninger under det nuværende landdistriktsprogram. For at nå dette mål kan Landbrug & Fødevarer om nødvendigt acceptere en begrænset flytning af midler fra søjle 1 til søjle 2 på til maksimalt 7 pct., svarende til det nuværende niveau. Det er i den forbindelse en forudsætning, at en del af de overflyttede midler reserveres til projekter hos små og mellemstore producenter, der ellers har vanskeligt ved at blive prioriteret. Beløbet, der reserveres til små og mellemstore bedrifter, skal stå i et rimeligt forhold til andelen af de overflyttede midler fra disse bedrifter.

For så vidt angår *markedsforvaltning* noterer man sig, at Kommissionen lægger op til mindre rettelser af EU's markedsforvaltning, som ikke umiddelbart giver anledning til kommentarer. Landbrug & Fødevarer vil dog – som for resten af forslaget – forbeholde sig ret til at vende tilbage, når det fremlagte forslag er gennemanalyseret.

I forhold til *performancebonus* påpeger Landbrug & Fødevarer, at det fremgår af notatet, at en del af Landdistriktsfonden reserveres til en performancebonus til medlemsstaten i 2026. Det er vigtigt, at denne bonus kommer landmænd og ikke kun administration til gode.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til *ikrafttrædelse*, at det er planen, at den nye landbrugspolitik skal træde i kraft den 1. januar 2021. Hertil bemærkes det, at landmændene har behov for tid til planlægning og forudsigelighed, hvorfor det er vigtigt, at der er en hurtig beslutningsproces i EU, der giver mulighed for, at landmændene i god tid kan modtage konkret information om eventuelle forandringer og dermed får mulighed for at forberede sig på de konkrete konsekvenser af forslaget.

Landbrug & Fødevarer bemærker i forhold til formandskabets ændringsforslag, at organisationen stiller sig uforstående over for, at forenkling og færre administrative byrder ikke er en del de strategiske planer, idet det er en af de helt centrale målsætninger med den reviderede politik.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg primo april 2019 har vedtaget et ændringsforslag, der betyder, at der skal ske en fuld intern udjævning af betalingsrettighedernes værdi over en syvårig periode. Landbrug & Fødevarer advarer kraftigt mod ændringsforslaget. Det skyldes først og fremmest de mulige store negative økonomiske konsekvenser for en række bedrifter, der på nuværende tidspunkt har betalingsrettigheder med en højere værdi. Det gælder blandt andet en lang række mælke- og slagtekalveproducenter, der risikerer at få deres økonomiske situation forringet til et niveau, hvor en fortsat overlevelse kan være på spil. Landbrug & Fødevarer opfordrer derfor til at arbejde for, at Kommissionens forslag på dette område fastholdes.

I forhold til Kommissionens forslag til de såkaldte eco-schemes vil Landbrug & Fødevarer gerne understrege, at det skal sikres, at der er der sammenhæng mellem de landmænd, der finansierer et eco-scheme gennem en reduktion i indkomststøtten, og de landmænd, der kan udnytte de forskellige ordninger under et eco-scheme. Det betyder med andre ord, at eco-schemes skal bestå af forskellige ordninger, der er mulige og relevante at søge for de samme landmænd, der har finansieret dem. Eco-schemes må ikke blive en kilde til omfordelinger mellem landmænd.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg lægger op til et års forsinkelse af reformen, hvorefter ikrafttrædelse bliver den 1. januar 2022. Det er i den forbindelse vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at der i god tid opnås overblik over ordninger, budget og konsekvenser for støttemodtagerne i eventuelle overgangsåre.

Senest finder Landbrug & Fødevarer, at Rådet har arbejdet sig i en positiv retning for så vidt angår diskussionerne om sanktioner i forbindelse med konditionalitet. Organisationen roser, at der i formandskabets ændringsforslag lægges op til vandtætte skodder mellem monitoreringskontrol og kontrol af konditionalitet. Helt generelt bør det være muligt at reducere og/eller helt afskaffe sanktioner i tilfælde, hvor der anvendes monitorering som kontrolform. Landbrug & Fødevarer ser endvidere positivt på, at Rådet bevæger sig i retning af, at anvendelse af risikostyringsinstrumenter bliver frivilligt for landmændene, og at for eksempel registrerings/mærkningskrav fjernes fra konditionaliteten. Landbrug & Fødevarer er bekymret over udvidelsen af mulighederne for at yde koblet støtte, da det er en bevægelse væk fra en øget markedsorientering.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det finske formandskab har præsenteret en række reviderede tekstforslag på det grønne område, blandt andet om øget fleksibilitet i definitionen af det støtteberettigede areal. Derudover har formandskabet fremlagt et oplæg om, at der fastsættes en fælles budgetmæssig øremærkning på tværs af søjle 1 og søjle 2 til de grønne målsætninger på klima, miljø og biodiversitet. Formandskabet foreslår, at eco-schemes udvides til at kunne bidrage til flere formål end udelukkende miljø, natur og klima. Blandt andet nævnes dyrevelfærd. Landbrug & Fødevarer bakker op herom.

Landbrug & Fødevarer finder, at det er vigtigt, at større krav til landmændene ikke kombineres med store reduktioner i landbrugsbudgettet. Landbrug & Fødevarer bemærker i den forbindelse, at det ikke er rimeligt, at landbruget betaler for Brexit og ønsker at fastholde niveauet for budgettet. Landbrug & Fødevarer er stærkt bekymrede for ekstern omfordeling, og at der som minimum bør lægges vægt på andre faktorer, herunder det samlede støtteniveau under søjle 1 og 2.

Landbrug & Fødevarer ønsker ikke støtteloft ("capping"), men såfremt det måtte indgå i drøftelserne kan det overvejes at fokusere på degressiv støtte i lyset af stordriftsfordele for større bedrifter (på linje med modellen i 2013-reformen). Det skal også ses i sammenhæng med vigtigheden af, at støtten går til ægte landbrugere.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at nationale krav, der ligger ud over krav på europæisk niveau skal kunne kompenseres af landbrugsstøtten, således at baseline er kravene på europæisk niveau. Det er nødvendigt for at skabe lige vilkår for alle medlemsstater. Det betyder også, at eco-schemes skal kunne understøtte ambitiøse nationale tiltag. Landbrug & Fødevarer ønsker klare ramme for fleksibilitet mellem søjle 1 og 2, herunder den nationale medfinansiering for at undgå konkurrenceforvridning.

Landbrug & Fødevarer mener det er vigtigt, at der udarbejdes konsekvensvurderinger af EU's jord-til-bord strategi og biodiversitetsstrategi inden de udmøntes i praksis. Derudover er det vigtigt, at der er gennemsigtighed i processen omkring EU-Kommissionens henstillinger til medlemslandene vedrørende de ni mål i landbrugspolitikken, så det er muligt at sammenligne på tværs af medlemslande. Landbrug & Fødevarer vil advare mod, at Kommissionen får tilført betydelige magtbeføjelser til gennem henstillinger til de forskellige medlemslande i de strategiske CAP-handlingsplanerne de facto at kræve specifikke tiltag gennemført uden en konkret hjemmel.

Det fremgår af strategierne, at det ønskes at indføre et minimumsbudget øremærket de nye grønne incitamentsbaserede eco-schemes under den fælles landbrugspolitik, og at man ønsker at indføre støtte-lofter over de direkte betalinger. Landbrug & Fødevarer ser et stort potentiale i incitamentsbaserede eco-schemes, men savner en anerkendelse af, at EU's landbrugspolitik ikke kan finansiere alle de grønne ambitioner, som Kommissionen har opstillet. Landbrug & Fødevarer ønsker at gentage og understrege modstanden mod støtteloftet i den fælles landbrugspolitik. De direkte betalinger er en betaling for de meromkostninger, der følger af de høje europæiske krav på blandt andet miljøområdet. De meromkostninger belaster produktionen uanset bedriftens størrelse, og dermed er et støtteloft urimeligt og diskriminerende mod den bedriftsstruktur, der blandt andet findes i Danmark.

Det er positivt, at EU-kommissionen den 27. maj 2020 har foreslået en forøgelse af landbrugsbudgettet sammenlignet med det to år gamle forslag – men i forhold til det nuværende budget er der stadig tale om en reduktion i størrelsesordenen 10 pct. i faste priser. Det er voldsomt, når kravene til landbruget om at levere på hele den grønne dagsorden samtidigt stiger voldsomt.

Det er stærkt utilfredsstillende og urimeligt, at hovedparten af de ekstra midler, der tildeles landbruget, tildeles landdistriktsbudgettet og fordeles med den fordelingsnøgle, der anvendes her. Det skyldes, at de ekstra midler ifølge Kommissionens Meddelelse om ny Flerårig Finansiell Ramme skal hjælpe landbrugs- og fødevarerhvervet med at leve op til kravene i deres netop offentliggjorte forslag til strategier for biodiversitet og "jord-til-bord".

Strategierne indeholder ikke ny finansiering. Men en række af tiltagene tænkes sammen med EU's fælles landbrugspolitik og EU-Kommissionens godkendelse af medlemslandenes strategiske planer, der fremover vil være en forudsætning for udbetaling af landbrugsstøtte. Landbrug & Fødevarer appellerer til, at der er en balance mellem øgede krav til landbrugsproduktion og et reduceret EU-budget til den fælles landbrugspolitik.

Omkostningerne ved at leve op til kravene i de to strategier må forventes at være knyttet til landbrugs-arealets størrelse og værdien af landbrugsproduktionen. Danmarks andel af landdistriktsmidlerne er væsentligt lavere end vores andel af den samlede landbrugsproduktion i EU. Til illustration er Danmarks andel af det foreslåede landdistriktsbudget på 0,7 pct.; Danmarks andel af EU's samlede produktionsværdi af landbrugsprodukter er ca. 2,5 pct.; og dansk andel af de direkte betalinger på 2,2 pct. Der skal sikres en fair andel af midlerne. Også her bør der tages højde for frontløberproblematikken, så miljø- og klimateffektiv dansk landbrugs- og fødevarerproduktion ikke straffes dobbelt ved at skulle opnå samme reduktionsmål som lande, der ikke allerede har gennemgået en væsentlig grøn omstilling, og samtidigt

modtage en andel af budgettet, der er langt lavere end den danske andel af EU's samlede landbrugsproduktion.

Landbrug & Fødevarer anfører, at aftalen i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-27 indeholder en række beslutninger, der er afgørende for dansk landbrug. Det er helt overordnet positivt, at der nu er opnået en aftale mellem stats- og regeringscheferne, da det er en nødvendig forudsætning for, at man nu kan finde en aftale om fremtiden for den fælles landbrugspolitik. Det er også positivt, at man har opnået enighed om vedtagelsen af en europæisk genopretningsfond. Dansk eksport – ikke mindst den danske fødevarerexport – har brug for et Europa med økonomisk vækst. Landbrug & Fødevarer ser også frem til hurtig afklaring af, hvordan de dele af den europæiske genopretningsfacilitet – blandt andet de dele, der udmøntes via landdistriktsprogrammet - konkret bliver udmøntet i Danmark.

Landbrug & Fødevarer er dog bekymrede over beslutningen om at reducere landbrugsbudgettet med op mod 10 pct. sammenlignet med det budget, der er i dag, da det sker samtidig med at landmændene forventes at levere langt mere på den grønne dagsorden. Samtidig er Landbrug & Fødevarer stærkt bekymrede over, at man åbner for, at man nationalt kan beslutte at flytte op til 42 pct. af grundbetalingen til landdistriktspolitikken – og dermed væk fra landmændenes bundlinje. Hvis det sker, risikerer man at underminere mange landmænds økonomi, og det vil stille landmændene i forskellige lande helt forskelligt, og dermed føre til konkurrenceforvridning.

Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed, at støtteløfter med stats- og regeringschefernes beslutning, bliver frivillige for det enkelte medlemsland. Landbrug & Fødevarer går ud fra at denne principbeslutning om at gøre støtteløfter for medlemslandene frivillige også gælder degressivitet. Landbrug & Fødevarer ønsker ikke støtteløfter anvendt i Danmark.

Landbrug & Fødevarer ser frem til en hurtig afklaring af de konkrete budgetmæssige konsekvenser af aftalen i Det Europæiske Råd for Danmark og konkret for udbetalingen af landbrugsstøtte fra december 2020.

Landbrug & Fødevarer lægger helt overordnet, som tidligere understreget vægt på, at EU's landbrugspolitik understøtter en konkurrencedygtig og bæredygtig produktion af landbrugs- og fødevarer. Der er brug for fokus på en fortsat markedsorientering, så danske og europæiske landbrugs- og fødevarer, der lever op til det europæiske samfunds høje krav til kvalitet, sikkerhed, bæredygtighed samt klimavenlighed, kan imødekomme efterspørgslen hos forbrugerne på såvel det europæiske som det globale marked. Forudsætningen for den fortsatte gradvise omstilling af landbrugs- og fødevarerhvervet, er, at landmændene og fødevarerhvervet har en indtjening, der kan danne grundlag for investeringer i mere klima- og miljøvenlige produktionsmetoder.

Det betyder blandt andet, at EU's landbrugspolitik skal sikre, at der ikke sker store omfordelinger i forhold til den nuværende situation. Det betyder først og fremmest, at det skal sikres, at der er ens vilkår mellem de forskellige EU-lande – en såkaldt level playing field. Det gælder eksempelvis i forhold til de klima- og miljøbetingelser, der stilles til landbrugsstøtten i de forskellige medlemsstater i EU. En meget ambitiøs dansk implementering i modsætning til en meget lempelig implementering i andre EU-lande vil stille danske landmænd over for en urimelig konkurrenceforvridning.

Men det gælder også i forhold til den nationale fordeling af EU-støttemidlerne. Landbrug & Fødevarer opfordrer til, at der vedtages regler, der sikrer, at ændringer i forskellige støtteordninger sker gradvist og med udgangspunkt i den enkelte landmands nuværende situation. Landmændene har investeret

langsigtet til tillid til den gældende politik, og meget betydelige ændringer risikerer at underminere økonomien for den enkelte landmand – og dermed muligheden for omstilling.

Det forlyder, at det tyske formandskab lægger op til en mere detaljeret stillingtagen til indholdet af det foreslåede GLM-krav nr. 9, der omtales i bilag III til Kommissionens forslag om en CAP-strategisk plan vedrørende udlægning af en procentdel af landbrugsarealet til ikke-produktive elementer. Det tyske formandskab foreslår, at medlemsstaterne kan beslutte, at efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder skal kunne tælle med i denne procentdel til ikke-produktive elementer, dog således at der fastsættes en minimums-procent for ikke-produktive elementer, hvis en medlemsstat beslutter, at efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder ikke kan tælle med. Hvis de tæller med, skal minimums-procentsatsen være højere, end hvis de ikke tæller med. Konsekvensen af dette må blandt andet være, at medlemsstater kan vælge udelukkende at anvende efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder til at leve op til GLM-krav 9.

Det er Landbrug & Fødevarers opfattelse, at dette vil give konkurrenceforvridning mellem medlemsstaterne. Det skyldes, at nogle medlemsstater kan vælge, at deres landmænd kan opfylde hele deres GLM-krav 9 med efterafgrøder og kvælstoffikserende afgrøder, mens landmænd i andre medlemsstater er nødt til at tage betydelige arealer ud af produktion (for eksempel i form af braklægning) for at opfylde kravet. Allerede i dag er det således, at danske landmænd ikke kan tælle kvælstoffikserende afgrøder med som miljøfokusområde, selvom det er muligt i alle andre medlemsstater, hvilket set med Landbrug & Fødevarers øjne udgør en urimelig konkurrenceforvridning for danske landmænd.

Landbrug & Fødevarer vil derfor anmode om, at den danske regering arbejder for, at formuleringen af disse bestemmelser ikke giver mulighed for konkurrenceforvridning mellem medlemsstaterne. Andelen af småbiotoper og elementer i landbrugslandet i videst muligt omfang fremmes via ordninger med incitamentsbetalinger til landmændene frem for som grundlæggende krav i konditionaliteten.

Det fremgår, at kravene til den strategiske plan reduceres, så planen ikke skal indeholde et separat afsnit om elementer, der vedrører forenkling og færre administrative byrder for støttemodtagerne. Landbrug & Fødevarer mener dette er dybt bekymrende, da der er hårdt brug for forenkling af de i forvejen meget komplekse regler, der er forbundet med EU's landbrugspolitik. Landbrug & Fødevarer vil derfor på det kraftigste opfordre til, at dette afsnit at genindføres.

Landbrug & Fødevarer noterer med tilfredshed, at der fra det tyske formandskabs side lægges op til, at både støttelofter og degressivitet er frivilligt for medlemsstaterne at indføre. Som nævnt flere gange tidligere ønsker Landbrug & Fødevarer ikke, at der indføres støttelofter og degressivitet i Danmark.

Det bemærkes, at det tyske formandskab foreslår, at der laves en øremærkning af midler til grønne formål. Det er uklart, om denne øremærkning alene vedrører eco-schemes, eller om der også er mulighed for at opfylde øremærkningen ved en forøget grøn indsats i søjle 2. Landbrug & Fødevarer skal som nævnt indledningsvist bemærke, at det er helt essentielt, at der sikres ensartede konkurrencevilkår blandt de europæiske landmænd. Som tidligere bemærket er Landbrug & Fødevarer stærkt bekymrede over, at der er åbnet for, at man nationalt kan beslutte at flytte op til 42 pct. af grundbetalingen til landdistriktpolitikken – og dermed væk fra landmændenes bundlinje. Hvis der oveni dette øremærkes en andel af støtten i søjle 1 til eco-schemes, kan det give alvorlige økonomiske konsekvenser for de berørte landmænd og bidrage yderligere til konkurrenceforvridning mellem medlemslandene. Det er derfor vigtigt, at det sikres, at udformningen af reglerne ikke kan medføre den form for konkurrenceforvridning, og at den forøgede grønne ambition i Kommissionens forslag primært gennemføres ved at give incita-

mentsbetalinger til landmændene via eco-schemes, frem for at overføre midler til landdistriktsprogrammet. Dermed vil den grønne øremærkning bidrage både til landmændenes bundlinje og til den grønne omstilling i erhvervet.

Endvidere skal Landbrug & Fødevarer bemærke, at det bør være muligt at andelselskaber kan modtage støtte til "andre sektorer" uden at de lader sig godkende som producentorganisationer efter en periode på 4 år.

Det bemærkes, at Landbrug & Fødevarer er meget opmærksomme på sammenhængen med Kommissionens strategier for jord-til-bord og biodiversitet. Det gælder blandt andet de henstillinger, som Kommissionen med udgangspunkt i strategierne vil komme med til de enkelte medlemslande i forhold til udformningen af de strategiske planer. Landbrug & Fødevarer er meget forbeholdne over for den sammenhæng så længe de konkrete mål ikke er fastlagt og det faglige grundlag ikke er på plads. Det rejser også spørgsmålet om Europa-Kommissionens mulighed for enten at godkende eller afvise en strategisk plan uden et klart grundlag.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det fremgår, at Europa-Parlamentet i deres ændringsforslag generelt ønsker mere detaljeregulering af medlemsstaterne, højere grad af øremærkning af midler samt mere fokus på overholdelse af regler (compliance) frem for en mere resultatbaseret tilgang (performance), hvilket ellers var en af hovedelementerne i Kommissionens forslag. Landbrug & Fødevarer er optaget af, at der sikres en frihed og fleksibilitet i de enkelte medlemslandes udmøntning, så den kan være målrettet, fair og enkel i forhold til nationale og lokale behov.

Europa-Parlamentet foreslår, at de enkelte medlemslande som en del af konditionaliteten skal fastsætte betingelser i forhold til regler om sociale forhold og arbejdsmarkedsregler. Landbrug & Fødevarer bakker ikke op om indførelse af en social konditionalitet i landbrugspolitikken. Landbrug & Fødevarer mener, at spørgsmål om løn- og arbejdsvilkår i Danmark bedst håndteres inden for rammerne af og med respekt for den danske arbejdsmarkedsmodel. Landbrug & Fødevarer bemærker, at man i landbrugspolitikken knytter de specifikke betingelser under konditionaliteten til egentlige lovkrav, og det derfor vil være vanskeligt at knytte den i Danmark til spørgsmål om løn- og arbejdsvilkår. Landbrug & Fødevarer er også opmærksomme på at indførelse af nye sociale betingelser for at opnå landbrugsstøtte vil øge de bureaukratiske byrder på et område, der allerede er et stort og svært regelkompleks.

Landbrug & Fødevarer ser positivt på forslaget om oprettelse af en klageadgang, der vil give støtte-modtagere direkte adgang til at klage til Kommissionen over afgørelser, der træffes af de nationale myndigheder.

I forhold til forslaget om forordningen om strategiske planer så er der i forhandlingernes slutfase ikke mindst fokus på udformningen af GLM-kravene. Landbrug & Fødevarer peger særligt på overvejelserne om i GLM-4 at fastlægge en minimumsbredde på bræmmer langs vandløb m.v. på tre meter. Det er meget vigtigt for Landbrug & Fødevarer, at det bliver muligt at fortsætte med en minimumsbredde på to meter, der er fastlagt på baggrund af nitratdirektivet. Dernæst er der grund til at pege på forslaget om i GLM-9 at fastlægge en procentsats til ikke-produktive arealer på fire. Det vil være et meget indgribende forslag for den enkelte landmand. Landbrug & Fødevarer peger derfor på, at procentsatsen højst bør fastlægges på tre – samt at der bør gælde fælles regler i alle EU-lande.

Endelig vil Landbrug & Fødevarer pege på, at det i forhold til støtten til unge landbrugere er vigtigt at man etablerer en overgangsordning, så de unge landmænd, der p.t. modtager en forhøjet areal-støtte på de første 90 hektar på deres bedrift, ikke kommer i klemme i forhold til et kommende system, hvor der ligger op til en etableringsstøtte i søjle 2.

Økologisk Landsforening bemærker, at det er positivt, at Kommissionen gør tiltag til at lægge mere vægt på klima, miljø og natur i indretning af den fælles landbrugspolitik. I den forstand finder Økologisk Landsforening, at den nye konditionalitet og introduktionen af en baseline er et godt initiativ. Økologisk Landsforening ser dog en stor svaghed i, at forslaget ikke indeholder et krav til, hvor stort et budget der mindst skal afsættes til eco-schemes eller alternativt et krav til, hvor stor en del af budgettet eco-schemes og miljø- og klimatiltag i søjle 2 tilsammen mindst skal optage. Økologisk Landsforening ser gerne, at 50 pct. af budgettet i søjle 1 afsættes til eco-schemes eller 50 pct. af det samlede landbrugsbudget afsættes til klima, natur og miljø med en indikation af, at andelen skal sættes op i de efterfølgende landbrugsreformperioder. En andel til eco-schemes på 30 pct. betragtes af Økologisk Landsforening som en absolut smertegrænse, hvis den nye landbrugspolitik skal understøtte grøn omstilling.

Økologisk Landsforening bemærker, at det er positivt, at Kommissionen udtrykker forventning om, at 40 pct. af landbrugsbudgettet forventes at bidrage til klimamålsætninger. Økologisk Landsforening betragter det imidlertid som greenwashing, hvis udgifterne til basisstøtte vægtes med 40 pct. uanset handling på arealerne. Basisstøtten er ifølge Økologisk Landsforening pr. definition en passiv indkomststøtte og skal derfor ikke kunne tælles med i opgørelsen over, hvor stor en del af budgettet, der bruges på klimamålsætninger.

For så vidt angår konditionaliteten og forslaget om ny baseline, så er Økologisk Landsforening enig i princippet, om at eco-schemes bør gå til betaling for leverancer ud over obligatoriske regler. Økologisk Landsforening kan dog se et behov for at tillade, at eco-schemes kan udbetales til at betale for ambitiøse klima- og naturkrav, der går videre end EU forpligtelser, da det ifølge Økologisk Landsforening kan blive forudsætningen for, at medlemslandene tør tage vigtige nye skridt for at bremse landbrugets klimapåvirkning, og for at landbruget kan tage aktivt del i at stoppe biodiversitetskrisen. Økologisk Landsforening ser for eksempel gerne, at der indføres et krav om, at alle europæiske landmænd eller som minimum alle danske landmænd skal udarbejde et klimaregnskab, der dokumenterer CO₂-udledningen, og som er koblet op på et loft, der skal overholdes og en dokumentation på natur og naturtiltag på bedriften. EU's landbrugsstøtte skal ifølge Økologisk Landsforening ikke bruges til at finansiere, at der udarbejdes et regnskab og dokumentation. Det skal dog være muligt at bruge eco-schemes til at finansiere arealtiltag, der reducerer landbrugets klimabelastning, som græsarealer til afgræsning, foder eller biogasanlæg, træer på landbrugsjord i skovlandbrugssystemer, pløjefri dyrkning uden pesticider, eller tiltag der er positive for de arter, der hører til agerlandbrugets økosystem som f.eks. opdeling af marker med markskel/bræmmer til parcelstørrelser på maksimalt 5 hektar, plantning af læhegn, afgræsning af arealer efter plejeplan med natur som fokus. Den nye konditionalitet og baseline må ifølge Økologisk Landsforening ikke stå i vejen for, at der indføres ambitiøse og efter behov målrettede regler for klima og natur.

Økologisk Landsforening bemærker endvidere, at dyrevelfærd er uløseligt forbundet med, at dyr har adgang til udearealer og/eller marker. Det er et system, hvor dyrene kan få opfyldt flere adfærdsmæssige behov, og det er systemer med et lavere medicineringsbehov. MRSA er for eksempel stort set fraværende i dansk økologisk svineproduktion. Systemer, der giver grundlag for bedre dyrevelfærd, skal derfor kunne være et aftaleobjekt under eco-schemes ifølge Økologisk Landsforening. Fordelene har samfundsmæssig interesse, og de systemer, der giver plads til bedre velfærd med mindre antibiotikaforbrug, er under pres af lovlige intensive husdyrproduktioner.

Økologisk Landsforening lægger meget stor vægt på, at landbruget hverken får reduktion i sin støtte eller mere bureaukrati for at give plads til småbiotoper indlejret i landbrugsarealerne. Det er vigtigt, at støttereglerne ikke indeholder et incitament til at nedlægge markskel, dræne jordene, fjerne træer fra markerne og holde læhegn tæt beskårede og så videre. Det er derfor af meget stor betydning for Økologisk Landsforening, at forordningen giver plads til det, man i Danmark har kaldt bruttoarealmodellen.

Det skal have dansk topprioritet i forhandlingerne. Økologisk Landsforening hæfter sig ved, at opretholdelse af arealer med landskabstræk og ikke-produktive arealer er nævnt under konditionalitet. På det grundlag forekommer det helt naturligt at skrive bruttoarealmodellen ind i forordningen.

Økologisk Landsforening er meget optaget af, at der tilvejebringes mulighed for at indrette skovlandbrugssystemer. Økologisk Landsforening mener, at bruttoarealmodellen er en ikke-bureaukratisk måde at åbne op for skovlandbrugssystemer. Hvis bruttoarealmodellen ikke kommer til at rumme disse, så er det vigtigt, at forordningen anerkender skovlandbrug som dyrkningssystemer i sig selv på lige fod med afgrøder med kort omdriftstid, og at der er plads til meget forskellige indretninger fsva. plantetæthed, arter, sammensætning og omdriftstid. Økologisk Landsforening mener, at det skal være muligt at kunne opretholde betaling fra den fælles landbrugspolitik, hvis landmanden for egne midler planter skov på sin jord. I dag kan landbrugsstøtten kun opretholdes, hvis skoven er plantet med statsstøtte.

Økologisk Landsforening havde gerne set, at alle grønne arealrelaterede aftaler var samlet i samme søjle. Det komplicerer ifølge Økologisk Landsforening reglerne, at der er miljø-, klima- og naturtiltag i begge søjler. Økologisk Landsforening mener principielt, at landbrugsstøtten forstået som basisstøtte skal afvikles og erstattes med betaling til landmænd for fælles goder. Økologisk Landsforening kan også konstatere, at det er søjle 2-budgettet, der udsættes for største besparelser. Økologisk Landsforening er derfor optaget af, at eco-schemes får høj prioritet i reformen af EU's landbrugspolitik. I den sammenhæng bekymrer det Økologisk Landsforening, at der ikke er samme smidighed på eco-schemes som inden for landdistriktsordningerne i fald, der ikke er den ønskede eller forudsatte søgning på ordningerne. Økologisk Landsforening mener, det er vigtigt, at midler til eco-schemes, hvor der har været for lav søgning, kan skubbes til andre år, ligesom det er tilfældet, hvis der er en underansøgning på landdistriktsordninger. Hvis medlemslandene risikerer at miste de midler, der var budgetteret til en eco-scheme ordning, vil man nødvendigvis være konservativ og mindre ambitiøs i sin allokering af midler til grøn omstilling.

Økologisk Landsforening bemærker, at der fortsat er stor forskel på karakteren af landbrugene i EU-landene. I nogle EU-lande er der store ekstensive landbrugsarealer, og i andre lande er landbruget karakteriseret af intensive landbrugsarealer. Hvis EU's landbrugsstøtte på sigt skal afvikles og erstattes med betaling for fælles goder, så skal der være plads til at betale landbruget for at levere på klima- og biodiversitetskrisen og opretholde ekstensive landbrug fremfor at betale landbruget for at producere fødevarer. Det er i den forbindelse uheldigt, at der indsættes en præmis om, at miljø – og klimastøtte i søjle 1 skal bruges til at betale for aktiviteter, der gør, at arealerne umiddelbart kan inddrages i landbrugsdriften.

Økologisk Landsforening mener ikke, at koblet støtte har en fremtid i EU's landbrugspolitik. Men så længe den optræder, så mener Økologisk Landsforening, at der skal være en sammenhæng over til klima, natur og dyrevelfærd, hvis der er tale om husdyrproduktion, således at den koblede støttede betinges af, at der samtidigt leveres på disse tre mål. F.eks. bør slagtepræmie kun gives til dyr, der indgår i afgræsningssystemer, hvor der også leveres på natur, klima og dyrevelfærd. I dag fortrænges dyr, der primært er græsfodrede, fordi de ikke opnår samme slagtevægt, som de der opfedes på stald.

Økologisk Landsforening kan ikke bakke op om, at der skal ydes støtte til risikostyringsinstrumenter i form af finansielle bidrag til præmier til forsikringsordninger og finansielle bidrag til gensidige fonde. Det giver ifølge Økologisk Landsforening ikke grundlag for den rette risikostyring i landbruget og kan beslaglægge store summer og forvride prisdannelsen på præmier. Risikostyring skal tilvejebringes ved at føre en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust over for klimaudsving. Det er ifølge Økologisk Landsforening vigtigere end at sikre midler til krisesituationer. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige over for tørke og overfor tunge regnfald og storme.

Økologisk Landsforening mener ikke, at der fortsat skal være adgang til investeringsstøtteordninger til materielle investeringer i teknologi. Tilskudsmidlerne materialiseres direkte i prisen for investeringen. Økologisk Landsforening advarer også om, at tilskud til klimateknologi kan fremme yderligere intensivering af husdyrbrug i lukkede stalde. EU's støtteordninger bør også tage hensyn til dyrevelfærd og lavt medicinforbrug, som er dokumenteret at følge med mere ekstensivt dyrehold.

Økologisk Landsforening finder det interessant, at der er forslag om, at mindst 2 pct. af midlerne under søjle 1 skal anvendes på målsætningen om at "Tiltrække landbrugere og lette virksomhedsudviklingen i landdistrikterne". Økologisk Landsforening mener, at Danmark bør være opmærksom på, om det er et forslag, der kan anvendes aktivt som led i Småskalapakken, der er vedtaget i Fødevareforlig IV, som skal understøtte småskalaproducenters eksistens og bidrag til innovation og erhvervsgrundlag i landdistrikterne.

For så vidt angår søjle 2 midler, så lægger Økologisk Landsforening vægt på, at disse kan anvendes til faglig udvikling, information og markedsfremme. Det er formål, som ifølge Økologisk Landsforening er klart adskilte fra arealstøtteordninger, og dermed er det let at skelne på disse tilskud og andre grønne tilskud.

Økologisk Landsforening bemærker, at forenkling bør have meget høj prioritet i forhandlingerne om en ny model for den fælles landbrugspolitik. Bruttoarealmodellen spiller en væsentlig rolle. Økologisk Landsforening mener derfor, at det er vigtigt, at der ikke er et obligatorisk krav om at regulere landbrugsstøtteordningerne med afsæt i definitioner på aktivt landbrugsareal og herunder definere afgrødekategorier som omdriftsarealer, permanente afgrøder og permanent græs. Når der arbejdes med definitioner afstedkommer det ifølge Økologisk Landsforening en masse afledt detailregulering.

Økologisk Landsforening ser gerne, at det er frit for det enkelte landbrugsland at kunne vælge, om landbrugsstøtten udbetales til aktivt landbrugsareal eller til det matrikulære landbrugsareal. Hvis medlemslandet vælger det matrikulære landbrugsareal som grundlag, så skal der fastsættes et referenceår for opgørelsen.

Det er vigtigt ifølge Økologisk Landsforening at erkende, at forholdene i medlemslandene er væsentligt forskellige. I nogle lande er der et ønske om at øge fødevarerproduktionen på landbrugsarealerne i andre, er der behov for at give naturen mere plads. Det er vigtigt, at behovet for at give naturen mere plads ikke kvæles i bureaukrati. Det bør ifølge Økologisk Landsforening stå hævet over enhver tvivl, at der er behov for at give landbrugsstøttebudgettet et nyt fokus, hvis budgetposten skal opretholdes. Det er derfor en forkert strategi, hvis medlemslandene forsøger at fastholde, at landbrugsstøttemidlerne skal gå til aktiv landbrugsproduktion. Landbrugsstøttemidlerne bør gå til at betale landmanden for også at kunne levere på natur og på klima, og det vil primært foregå uden for den gode dyrkningsjord, det er derfor vigtigt at disse områder ikke udelukkes fra landbrugsstøtte.

Det Økologiske Råd bifalder indledningsvist Kommissionens hensigt om, at landbruget skal omstilles for at opfylde FN's bæredygtighedsmål og klimamålsætningerne fra Paris, og at udspillet ifølge organisationen løfter barren via øgede krav til "baseline" under de nye krav til "konditionalitet".

Angående *strategiske planer og eco-schemes* anerkender Det Økologiske Råd, at landbrugspolitikken går væk fra en 'one size fits all'-tilgang og i stedet vælger en mere målrettet tilgang, hvor landene kan udforme politikker og støtteordninger ud fra specifikke lokale geografiske og sociale rammevilkår og kulturer. Det Økologiske Råd anser denne ændring for nødvendig, for at landbrugspolitikken kan blive mere målrettet og effektiv i forhold til miljø-, natur- og klimamålsætningerne. Det Økologiske Råd bemærker dog, at det kan blive en glidebane, for det første fordi Kommissionen skal opstille tilstrækkeligt

ambitiøse overordnede målsætninger for landene, og det er uvist, om Kommissionen reelt formår at fastholde disse krav over for alle medlemslande. For det andet skal der udvikles en ny performance-ramme for overvågning, monitorering, afrapportering og evaluering, hvor der bør sikres en reel fremdrift og målopfyldelse fremfor, at der blot iværksættes ordninger, som dækker alle målsætninger. Ifølge Det Økologiske Råd er der store krav til, at Kommissionen reelt formår at fastholde effektivitet og fremdrift over for de enkelte medlemslande. For det tredje mener Det Økologiske Råd, at eco-schemes giver mulighed for, at lande kan udforme ambitiøse ordninger, men der er ingen garantier for omfang og effekt. Opdelingen mellem eco-schemes og landdistriktsordningerne risikerer ifølge Det Økologiske Råd at sløre billedet af de enkelte landes bidrag til offentlige goder, således at det ikke bliver mere enkelt, som det ellers var hensigten.

Angående *budgettet og basisindkomststøtten* bemærker Det Økologiske Råd, at budgettet indeholder et stort set fastholdt budget i løbende priser med fortsat omfordeling til lande i Østeuropa, et fortsat fald i faste priser grundet inflationen og et større fald i søjle 2 end i søjle 1. Dermed følger udspillet til budgettet udviklingen over de seneste reformperioder, hvor landbrugspolitikens andel af det samlede budget er faldet fra 40 pct. til 30 pct. af det totale EU-budget ved afslutningen af den kommende periode. Det Økologiske Råd bifalder en fortsat reduktion af den direkte støtte, som ses som en støtte, som landmændene får til en driftsform, som er i strid med miljø-, klima- og naturmålsætninger, på betingelse af at landmændene overholder gældende lov. Støtten kapitaliseres ifølge Det Økologiske Råd i jordpriserne, og dermed går støtten til jordejere frem for dem, der dyrker markerne. Det Økologiske Råd bemærker, at over en tredjedel af danske marker er forpagtede. Det Økologiske Råd finder det paradoksalt, at den direkte støtte kaldes basisindkomststøtte, når det ikke nødvendigvis er landmanden, der dyrker jorden, som får støtten. Det Økologiske Råd mener derfor, at den fælles landbrugspolitik er uegnet til uddeling af indkomststøtte, men at indkomststøtten burde overføres til de sociale fonde, som er bedre egnede til at tilpasse og strukturere støtten efter de sociale behov. Det Økologiske Råd mener derfor, at støtten i søjle 1 bør udfases og eventuelt flyttes til en social fond.

Det Økologiske Råd støtter *capping*, idet den direkte støtte ifølge organisationen favoriserer stordriftsfordele, idet der ikke kompenseres for disse. Det Økologiske Råd er dog skeptiske over for om den foreslåede model for capping vil opfylde hensigten, dels på grund af fradrag for beskæftigede, som er administrativt tungt og imod hensigten om simplificering, og dels fordi det må formodes, at en del bedrifter vil blive splittet op for at modgå krav om reduktion i støtten. Det Økologiske Råd ser i Danmark en strukturudvikling, hvor "familiebruget" og de mindre brug er på vej til at dø som en mulig driftsform. I mange andre lande er problemet endnu større, fordi hovedparten af bedrifterne er ganske små. Der er store værdier forbundet med de mindre ejendomme, både landskabeligt, miljømæssigt og socialt ifølge Det Økologiske Råd. Stordriftsfordelene er reelle og betydelige, og derfor er det uomtvisteligt, at et støttere regime uden hensyntagen til bedriftsstørrelser vil fremme strukturudviklingen og afviklingen af de mindre brug.

Angående *fleksibilitet* mener Det Økologiske Råd, at muligheden for at rykke midler fra landdistriktsstøtten til direkte støtte og omvendt kan føre til ganske store forskelle i støttestrukturen mellem lande i EU. Det kan ifølge Det Økologiske Råd få meget store konsekvenser for miljøet, især i sydlige og østlige lande i EU. Samtidigt kan det vanskeliggøre overførsler af midler til landdistriktsordningerne, hvilket er nødvendigt for, at Danmark og andre lande kan nå i mål med opfyldelse af diverse direktiver og forpligtelser vedrørende vand, luft, natur, miljø og klima. Landmændene i Danmark og i andre medlemslande vil se en overførsel fra direkte støtte til landdistriktsmidlerne som en konkurrenceforvriddning og vil argumentere for, at Danmark skal bevare flest mulige midler i den direkte støtte. Derfor mener Det Økologiske Råd, at muligheden for overflytning mellem søjlerne gøres ensidig, så der kun bliver mulighed for at vælge overførsel af penge til søjle 2.

Brancheforeningen Danske Juletræer mener, at den danske og europæiske juletræsproduktion foregår helt overvejende på tidligere landbrugsjord, men juletræsproduktion har indtil nu ikke været omfattet af direkte arealstøtte fra EU. De ser gerne, at juletræsproduktion fortsat står uden for arealstøtte fra EU. Baggrunden er ønsket om et liberalt erhverv uden støtteincitament. De mener, at det er helt afgørende, at der er lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, og at danske producenter ikke stilles ringere i relation til EU-støtte end andre europæiske juletræsproducenter.

De peger på, at polske juletræsproducenter i dag modtager arealstøtte til deres juletræsproduktion svarende til det halve af det danske landmænd får i direkte støtte. Ydermere har man i Frankrig og Belgien frem til 2016 haft tilskudsordninger til juletræsproduktion, men disse er nu afviklet.

Op mod 90 pct. af den danske juletræsproduktion afsættes til eksport, og erhvervet slås i disse år med et merudbud, der gør afsætningen yderst vanskelig. Således sælger mange danske producenter til under produktionsprisen, og set i dette lys er der ikke behov for ulige konkurrencevilkår på eksportmarkederne i Europa.

Brancheforeningen for Danske Juletræer opfordrer til, at europæisk juletræsproduktion totalt friholdes for nogen form for EU-arealstøtte, og at der gives lige vilkår for alle europæiske juletræsproducenter, hvis man beslutter sig for at lave støtteordninger for juletræsproduktion.

Dyrenes Beskyttelse er enig i det overordnede formål om, at den fælles landbrugspolitik skal fremme en bæredygtig udvikling af fødevarereproduktionen. Dyrenes Beskyttelse mener, at dyrevelfærd som minimum officielt bør anerkendes som et offentligt gode, så forbedret dyrevelfærd kan blive en del af den multifunktionelle tilgang til den fælles landbrugspolitik. Derudover bør arbejdet for forbedret dyrevelfærd nævnes som et obligatorisk punkt under medlemslandenes strategiske indsatsområder.

Dyrenes Beskyttelse ser desuden meget positivt på at lade konditionalitet afløse reglerne om krydsoverensstemmelse, som ikke fungerer hensigtsmæssigt i dag. Konditionalitet bør gælde samtlige love for dyrevelfærd, der er vedtaget i EU, så efterlevelsen af den europæiske dyrevelfærdslovgivning kan styrkes.

Dyrenes Beskyttelse støtter, at EU's fælles landbrugspolitik fokuserer på investering i forskning, teknologi og digitalisering med henblik på at fremme klimatiltag. Det bør dog sikres, at investeringsstøtten ikke understøtter yderligere intensivering af landbruget med dyrehold i lukkede systemer. Tværtimod bør investeringstiltag understøtte mulighederne for at skabe landbrug som er bæredygtige i forhold til klima, miljø, natur såvel som dyrevelfærd.

Dyrenes Beskyttelse finder, at eco-schemes skal fremme overholdelse af ikke blot klima- og naturkrav, der går videre end EU-forpligtelser, men også krav om dyrevelfærd. Dyrenes Beskyttelse finder ligeledes, at der bør stilles krav om et minimumsbudget for eco-schemes og tiltræder Økologisk Landsforeningens forslag om mindst 50 pct. af budgettet for søjle 1-midler.

Dyrenes Beskyttelse støtter idéen om capping, da landbrugsstøtten ikke bør kunne understøtte en udvikling i retning mod store og intensive ensartede landbrugsproduktioner, hvor dyr holdes i lukkede staldsystemer.

Dyrenes Beskyttelse mener endeligt, at incitamenterne til at skabe skov og skovlandbrug bør styrkes. Skovlandbrug kan spille en afgørende rolle for at omstille dansk landbrug til klimaneutralitet, og samti-

dig styrke biodiversiteten, miljøet og dyrevelfærden. For at øge mængden af skov og træer bør det derudover prioriteres at give mulighed for at tildele midler efter den såkaldte "bruttoarealmodel", så incitamentet for skabe mere biodiversitet i landbruget øges.

Plantebranchen bemærker, at det fremgår af talrige analyser og artikler, at det danske landbrug lider under dårlig indtjening og stor gæld. Efter alt foreliggende ifølge Plantebranchen er indtjeningen på landbrugsprodukter til human ernæring langt højere end indtjeningen både på foder til dyr og indtjeningen på animalske fødevarer i det hele taget. Samtidig er det uomtvisteligt ifølge Plantebranchen, at produktionen af plantebaserede fødevarer og proteiner er langt mere klimaansvarlig end den tilsvarende animalske produktion. Den fremtidige strategi for den danske landbrugsproduktion må og skal tage højde for disse kendsgerninger ifølge Plantebranchen.

Med Plantebranchens kendskab til markedsudviklingen for plantebaserede fødevarer, er Plantebranchen af den helt klare opfattelse, at en forbedring af landbrugets økonomi kombineret med den nødvendige klimaansvarlige omstilling er en enestående mulighed for at fremtidssikre dansk landbrug. I forhold til den tilgængelige danske viden om animalsk fødevarerproduktion, er den tilsvarende viden om plantebaserede fødevarerproduktion, markeds- og afsætningsmuligheder etc. meget begrænset, og der er ifølge Plantebranchen behov for et massivt forsknings- og udviklingssamarbejde på tværs af sektorer som led i omstillingsarbejdet. Plantebranchen kan i det fremtidige strategiarbejde ikke mindst bidrage med markedskendskab for plantebaserede fødevarer såvel i Danmark som på eksportmarkerne.

FinansDanmark ser positivt på, at den bæredygtige omstilling tænkes ind i landbrugspolitikken og de nationale strategiske planer. FinansDanmark finder det meget vigtigt, at der ved samtlige ordninger eller tiltag, som medfører en værdiforringelse af en lodsejers jordarealer/bedrift, skal kunne anvendes EU-midler til at yde en éngangserstatning/kompensation til lodsejeren, som fuldt og helt dækker værdiforringelsen, og pantlover skal høres, før frigivelse af en sådan erstatning sker. Ved en eventuel udjævning af betalingsrettigheders værdi ser FinansDanmark positivt på, at kvægbrugere kompenseres ved at anvende den fulde ramme for koblet støtte.

Derudover ønsker FinansDanmark, at mest muligt EU-støtte til landbruget lægges i søjle 1, så søjle 1 udvides og kan bruges til flere eco-schemes, hvilket maksimalt vil fremme den enkelte landbrugers incitament og dermed den bæredygtige udvikling i landbruget.

Danske Gartnerier er tilfredse med, at ordningen for producentorganisationer inden for frugt og grønt fortsætter, men er bekymrede for minimumskrav om anvendelse af midler til forskning og udvikling. Danske Gartnerier stiller spørgsmålstejn ved om pengene er bedst udnyttet til dette formål, da der er afsat relativt få midler, og det vil være en ny opgave for producentorganisationerne.

Dansk Planteværn bakker op om den øgede fokus på miljø og klima, men mener helt overordnet, at det er essentielt, at lande som allerede har høje nationale krav og allerede har gennemført en stor grøn omstilling bliver anerkendt for dette.

Integreret plantebeskyttelse (IPM) er en vigtig del af den moderne planteavl og Dansk Planteværns medlemmer er med i front med nye bæredygtige løsninger til brug i IPM. Derfor bakker Dansk Planteværn også fuldt op om det nye IPM-skema som netop er blevet indført i Danmark. Dansk Planteværn støtter fortsat en grundig regulering af brugen og godkendelsen af pesticider. I Danmark har det unikke danske samarbejde imellem industrien, landbruget, universiteterne og dygtige konsulenter udmøntet sig i en behovsorienteret brug af pesticider, som er anerkendt i hele EU. "Så lidt som muligt, så meget som nødvendigt" har igennem mange år været et gældende mantra ift. danske landmænds ansvarlige brug af pesticider, og de seneste 30 års reduktionsmål for brugen af pesticider har båret frugt. Dansk Planteværn

mener, at biologiske midler tjener som et fornuftigt supplement til syntetiske midler, men erindrer om at biologiske og syntetiske pesticider er komplementære værktøjer og at man i de store landbrugsafgrøder i Europa stadigvæk har begrænset adgang til biologiske midler.

Dansk Planteværn bakker op om målsætningen om at reducere madspild. En bæredygtig pesticidanvendelse er et første skridt til aktiv handling tidligt i forsyningskæden. Reduktion i anvendelse af plantebeskyttelse, gødning samt øget økologisk dyrkning vil, med den viden som er tilgængelig, også betyde en reduktion i jordbrugsudbyttet og dermed i fødevarereproduktionen i EU, hvilket vil øge behovet for at importere fødevarer fra resten af verden for at kunne brødføde EU's borgere. Ligeledes vil det føre til stigende priser på de fødevarer, som vil være tilgængelige jf. de almindelige markedsmekanismer. Dette harmonerer ikke med den overordnede målsætning om at gøre sunde fødevarer mere tilgængelige og billigere for at sikre en sund ernæring for alle borgere.

Dansk Planteværn mener, det er vigtigt, at en konsekvensvurdering af EU's jord-til-bord strategi og biodiversitetsstrategi bliver udarbejdet inden konkrete henstillinger udmøntes i praksis. Specifikke tiltag skal ses i betragtning af den store grønne omstilling man allerede har set i dansk landbrug. Ift. påvirkning af biodiversiteten er det efter Dansk Planteværns opfattelse ikke afgørende, om der er tale om konventionel eller økologisk produktion. Den afgørende faktor antages i højere grad at være selve landbrugsdriften på arealet. Danske landmænd er fremragende naturforvaltere og er ideologisk set drevet af at optimere produktionen og producere "mere med mindre". Derfor ser Dansk Planteværn også potentiale i de incitamentsbaserede eco-schemes i samspil med en fortsat produktiv landbrugsproduktion.

Plantebeskyttelsesindustrien investerer løbende massivt i forskning og udvikling af nye avancerede teknologier og produkter til bæredygtig plantebeskyttelse. Det er Dansk Planteværns overbevisning, at man gennem udvikling af nye produkter og dyrkningsmetoder, som f.eks. conservation agriculture eller pløjefri dyrkning, kan bidrage til opnåelse af de ønskede målsætninger for både miljø, sundhed og klima. Dansk Planteværn skal på den baggrund afslutningsvist opfordre til, at der i højere grad indtænkes investeringer i målrettede teknologiske løsninger i forbindelse med de strategiske planer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Med Rådets generelle indstilling, der blev vedtaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020, blev medlemsstaternes enige om en fælles position til trilogforhandlingerne med Europa-Parlamentet og Kommissionen.

Der er bred enighed om, at der med reformen skal opnås forenkling og en større grad af subsidiaritet inden for rammerne af en fælles landbrugspolitik, og der er udbredt bekymring for, at forslaget ikke lever op til dette, da der blandt andet er mange obligatoriske elementer i forordningen. Der er endvidere udbredt efterspørgsel efter flere informationer om de strategiske planer og godkendelsen af disse, ligesom flere medlemsstater giver udtryk for, at det ikke er en forenkling, at den direkte støtte omfattes af planerne. Flere medlemsstater er endvidere skeptiske over for tilføjelsen af yderligere krav under konditionaliteten, og en række medlemsstater er kritiske over for, at eco-scheme skal være obligatorisk i søjle 1, da de ønsker at fremme de grønne målsætninger gennem ordninger i søjle 2.

Et flertal af medlemsstater er kritiske over for de foreslåede støtteloft (capping) og tvungen omfordeling til mellemstore og små bedrifter, og ser gerne, at capping gøres frivilligt. Herunder har mange medlemsstater fremført, at obligatorisk capping vil pålægge både administration og landbrugerne betydelige administrative byrder. Nogle få medlemsstater er kritiske over for muligheden for at fortsætte med nuværende niveauer for koblet støtte, og ser gerne, at niveauerne reduceres yderligere, mens mange medlemsstater efterspørger videre rammer, og at flere sektorer kan omfattes.

Et flertal af medlemsstater er positive over for, at der foreslås mulighed for støtteordninger til "andre sektorer" som et led i markedsordningerne. Nogle af disse medlemsstater ønsker, at muligheden for støtte til "andre sektorer" også kan ydes til andre former for sammenslutninger end producentorganisationer for eksempel kooperativer.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at det er obligatorisk at yde støtte til risikostyringsinstrumenter under søjle 2. De mener, at det bør være frivilligt for medlemsstaterne.

Mange medlemsstater er kritiske overfor, at Kommissionen i en række tilfælde tillægges beføjelser til at vedtage delegerede eller implementerende retsakter med henblik på fastlæggelse af yderligere krav. Kritikken omfatter blandt andet omfanget af beføjelser til Kommissionen, og at en række af de delegerede og implementerende retsakter vil blive fastlagt for sent i forhold til udarbejdelsen af den strategiske plan. Medlemsstaterne har således udtrykt ønske om, at de vigtigste bestemmelser fremgår af basisretsakten fremfor af efterfølgende gennemførelsesforordninger.

Mange medlemsstater støtter en undtagelse for små bedrifter i forhold til konditionaliteten, mens nogle få medlemsstater mener, at alle bedrifter bør opfylde disse krav. Der er bred opbakning til forslaget om, at performancevurderingen sker hvert andet år, men visse medlemsstater ønsker, at der alene skal være en midtvejs- og slutevaluering af performance.

I forhold til spørgsmålet om inkludering af sociale- og arbejdsmarkedsforhold under konditionaliteten, som er foreslået af Europa-Parlamentet, så er der delte holdninger til spørgsmålet i Rådet. De fleste medlemsstater anerkender den politiske betydning af den sociale dimension og behovet for at forbedre arbejdsforholdene for landbrugsarbejderne. En lang række medlemsstater finder imidlertid, at det ikke bør indgå under konditionalitet, men støtter i stedet formandskabets forslag om at gøre styrke beredningsrådgivningen angående sociale og arbejdsmarkedsrelaterede forhold suppleret med en midtvejsvurdering, der gennemføres af Kommissionen. Enkelte medlemsstater finder behov for at overveje andre alternativer, som for eksempel at det kan indgå som et element i målsætningerne for den fælles landbrugspolitik.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF).

Inden for den fælles landbrugspolitik er regeringen imod en omfordeling af den direkte støtte mellem medlemsstaterne. Hvis der eventuelt skal ske en omfordeling, skal den i givet fald finansieres af alle medlemsstater, som Kommissionen har foreslået. Derudover er det væsentligt, at en eventuel omfordeling ikke alene omfatter støtte i søjle 1, men sker ud fra en samlet betragtning af medlemsstaternes støtteniveau i begge søjler.

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor markedsforvridende koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om en resultatbaseret tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen finder ikke Kommissionens forslag tilstrækkelig ambitiøst i den sammenhæng og arbejder for en reel fleksibilitet for medlemsstaterne til at skabe synergi og tilpasse og målrette landbrugspolitikken til lokale forhold.

Regeringen arbejder for, at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater og ens rammevilkår for små, mellemstore og store bedrifter. Regeringen arbejder derfor for, at støttelofter ("capping") og omfordeling skal være frivillige at anvende for medlemsstaterne.

Regeringen lægger stor vægt på, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima. Regeringen lægger i den forbindelse stor vægt på, at både søjle 2-ordninger og eco-schemes fra søjle 1 kan anvendes til at understøtte medlemsstaternes indsatser i forhold til centrale EU-regler som for eksempel vandrammedirektivet, Natura 2000, EU-krav i forhold til ren luft, pesticider, drikkevand samt eventuelle EU-krav til reduktion af CO₂-udledninger.

Regeringen lægger vægt på en målrettet og incitamentsbaseret tilgang til den grønne arkitektur, herunder fælles krav for alle landmænd og mulighed for at anvende landbrugsbudgettet til væsentlige frivillige og obligatoriske indsatser på natur-, miljø- og klimaområdet. Dertil lægger regeringen vægt på en så høj øremærkning som muligt på EU-niveau af den direkte støtte og landdistriktsstøtten til miljø- og klimaordninger samt en mere præcis og enkel støttebaseline.

Regeringen lægger vægt på, at den fælles landbrugspolitik fortsat giver mulighed for at understøtte udviklingen af økologisk produktion og bedre dyrevelfærd.

Endelig lægger regeringen vægt på en reel forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering og en mere omkostningseffektiv kontrol. Regeringen lægger i forlængelse heraf vægt på enklere regler, som i øget omfang kan tilgodese samspillet mellem landbrug, natur og klima, og i den forbindelse lægger regeringen vægt på, at reglerne for støtteberettigede arealer forenkles i form af bruttoarealmodellen, så landbrugerne gives incitament til at udvikle og bevare våde områder og/eller grønne biotoper på deres marker. Regeringen lægger desuden vægt på, at landbrugsarealer, hvor der sker skovrejsning, eller hvor der sker oversvømmelse af hensyn til naturfremme, klimareduktioner eller klimatilpasning, skal kunne forblive støtteberettigede.

Regeringen støtter, at der sikres fokus på ordentlige sociale og arbejdsmarkedsforhold i landbrugspolitikken med national fleksibilitet til at opnå det angivne formål og med fuld respekt for de nationale arbejdsmarkedsmodeller, herunder arbejdsmarkedets parters rolle. Regeringen vil fortsat arbejde for at etablere en tværgående EU-sortliste over virksomheder dømt for eksempelvis underbetaling eller grove tilsidesættelser af arbejdsmiljølovgivningen, som også skal dække landbrugssektoren.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 22. april 2021 forud for det uformelle videomøde for EU's landbrugsministre den 26. april 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. april 2021.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. marts 2021 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. marts 2021.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. oktober 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 18. september 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. september 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 15. september 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 16. juli 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. juli 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. juli 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. juni 2020 forud for det uformelle video-rådsmøde for EU's landbrugs- og fiskeriministre den 29. juni 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. juni 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 24. januar 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. januar 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 28. november 2019 forud for rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) den 10. december 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december 2017 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

2. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1306/2013
KOM (2018) 393

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. april 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen offentliggjorde 1. juni 2018 et forslag til forordningen om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-27. Forslaget afløser Europa-Parlamentets og Rådets nuværende forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget indeholder forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik, det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer samt regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning. Rådet opnåede enighed om en generel indstilling om forslaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM (2018) 393 til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) afløser Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013. Forslaget udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-27.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Forslag til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik (den horisontale forordning) indeholder en række ændringer og tilføjelser i forhold til nuværende bestemmelser i Rådets forordning (EU) nr. 1306/2013 af 17. december 2013 om finansiering af den fælles landbrugspolitik.

Foruden forhold om finansiering af den fælles landbrugspolitik samt det overordnede regelsæt for medlemsstaternes forvaltningssystem, herunder den kompetente myndighed, udbetalings- og certificeringsorganer omfatter forslaget regler om regnskabsafslutning og efterprøvende regnskabsafslutning.

Strategiske planer for landbrugspolitikken afløser landdistriktsprogrammer

Kravet om, at medlemsstaterne skal udarbejde landdistriktsprogrammer, bliver afløst af et krav om, at medlemsstaterne skal udarbejde en samlet strategisk plan for landbrugspolitikken, der beskriver de tiltag, mål og effekter, som knytter sig til den støtte, som landene vil yde i form af direkte landbrugsstøtte, markedsrelateret støtte og landdistriktsstøtte.

Forhold mellem Kommissionen og medlemsstatens forvaltningssystem

Kommissionens forslag præciserer, at medlemsstaterne på ministerielt niveau skal udpege en kompetent myndighed, der udpeger og godkender betalingsorganet. Ligeledes udpeger myndigheden certificeringsorganet. Et certificeringsorgan skal udpeges for minimum tre år. Certificeringsorganet skal attestere korrektheden af den årlige gennemførelsesrapports outputindikatorer samt, at den interne ledelsesstruktur fungerer korrekt. Certificeringsorganet skal som noget nyt også attestere den årlige overvågning af målopfølgelsen, som er en del af den strategiske plan for landbrugspolitikken, som medlemsstaten skal udarbejde.

Betalingsorganer, som i tre år ikke har håndteret udbetalinger fra Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), kan

ikke fortsætte som udbetalingsorgan. Medlemsstaterne kan ikke udpege nye betalingsorganer efter den dato, hvor forordningen træder i kraft.

Der bliver stillet krav om, at direktøren for betalingsorganet skal sende en årlig forvaltningserklæring om de interne kontrolsystemers korrekte funktionsmåde sammen med et sammendrag af de endelige revisionsberetninger og de gennemførte kontroller. Herudover bliver der stillet et nyt krav om, at direktøren skal fremsætte en gennemførelsesrapport (performance report) om, at støtte er udbetalt i overensstemmelse med gældende mål og regler. Endvidere skal der fremlægges en forvaltningserklæring om, at de rette ledelsesstrukturer eksisterer, så der er sikkerhed for de resultater, der fremgår af den årlige gennemførelsesrapport.

Finansiering af udgifter

Der er fortsat etableret en mekanisme med henblik på at sikre overholdelse af det budgetmæssige loft ved at nedsætte den direkte støtte med en procentsats, såfremt budgetrammen for markedsrelaterede udgifter og direkte støtte ikke kan overholdes. Mekanismen kaldes finansiel disciplin, men den forventes ikke at blive anvendt hvert år, som det sker i dag. En hidtidig bagatelgrænse på 2.000 € (ca. 15.000 kr.), for om en støtteansøger skal bidrage til finansiel disciplin, bortfalder.

Der oprettes en landbrugsreserve på minimum 400 mio. € (ca. 3 mia. kr.). Reserven kan bruges til intervention, privat oplagring og i situationer med prisfald, sygdomsudbrud m.v. En tilsvarende reserve kaldes i dag krisereserven, hvis fokus er mere snæver end den foreslåede landbrugsreserve. Som noget nyt bliver det muligt at videreføre landbrugsreserven til næste regnskabsår, hvis den ikke bliver brugt i det første regnskabsår. Det vil sige, at landbrugsreserven ikke som tidligere bliver refunderet til støttemodtagerne, såfremt beløbet ikke anvendes for dernæst at etablere en ny reserve for det kommende år. Ubrugte midler fra den eksisterende krisereserve i budgetåret 2020 vil kunne overføres til den nye landbrugsreserve i budgetåret 2021. Anvendes hele eller dele af reserven vil den fyldes op via uforbrugte midler inden for landbrugsbudgettet eller finansiel disciplin.

Bestemmelser om, at der ikke må ske dobbeltfinansiering under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) udvides til også at omfatte Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL). Støttemodtagere har mulighed for at modtage støtte fra flere ordninger under Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) og andre europæiske struktur- og investeringsfonde (ESI-fonde) eller EU-instrumenter, så længe den samlede støtte ikke overskrider den højest gældende støtteintensitet eller det højeste støttebeløb for en given ordning.

Udgifter under Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) er kun støtteberettigede, hvis de er udbetalt af et akkrediteret betalingsorgan.

Nye muligheder for at Kommissionen kan suspendere, reducere og underkende medlemsstatens udgifter

Suspensioner

Forslaget indeholder en række nye muligheder for, at Kommissionen fremadrettet kan suspendere refusion af medlemsstatens udgifter. Kommissionen kan blandt andet foretage suspension af refusion, hvis medlemsstaten ikke leverer årsregnskabet eller den årlige gennemførelsesrapport til tiden. Suspensioner vil blive ophævet, hvis medlemsstaten leverer oplysningerne inden for en frist på 6 måneder.

Kommissionen kan suspendere refusioner til medlemsstater, hvis der konstateres en væsentlig forskel (50 pct.) mellem de anmeldte udgifter i årsregnskabet pr. rapporteret output set i forhold til de planlagte

gennemsnitlige omkostninger pr. output i den strategiske CAP-plan. Medlemsstaten har mindst 30 dage til at sende supplerende oplysninger, som kan forhindre en suspension. Denne kan enten ophæves, eller den kan gøres permanent via en beslutning, som Kommissionen træffer inden 15. oktober i året efter det pågældende regnskabsår. Det betyder, at Kommissionen kan suspendere betalingsorganets udgifter fremadrettet for en eller flere relevante interventioner (støtteordninger). Kommissionen skal vurdere den finansielle korrektion på baggrund af forskellen mellem de faktisk anmeldte udgifter for hver intervention og de relevante outputindikatorer i den strategiske plan for landbrugspolitikken samt eventuelle justeringer, som medlemsstaten har foretaget. Der skal således være et match mellem anmeldte udgifter og leveret output.

Kommissionen kan også suspendere i forhold til performancedelen, det vil sige medlemsstatens flerårige resultatopfyldelse, som bliver indberettet sammen med årsregnskabet. Suspensionen finder sted, hvis der er en afvigelse (> 25 pct.) mellem den faktiske resultatindikator og det årlige delmål for samme indikator. Hvis der er en forsinket eller utilstrækkelig resultatopfyldelse i forhold til de flerårige resultatmål i den strategiske plan for landbrugspolitikken, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Resultatmål ventes at omfatte en række forskellige resultatindikatorer inden for samme områder. Hvis handlingsplanen ikke fører til, at forholdet bliver rettet op, kan Kommissionen suspendere refusionen til medlemsstaten inden for det pågældende udgiftsområde. Suspensionen fastlægges proportionalt i forhold til relevante udgifter. Suspensionen ophæves, når målopfyldelsen igen er på sporet, men den kan blive permanent (reduktion, jf. også nedenfor), hvis situationen ikke er genoprettet inden lukningen af den strategiske plan for landbrugspolitikken.

Endelig kan udgifter blive suspenderet, hvis Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltnings- og kontrolsystem. Hvis det er tilfældet, skal medlemsstaten udarbejde en effektiv handlingsplan i samarbejde med Kommissionen. Hvis medlemsstaten ikke får afhjulpet situationen, kan Kommissionen suspendere de månedlige udgifter (EGFL) samt de kvartalsvise udgifter (ELFUL) proportionalt. Suspensionen kan i første omgang vare i op til 12 måneder, men Kommissionen har mulighed for at forlænge perioden med yderligere 12 måneder. Endelig kan en manglende efterlevelse udløse krav om tiltag i forbindelse med den efterprøvende regnskabsafslutning fra Kommissionen, og dette kan føre til en underkendelse.

Reduktioner

Forslaget indebærer også, at Kommissionen bagudrettet kan reducere udbetalinger til medlemsstaterne, såfremt performanceafstemningen viser, at realiserede udgifter ikke har et tilsvarende output (for hektarer eller antal projekter), og medlemsstaten ikke kan forklare afvigelsen. En suspension fra en tidligere performanceafstemning som følge af en diskrepans på mere end 50 pct. kan ligeledes gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke retter op på misforholdet mellem udgifter og output. På samme måde kan suspension som følge af manglende fremgang mod milepælene ved performancegengangen i sidste ende gøres til en permanent reduktion, hvis medlemsstaten ikke gennemfører den pålagte handlingsplan tilfredsstillende.

Underkendelser

Såfremt Kommissionen konstaterer alvorlige mangler i en medlemsstat myndighedsstruktur, kan der i sidste ende meddeles underkendelser. Reglerne herfor er kun i meget begrænset omfang beskrevet i forordningsudkastene og ventes nærmere fastsat i delegerede retsakter.

Én revision

Kommissionen introducerer begrebet én revision (single audit) i forslaget.

Det betyder, at Kommissionens revision i højere grad vil kontrollere certificeringsorganets arbejde i stedet for som i dag, hvor Kommissionen gennemfører egne revisioner af medlemsstaternes administration af de forskellige støtteordninger.

Kommissionen forbeholder sig dog ret til at gennemføre egne revisioner med det formål at kontrollere, om administrativ praksis er overholdt, om de afholdte udgifter er i overensstemmelse med det output, der er rapporteret i de årlige resultatrapporter, om certificeringsorganets arbejde er udført som krævet, og om betalingsorganerne overholder akkrediteringskravene.

I den nuværende forordning er der regler for, hvordan udbetalingsorganerne skal agere over for støttemodtagere. For eksempel når det handler om at inddrive uretmæssigt udbetalte beløb fra støttemodtagere. Disse regler er udgået af forslaget. Det vurderes, at Kommissionen ikke længere vil regulere disse forhold i detaljer. Det bliver i stedet op til medlemsstaterne at definere disse forhold i den strategiske plan for landbrugspolitikken, der godkendes af Kommissionen. Det bliver op til certificeringsorganet at kontrollere, at medlemsstaterne efterlever egne regler inden for den godkendte strategiske plan for landbrugspolitikken og overordnede EU-regler.

Kontrol- og sanktionssystem (generelle regler)

Medlemsstaterne skal inden for rammerne af den fælles landbrugspolitik vedtage lovgivning og administrative procedurer, som sikrer en effektiv beskyttelse af Unionens finansielle interesser. Som noget nyt indebærer dette, at medlemsstaterne ud fra rammer fastsat af Kommissionen skal udforme kontrol- og sanktionssystemer. Kontrolsystemet skal sikre, at uregelmæssigheder og svig forebygges, afsløres og berigtiges. Sanktionerne skal være effektive, præventive og proportionale.

Integreret forvaltnings- og kontrolsystem

Medlemsstaterne skal fortsat opretholde et integreret administrations- og kontrolsystem (IACS) til anvendelse ved forvaltning af støtte til arealer og dyr. Systemet skal også omfatte et satellitbaseret arealmonitoreringssystem. Medlemsstaten skal årligt foretage en kvalitetstest af monitoreringssystemet i overensstemmelse med en metode, der bliver fastsat for hele EU. Hvis testen viser svagheder i systemet, skal medlemsstaten iværksætte korrigerende foranstaltninger eller udarbejde en handlingsplan for disse foranstaltninger.

Medlemsstaten skal senest 15. februar i det efterfølgende kalenderår sende en kvalitetsrapport til Kommissionen. Hvis det er relevant, skal den indeholde en tidsplan for de korrigerende foranstaltninger.

Desuden får medlemsstaterne pligt til at lagre og dele data for at dokumentere de opnåede resultater og målsætninger. Data skal gemmes og kunne tilgås i medlemsstatens digitale databaser. Det skal kunne ske i det seneste og de ti foregående kalenderår.

Kontrolsystemer og administrative sanktioner i forhold til konditionalitet

Konditionalitet dækker over regler, som skal være overholdt for at modtage areal- og dyrebaseret landbrugsstøtte. Konditionaliteten er nærmere beskrevet i notatet om forordningsforslaget vedrørende strategiske planer for landbrugspolitikken. Principperne fra det nuværende system med krydsoverensstemmelse om kontrol og sanktioner bliver videreført. Medlemsstaterne skal etablere et kontrolsystem, der sikrer, at ansøgerne opfylder kravene til konditionalitet. Medlemsstaterne skal årligt gennemgå effektiviteten af systemet. Dette skal blandt andet ske ved at gennemføre fysisk kontrol hos støttemodtagerne. Andre kontrolsystemer er mulige og kan afhænge af, hvilke regler og standarder indenfor konditionaliteten, der er tale om. Kontrollen skal dog mindst være på niveau med den fysiske kontrol.

Populationen, der bliver udtaget til kontrol, skal omfatte mindst 1 pct. af støttemodtagerne inden for den pågældende støtteordning omtalt i de strategiske planer for landbrugspolitikken. Populationen bliver valgt ud fra princippet om risikobaseret udvælgelse, men skal også indeholde et vist element af tilfældig udvælgelse. Samme princip anvendes i dag.

Manglende overholdelse af konditionalitet medfører sanktioner til den enkelte støttemodtager. Den manglende overholdelse skal kunne føres direkte tilbage til støttemodtageren og skal vedrøre enten støttemodtagerens landbrugsaktivitet eller bedriftens areal.

Når medlemsstaten beregner en nedsættelse af tilskuddet eller en udelukkelse, er det forventningen, at den skal tage hensyn til, hvor alvorlig, omfattende, varig og hyppig den konstaterede manglende overholdelse er. Hvis der er tale om manglende overholdelse på grund af forsømmelighed, skal sanktionen i form af støttenedsættelse generelt udgøre 3 pct. af det totale beløb, der er søgt støtte til.

Aftale i Det Europæiske Råd om EU's flerårige finansielle ramme (MFF) for 2021-27

Den 21. juli 2020 opnåede EU's stats- og regeringschefer en aftale omkring EU's flerårige finansielle ramme for 2021-27. I henhold til denne aftale oprettes der en landbrugsreserve på 450 mio. € (løbende priser) (ca. 3,35 mia. kr.), hvilket er en stigning i forhold til Kommissionens forslag om en reserve på mindst 400 mio. €.

Rådets generelle indstilling

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020 blev der opnået enighed om en generel indstilling til den horisontale forordning. I den generelle indstilling ønsker Rådet blandt andet at genindføre bestemmelsen om, at medlemsstaterne skal begrænse antallet af godkendte betalingsorganer under hensyn til deres forfatningsmæssige bestemmelser, ligesom det er gældende i den nuværende forordning. Rådet er desuden enige om, at senest 1. januar 2024 skal et arealmonitoreringssystem være etableret.

Det foreslås, at administrative støttenedsættelser som følge af manglende overholdelse af konditionalitetskrav skal være enten 1, 3 eller 5 pct. afhængigt af alvorlighed, omfang og varighed. Støttenedsættelsen kan frafaldes ved førstegangsovertrædelser af mindre betydning og skal øges i tilfælde af gentagelse. Hvis medlemsstaten anvender monitorering på nogle af kravene omfattet af konditionalitet, kan sanktionsniveauet for disse krav reduceres. Dermed gives der mere fleksibilitet i forhold til Kommissionens forslag om, at støttenedsættelsen bør være på 3 pct. som en generel regel, eller i gennemsnit. Støttenedsættelsen skal finde sted på bedrifter med misligholdelse i populationen udtaget til kontrollen af konditionalitet.

Hvis der anvendes monitorering på nogle af kravene omfattet af konditionalitet, vil kontrol-populationen for disse krav i princippet omfatte alle bedrifter, mens kontrollen af de ikke-monitorerbare krav vil omfatte de bedrifter, som er udtaget til den normale 1 pct. fysiske kontrol af kravene.

Rådet mener, at kravet om en højere procentvis støttenedsættelse i situationer med forsætlig misligholdelse skal slettes. I stedet ønsker Rådet, at støttenedsættelse for overtrædelser, som har omfattende konsekvenser i forhold til kravets formål, skal kunne forhøjes. Rådet ønsker ydermere en højere bagatelgrænse for støttenedsættelse (fra 100 € til 250 €) for overtrædelser af konditionalitet.

Rådet ønsker, at advarselssystemet ved mindre betydelige overtrædelser, erstattes af muligheden for ikke at give en støttenedsættelse for disse overtrædelser. Landbruger orienteres i stedet om overtrædelser og mulige afhjælpende foranstaltninger.

Rådet giver medlemsstaterne længere tid til at udarbejde elementerne i de årlige kvalitetsrapporter af det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem. Udsættelsen er en til to måneder. Rådet præciserer også, at Kommissionen skal informere medlemsstaten om årsagen, hvis Kommissionen ikke længere mener sig i stand til at kunne stole på den revision, som certificeringsorganet udfører.

Rådet foreslår i forlængelse af aftalen i det Europæiske Råd om EU's flerårige budget 2021-27 fra den 21. juli 2020, at der skal være en bundgrænse på 2.000 € per år for, hvornår landbrugere omfattes af finansiell disciplin. Det betyder, at kun landbrugere, der modtager mere end bundgrænsen skal bidrage, hvis finansiell disciplin bliver anvendt.

Trilogforhandlinger mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen

I forbindelse med trilogmøde den 26. marts 2021 forhandlede formandskabet, Europa-Parlamentet og Kommissionen om en række emner, og der blev opnået en foreløbig forståelse mellem parterne. Frem til der foreligger en endelig aftale mellem parterne, er der ikke nogle punkter, der er lukket.

Et emne, der blev forhandlet, var blandt andet kontrol og sanktionering af konditionalitet. Der er en foreløbig forståelse mellem parterne om, at kontrolpopulationen skal være 1 pct. Bagatelgrænsen for effektivering af træk i støtten skal være 100 euro, og som en generel regel skal støttetrukket udgøre 3 pct. Endelig fastholdes begrebet "forsæt" som hidtil.

Angående spørgsmålet om at kunne identificere den enkelte støttemodtager, er der en foreløbig forståelse om, at det skal være muligt at identificere den enkelte støttemodtager i tilfælde af en ansøgning som gruppe – for eksempel en koncern. Den administrative byrde for medlemsstaterne skal være begrænset til at offentliggøre oplysningerne om, at ansøger er med i en gruppe og ikke foretage yderligere bearbejdelse af disse data.

Der er endvidere en forståelse om, at der indsættes en ny tekst i betragtningerne, hvor det bliver et grundlæggende EU-krav, at medlemsstaterne vil være forpligtede til at gennemføre de strategiske planer, som er godkendt af Kommissionen. Desuden vil Kommissionen, hvis den opdager en alvorlig mangel i gennemførelsen af en medlemsstats strategiske plan, kunne beslutte at udelukke de udgifter, der er berørt af en sådan mangel, fra EU-finansiering.

På trilogmødet den 23. april 2021 drøftede formandskabet, Kommissionen og Europa-Parlamentet en række emner, herunder den såkaldte leverancemodell for den fælles landbrugspolitik. Der blev opnået en foreløbig forståelse, hvor der lægges vægt på, at medlemsstaterne bidrager til at opnå målene i den fælles landbrugspolitik, samtidig med at der er sikkerhed for EU-budgettet.

Der udestår stadig væsentlige spørgsmål i forhandlingerne, herunder i forhold til Europa-Parlamentets forslag om en forøgelse af landbrugsreserven samt spørgsmålet om omfordeling af midler som følge af betalingsnedsættelser i forbindelse med den flerårige performancegennemgang. Europa-Parlamentet ønsker at kunne omfordele midler mellem medlemsstaterne baseret på medlemsstaternes performancegennemgang, og dermed i hvor høj grad medlemsstaterne leverer resultater i henhold til den strategiske plan.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 23. oktober 2020 på plenarforsamlingen en række ændringsforslag til forslaget. De væsentligste forslag afspejler, at Europa-Parlamentet i større omfang ønsker fokus på overholdelse af de regler, der ligger til grund for at udbetale støtten korrekt end Kommissionen og Rådet, der ønsker mere fokus på, om medlemsstaternes støtteordninger opfylder de mål, som medlemsstaterne fastlægger i deres årlige strategiske planer.

Europa-Parlamentet er enig i, at medlemsstaterne hvert år skal rapportere om de mål, som medlemsstaterne har opsat i deres strategiske planer for landbrugspolitikken efter 2023. Den model for afrapportering, som Kommissionen og Rådet er nået frem til, ønsker Europa-Parlamentet dog ændret.

Europa-Parlamentet fjerner således Kommissionens mulighed for at suspendere betalinger til medlemsstaten, hvis den årlige performanceafstemning konstaterer, at forskellen mellem de udgifter medlemsstaten har anmeldt, og det beløb, der svarer til det rapporterede output, er mere end 50 pct. I stedet får medlemsstaterne mulighed for at forklare, hvorfor målene i den strategiske plan ikke er opfyldt. Det sker, hvis forskellen mellem de udgifter medlemsstaten har anmeldt, og det beløb, der svarer til det rapporterede output, er over 35 pct. Europa-Parlamentet lægger således op til, at performanceafstemning udgår, men at medlemsstaterne i mindre omfang fortsat stilles til ansvar for forholdet mellem realiserede udgifter og output, selv om det ikke længere vil være styrende for hjemtagningen af EU-midler.

Europa-Parlamentet foreslår endvidere en ret detaljeret arbejdsgang for, hvad der skal til for, at medlemsstaterne kan blive afkrævet en handlingsplan. Hvis det bliver aktuelt, får medlemsstaten tre måneder til at fremlægge den. Hvis medlemsstaten ikke kommer med en handlingsplan, kan Kommissionen efter 30 dage suspendere de månedlige betalinger. Hvis der ikke er rettet op på situationen ved udgangen af den sjette måned efter suspensionen, kan Kommissionen suspendere beløbet endeligt. De endeligt nedsatte beløb tildeles andre medlemsstater for at belønne dem, der har opnået tilfredsstillende resultater. Tildelingen sker ved de strategiske planers udløb.

Europa-Parlamentet foreslår, at der som en tilføjelse til landbrugsbudgettet skal afsættes 400 mio. € til krisereserven i 2021. Herefter skal der årligt tages højde for beløbet ved fastlæggelsen af det årlige budget. Hvis det er nødvendigt, kan der suppleres med ubrugte midler og formålsbestemte indtægter i løbet af budgetåret. Der skal dog minimum afsættes 400 mio. € til reserven årligt. I alt kan reserven maksimalt udgøre 1,5 mia. €. Det understreges, at finansiel disciplin kan anvendes som en sidste mulighed til at øge krisereserven. Europa-Parlamentet ønsker videre, at der skal være en bundgrænse på 2.000 € per landbruger, sådan at en eventuel anvendelse af finansiel disciplin kun omfatter landmænd, som modtager mere end 2.000 € per år.

Yderligere ønsker Europa-Parlamentet, at landbrugsreserven bliver anvendt som indkomststabiliseringsinstrument, når der indtræffer markedskriser med større hyppighed end en forud fastsat sektorspecifik tærskel. Kommissionen får via delegerede retsakter mulighed for at fastlægge tærsklerne. Slutelig er Europa-Parlamentet imod, at ubrugte midler fra landbrugsreserven i 2022 bliver overført til 2023. Midlerne skal i stedet føres tilbage til næste års støtteansøgere, som det er tilfældet i dag.

Europa-Parlamentet ønsker at forlænge den såkaldte $n+2 / n+3$ regel. Det er den frist medlemsstaterne har til at få midler fra ELFUL (landdistriktsprogrammet) udbetalt. Hvis fristen bliver overskredet, mister medlemsstaterne muligheden for at få pengene refunderet fra EU.

Europa-Parlamentet mener desuden, at Kommissionen i højere grad skal have hjemmel til at føre kontrol med medlemsstaterne, hvis der bliver konstateret alvorlige mangler i medlemsstatens forvaltnings-

system. Kommissionen kan føre udvidet overvågning med medlemsstaterne, så længe manglerne eksisterer. Europa-Parlamentet tilføjer også, at medlemsstaternes kontrolsystem skal beskrives i disses strategiske planer. Parlamentarikerne ønsker også at bibeholde en række specifikke regler om medlemsstatens inddrivelse af uretmæssigt udbetalte beløb.

I forhold til kontrol foreslår Europa-Parlamentet, at den ansvarlige myndighed udvælger en stikprøve blandt samtlige ansøgere, indbefattende et tilfældigt udvalgt udsnit for at opnå en repræsentativ fejlrate, hvilket afspejler et ønske om at fastholde et kontrolsystem, som det er designet i dag. Europa-Parlamentet foreslår desuden nogle ret specifikke tekniske krav i forhold til det integrerede forvaltnings- og kontrolsystem.

Videre lægger Europa-Parlamentet op til, at en række regler skal gennemføres ved hjælp af delegerede retsakter i stedet for de gennemførelsesretsakter, som Kommissionen oprindeligt har foreslået. Det gælder blandt andet for regler om de handlingsplaner, som medlemsstaterne skal udarbejde, hvis de ikke i tilstrækkelig grad følger deres strategiske plan, eller hvis der er alvorlige mangler i forvaltningssystemernes funktion.

Med hensyn til konditionalitet foreslås, at såfremt støttemodtagerne ikke overholder reglerne for konditionalitet, bør støtten i tilfælde af gentagelse reduceres med 10 pct. Hvis der har været tale om en bevidst handling bør støtten reduceres med mindst 15 pct.

Europa-Parlamentet foreslår, at medlemsstaten som en del af konditionalitet skal fastsætte regler om, at ansøgere af landbrugsstøtte skal overholde visse sociale og arbejdsmarkedsregler for at kunne få udbetalt landbrugsstøtte. Manglende overholdelse af forpligtelserne skal sanktioneres i overensstemmelse med de almindelige regler for sanktionering af manglende overholdelse af krav fastsat under konditionalitet.

Endelig lægger Europa-Parlamentet op til, at alle ansøgninger, der indgives af samme støttemodtager, skal kunne identificeres, så det bliver muligt at identificere en gruppe af støttemodtagere, hvis de tilhører en koncern.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om Landdistriktsfonden, jf. lovbekendtgørelse nr. 766 af 19. juni 2017, og lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Dertil kommer en række bekendtgørelser for de enkelte støtteordninger under landdistriktsprogrammet og direkte betalinger.

Konsekvenser

Forslaget til forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik ventes at have statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Eksempelvis vil reglerne om kontrol have administrative konsekvenser, men disse vil afhænge af de konkrete implementeringsvalg. Derudover vil forordningen have miljømæssige konsekvenser i relation til reglerne om konditionalitet, som dog primært fastlægges i forordningen om strategiske planer. Endelig vil forslaget

kunne have erhvervsøkonomiske konsekvenser i forhold til spørgsmålet om finansiel disciplin og reglerne om landbrugsreserven.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug), hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer var bekymrede i forhold til brugen af landbrugsreserven. Såfremt reserven kunne benyttes til forebyggende tiltag, frygtede Landbrug & Fødevarer, at der ikke ville være tilstrækkeligt med budgetmidler i landbrugsreserven til pludselige krisesituationer.

Landbrug & Fødevarer bemærker til Kommissionens forslag til den fremtidige horisontale forordning for EU's landbrugspolitik, at høringssvaret skal betragtes som en foreløbig overordnet tilkendegivelse af Landbrug & Fødevarers holdning til indholdet i den horisontale forordning, da forslaget til forordningen på tidspunktet for afgivelse af høringssvaret endnu ikke var offentliggjort.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det i forhold til finansiering, forvaltning og overvågning af den fremtidige fælles landbrugspolitik i EU er helt afgørende, at der skabes reel regelforenkling og administrativ forenkling, som den enkelte landmand kan mærke. Endvidere er det afgørende, at principperne for kontrol bevæger sig fra et ensidigt fokus på overtrædelse og sanktion til et princip om vejledning og korrektion, at kontrollen ikke hænger sig i bagateller, og at retssikkerheden er i orden for landmanden når der anvendes alternative metoder til den fysiske kontrol.

Landbrug & Fødevarer noterer sig i forhold til forenkling, at det særlige kontrol- og sanktionssystem for de grønne krav forsvinder. Ligeledes noterer Landbrug & Fødevarer, at der fremadrettet kun skal være én revision. Landbrug & Fødevarer finder, at det på nuværende tidspunkt er meget uklart, hvordan der fremadrettet kan skabes reel forenkling for den enkelte landmand. Det er vigtigt, at der kræves konkret og målbar forenkling direkte ude hos den enkelte landmand, og dette bør være et centralt mål, der skal følges op på i de strategiske planer. Landbrug & Fødevarer bemærker, at der generelt lægges op til, at medlemslandene i højere grad selv skal beslutte, hvordan kontrolsystemerne skal se ud. I denne forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det er centralt, at EU-retningslinjerne på dette område sikrer, at der i højere grad skal være mulighed for at have fokus på vejledning og korrektion, og at det ikke bør være muligt at stramme og/eller eskalere sanktionssystemet overfor landmanden i tilfælde, hvor medlemslandene af en eller anden årsag ikke når de mål, der er fastsat i den strategiske plan. Ligeledes bemærker Landbrug & Fødevarer, at det er meget vigtigt, at det ikke får betydning for støtteudbetalingerne til landmanden i tilfælde, hvor Kommissionen suspenderer refusionen af den udbetalte støtte.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at kontrolsystemet for den nye såkaldte "konditionalitet" ligger tæt op ad det eksisterende system for krydsoverensstemmelse. Landbrug & Fødevarer henviser til, at det fremgår, at en støttereduktion for en overtrædelse i udgangspunktet skal være 3 pct., og principperne for varslingssystemet ved mindre overtrædelser fortsættes. Generelt ligger disse principper relativt langt fra det generelle princip om vejledning og korrektion frem for sanktioner. Man finder, at der generelt er brug for et væsentligt større råderum for bagatelagtige overtrædelser, end der i dag ligger i varslingssystemet. Endvidere mener Landbrug & Fødevarer, at der også som minimum bør fastsættes et maksimalt loft for, hvor stor en støttereduktion landmanden kan få, og at det bør være muligt at give støttereduktioner på mindre end 3 pct. Hertil skal det bemærkes, at udviklingen i Europa-Parlamentet på dette område ifølge Landbrug & Fødevarer er meget bekymrende. Europa-Parlamentet lægger op til en støttereduktion på minimum 10 pct. ved overtrædelse af konditionalitetskrav. Dette vil på ingen måde være proportionalt i forhold til de overtrædelser, der typisk vil være tale om, og som ofte er af mindre – og bagatelagtig karakter.

Landbrug & Fødevarer ser et stort potentiale i at anvende nye teknologier, herunder anvendelsen af satellitbilleder til kontrol af forskellige støtteordninger, til at gøre både reguleringen og administrationen smartere og enklere for landmanden i fremtiden. Det skal sikre landmændene åbenlyse fordele og forenklinger – både her og nu og på længere sigt. Det gælder ikke mindst i form af bortfald af datofrister, højere bagatelgrænser m.v. I forhold til kontrol med krydsoverensstemmelse, skal det sikres, at monitorering ikke fører til, at den nuværende KO-kontrol på 1 pct. af bedrifterne øges til en større andel.

På længere sigt skal monitorering sikre at sanktionsniveauet sænkes markant. Udfordringen med den geospatiale ansøgning, som den er i dag, er, at der er et alt for stort detailfokus. Dette giver ikke mindst problemer på de mere ekstensive arealer, hvor det er nærmest umuligt at forudse støtteberettigelsen af et areal ned til 100 m² nøjagtighed. Det er vigtigt, at denne bagatelgrænse bliver hævet væsentligt i fremtiden. Landbrug & Fødevarer bemærker, at hvis nye teknologier skal anvendes til kontrol og monitorering er det også helt centralt, at det tillades, at der kun kigges på de mere alvorlige sager, så der ikke spildes tid og ressourcer både for landmænd og myndigheder på at håndtere bagatelsager og meget små støttebeløb. Landmandens retssikkerhed skal være i centrum. Der må ikke være tale om 100 pct. screening og dermed reelt på længere sigt 100 pct. fysisk kontrol. Det skal sikres, at retssikkerheds- og forvaltningsmæssige problemstillinger iagttages på behørig vis. Det bør til enhver tid være muligt for landmanden at rekvirere et fysisk kontrolbesøg, hvis landmanden er uenig i det kontrolresultat, der er fremkommet ved monitorering. En afgørelse til ugunst for den kontrollerede skal følges op af et fysisk kontrolbesøg, og en afgørelse må ikke alene kunne baseres på elektroniske datafund. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at det er vigtigt, at anvendelse af monitorering ikke medfører øgede krav til, at landmanden løbende skal dokumentere. Dette vil give en voldsomt forøget administrativ byrde.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at det er meget positivt, at landbrugsreserven – der erstatter den tidligere krisereserve – fremadrettet ikke skal opkræves på ny hvert år, men at ubrugte midler overføres til det efterfølgende år. Man finder dog, at det fortsat er et problem, at landbrugsreserven kan reetableres ved at anvende finansiell disciplin. Dermed er det de samme landmænd, som landbrugsreserven skal bruges til at hjælpe, der kommer til at betale.

Senest har Landbrug & Fødevarer bemærket, at Rådet har arbejdet sig i en positiv retning for så vidt angår diskussionerne om sanktioner i forbindelse med konditionalitet. Det er meget positivt, at der nu lægges op til vandtætte skodder mellem monitoreringskontrol og kontrol af konditionalitet. Helt generelt bør det ifølge Landbrug & Fødevarer være muligt at reducere og/eller helt afskaffe sanktioner i tilfælde, hvor der anvendes monitorering som kontrolform.

Landbrug & Fødevarer vil gerne kvittere for det forslag, der er fremsat af formandskabet om, at advarselssystemet ved mindre ubetydelige overtrædelser erstattes af muligheden for ikke at give støttensættelse for disse overtrædelser. Set med Landbrug & Fødevarers øjne er det et skridt i den rigtig retning i forhold til at skabe mere proportionalitet og indføre mere vejledning i forbindelse med kontrollen.

Tidligere var der lagt op til, at selvom monitorering af krav omfattet konditionalitet, vil eventuelle overtrædelser kun føre til støttræk for den population af bedrifter, som sideløbende udtages til den normale 1 pct. fysiske kontrol. Det er en tilgang som Landbrug & Fødevarer umiddelbart er positivt indstillet overfor. Nu er tilgangen i stedet, at hvis et medlemsland anvender monitorering på nogle af konditionalitetskravene, hvilket i princippet omfatter alle bedrifter, kan sanktionsniveauet for disse krav reduceres. Det er positivt, at sanktionsniveauet kan reduceres, men i udgangspunktet er Landbrug & Fødevarer tilhænger af, at der holdes fast i den oprindelige tilgang. Landbrug & Fødevarer skal også bemærke, at det er vigtigt, at der i forbindelse med kontrol af konditionalitet sker en individuel vurdering af både alvor, omfang, varighed og tilregnelser, og at der generelt foretages en helhedsvurdering af bedriften frem

for et fokus op bagatelovertrædelser. Landbrug & Fødevarer er i den forbindelse bekymret for, om formandskabets tilgang til kontrol af konditionalitet ved monitorering vil føre til automatiserede afgørelser, hvor sagen ikke i tilstrækkelig grad bliver vurderet efter ovennævnte hensyn.

Landbrug & Fødevarer vil generelt gerne opfordre til, at den horisontale forordning indeholder klare bestemmelser, der tager hensyn til landmandens retssikkerhed, hvad angår sagsbehandlingstider, udbetalinger og fejlende IT-systemer. Der skal opstilles klare mål for maksimale sagsbehandlingstider og for hvornår landbrugsstøtten udbetales til landmændene. Hvis udbetalingsfristerne ikke overholdes, skal medlemslandet desuden tillægge renter til det endnu ikke udbetalte beløb. Derudover skal der i forordningen stilles krav om, at alle udbetalingsorganer til enhver tid kan lave forskuds eller straksudbetalinger, hvis sagsbehandlingen forsinkes. Sidst men ikke mindst skal der stilles krav om, at støtten altid kan sagsbehandles og udbetales manuelt, hvis fejl og mangler i IT-systemerne forhindrer rettidig udbetaling af støtten.

Som Landbrug & Fødevarer har forstået det, ønsker Europa-Parlamentet, at EU's landbrugspolitik i den kommende periode skal kontrolleres via et dobbeltstrengt kontrolsystem, hvor der både kontrolleres på performance (at medlemslandet når en række målsætninger) og på compliance (korrekt regelimplementering).

Landbrug & Fødevarer ser dette som en meget uheldig udvikling i retning af øget bureaukrati og regelkompleksitet, som i sidste ende vil give ekstra administrative omkostninger for landmændene og øge risikoen for sanktioner og underkendelser. Dette ligger meget langt fra Landbrug & Fødevarers ønske om, at der skabes reel regelforenkling og administrativ forenkling, som den enkelte landmand kan mærke. Det betyder desuden, at principperne for kontrol bevæger sig væk fra et ensidigt fokus på overtrædelse og sanktion til et princip om vejledning og korrektion, hvor kontrollen ikke hænger sig i bagatelagtige overtrædelser.

I den forbindelse bemærkes det også, at Europa-Parlamentet ønsker at holde fast i et kontrolsystem over for landmanden, der er designet på samme måde som i dag, og er baseret på gennemførelse af fysiske stikprøvekontroller. Landbrug & Fødevarer lægger stor vægt på, at regelsættet er designet på en måde, så det er muligt at anvende moderne teknologi og andre datakilder til kontrol. Anvendelse af disse muligheder er ønskelige under forudsætning af, at dette giver klare administrative lettelser; mere vejledning og regelforenkling for landmanden; at kontrollen fokuserer på helheder frem for den meget detailorienterede fysiske kontrol; at sanktionssystemerne kan tilpasses til denne nye kontrolform, samt at der sikres den nødvendige retssikkerhed for landmanden.

Det bemærkes i forhold til krisereserven, at det er vigtigt sikre, at den fortrinsvis anvendes til pludselige krisesituationer, og den ikke skal anvendes som et generelt indkomststabiliseringsinstrument. Desuden er det Landbrug & Fødevarers holdning, at reserven ikke skal genetableres hvert år ved at reducere landbrugsstøtten direkte hos landmændene og årligt tilbagebetale ubrugte midler direkte til landmændene. Hvis reserven reelt skal finde anvendelse, skal den ikke finansieres ved årligt at reducere landmændenes landbrugsstøtte, men ved at midlerne findes andre steder i budgettet. Derudover skal det bemærkes at den nuværende bundgrænse på 2.000 euro virker forvriddende, i forhold til hvilke medlemslande, der bidrager til finansiel disciplin, da det vil afhænge af deres bedriftsstruktur. I stedet bør alle medlemslande bidrage ligeligt til den finansielle disciplin – men bundgrænsen kan da anvendes på nationalt niveau i stedet.

Landbrug & Fødevarer bemærker, at Europa-Parlamentet foreslår, at de enkelte medlemslande som en del af konditionaliteten skal fastsætte betingelser i forhold til regler om sociale forhold og arbejdsmar-

kedsregler. Landbrug & Fødevarer støtter ikke forslaget om indførelse af en social konditionalitet i landbrugspolitikken. Landbrug & Fødevarer mener, at spørgsmål om løn- og arbejdsvilkår i Danmark bedst håndteres inden for rammerne af og med respekt for den danske arbejdsmarkedsmodel. Landbrug & Fødevarer bemærker, at man i landbrugspolitikken knytter de specifikke betingelser under konditionaliteten til egentlige lovkrav, og det derfor vil være vanskeligt at knytte den i Danmark til spørgsmål om løn- og arbejdsvilkår. Landbrug & Fødevarer er også opmærksomme på at indførelse af nye sociale betingelser for at opnå landbrugsstøtte vil øge de bureaukratiske byrder for landmændene på et område, der allerede er præget af et stort og svært regelkompleks.

Landbrug & Fødevarer sætter spørgsmålstegn ved Europa-Parlamentets ønske om, at en gruppe af støttemodtagere fra samme koncern skal kunne identificeres. Det er uklart, om dette reelt har en betydning for, hvordan en støttemodtager defineres, og derfor også om det har betydning for, hvilke tilskud den pågældende støttemodtager kan søge.

I forhold til overførsel af midler fra søjle 1 til søjle 2 med henblik på at kunne yde en etableringsstøtte til unge landbrugere, er det vigtigt, at disse kan anvendes efter et flerårigt princip, så det er muligt at anvende overskydende midler i et år i et efterfølgende år.

I forhold til det nye arealmonitoreringssystem, som primært er rettet mod monitorering af medlemslandenes leverance i forhold til leveranceplanen, så vil den angiveligt også kunne anvendes til en kontrol på landmandsniveau. Derved bliver der reelt tale om et de facto dobbelt kontrolsystem på en række områder: Både en fysisk stikprøvekontrol og en 100 pct. monitorering. Det er uacceptabelt. En udvikling i retning af 100 pct. kontrol skal afspejle sig i en grundlæggende justering af sanktionssystemet, hvor der bliver fastlagt højere bagatelgrænser og hvor regler om sanktionsniveauer og støttetræk ændres, så de bliver langt lempeligere.

Endelig skal det i relation til den horisontale forordning sikres, at uudnyttede midler generelt, men også for eksempel i relation til eco-schemes, forbliver i medlemslandet.

Økologisk Landsforening lægger stor vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bliver en start på at afvikle passiv indkomststøtte med betaling for fælles goder. I den sammenhæng ser Økologisk Landsforening eco-schemes som et vigtigt nyt tiltag. Derfor bekymrer det Økologisk Landsforening, at der ikke er samme smidighed på eco-schemes som inden for landdistriktsordningerne i fald, der ikke er den ønskede eller forudsete søgning på ordningerne. Økologisk Landsforening mener, det er vigtigt, at midler til eco-schemes, hvor der har været for lav søgning, kan skubbes til andre år, ligesom det er tilfældet, hvis der er en underansøgning på landdistriktsordninger. Hvis medlemslandene risikerer at miste de midler, der var budgetteret til en eco-scheme ordning, vil man nødvendigvis være konservativ og mindre ambitiøs i sin allokering af midler til grøn omstilling.

Økologisk Landsforening forudser, at det økologiske arealtilskud fremover skal udformes som en eco-scheme ordning. Det vil imidlertid være stærkt problematisk, hvis en manglende meromlægning kan betyde, at Danmark får en permanent reduktion, på grund af, at der ikke kommer den meromlægning, som der var budgetteret med. Tilsvarende er der behov for at kunne handle på en større omlægning, end der var forudset ved at lave tilpasninger med overførsel fra andre ordninger samt nationale midler.

Der lægges i forslaget op til en øget satellitovervågning. Det kan have flere fordele ifølge Økologisk Landsforening, men landmandens retssikkerhed skal være sikret. Det er nødvendigt at sikre adgang til rekvireret kontrol, og det er nødvendigt at arbejde med bagatelgrænser.

Økologisk Landsforening er forbeholden over for prioriteringen af midler til at håndtere krisesituationer. Det skal have høj prioritet at vedtage en politik, der danner grundlag for et landbrugssystem, der er robust over for klimaudsving. Det er ifølge Økologisk Landsforening vigtigere end at sikre midler til krisesituationer. Jorde med et højt kulstofindhold er både mere modstandsdygtige over for tørke og over for tunge regnfald og storme.

Økologisk Landsforening notere sig, at Rådet foreslår at opretholde den sanktionsmodel, der er udviklet for krydsoverensstemmelsessystemet. Økologisk Landsforening anbefaler, at Danmark og medlemslandene ser med nye øjne på denne tilgang og skaber plads til en model, hvor der er en proportional sammenhæng mellem træk i Basisindkomst støtteniveauet og den enkelte bedrifts bidrag til et nationale klimamål og bidrag til marknatur. Økologisk Landsforenings model forfølger den generelle udmelding fra EU kommissionen om, at støtten skal drejes over til at være en betaling for klima og miljø frem for betaling for at eje jord.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er bred opbakning blandt medlemsstaterne til den nye leverancemodel, hvor fokus er på, at medlemsstaterne skal leve op til de mål og resultater for de enkelte ordninger, som de har opstillet i deres strategiske planer. En model hvor medlemsstaterne først og fremmest i den årlige performancegennemgang redegør for, hvordan det er gået med at opfylde disse mål. Tilsvarende er der skepsis over for Europa-Parlamentets ønsker om i stedet at fokusere på at kontrollere, om de specifikke regler for at udbetale beløb under de enkelte ordninger korrekt er overholdt. Videre er de fleste medlemsstater bekymrende over, at Europa-Parlamentet ønsker den afrapporteringsmodel, som Kommissionen og Rådet er nået frem til, ændret.

Videre er flere medlemsstater skeptiske over for, at Europa-Parlamentet ønsker at fastholde mange af de regler, der i dag eksisterer for, hvordan medlemsstaternes kontrolsystemer skal gennemføres. Dette står i modsætning til Kommissionens forslag om, at det i fremtiden er overladt til medlemsstaterne selv at udforme reglerne for, hvordan de vil udforme og gennemføre deres kontroller. Med den større fleksibilitet vil medlemsstaterne nemmere kunne indføre regler og kontrol af disse, der passer til nationale forhold i stedet for at være underlagt regler, der er udformet af Kommissionen.

Der er bred enighed om, at der med reformen skal opnås forenkling og en større grad af subsidiaritet inden for rammerne af en fælles landbrugspolitik, og at en leverancemodel er et nøgleelement for en performancebaseret fælles landbrugspolitik. Kommissionen og medlemsstaterne ønsker derfor at undgå et system, som det Europa-Parlamentet foreslår.

Rådet forstår Europa-Parlamentets ønske om, at det også skal være muligt at identificere ansøgere, der er organiseret som en virksomhed, koncern eller som en gruppe af ansøgere. Samtidig er man bekymret for udsigten til at skulle tilpasse de eksisterende administrative systemer og/eller at det vil afstedkomme en væsentlig administrativ byrde at opfylde parlamentets ønsker.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF).

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor. Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, hvor markedsforvridende koblet støtte reduceres, og hvor der er fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling, herunder af bioøkonomien.

Regeringen støtter den resultatbaserede tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen arbejder for en forudsigelighed i administrationen af den resultatbaserede tilgang, hvor kriterier for godkendelse af planer og resultater er klare og tager højde for blandt andet naturlige udsving i landbrugsdriften.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater.

Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne og byder i den forbindelse forenklingen af administration af landbrugsreserven velkommen. Regeringen støtter, at ubrugte midler i landbrugsreserven fremover overføres til det efterfølgende år, da det giver en betydelig forenkling. Regeringen arbejder for, at landbrugsreserven finansieres af alle landmænd, der kan modtage midler fra landbrugsreserven. Regeringen ønsker endvidere et loft for reservens størrelse.

Endvidere arbejder regeringen for en forenkling af landbrugspolitikken for støttemodtagere og administration, blandt andet gennem brug af muligheder i ny teknologi som monitorering af støttearealer og en mere omkostningseffektiv kontrol.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 22. april 2021 forud for det uformelle videomøde for EU's landbrugsministre den 26. april 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. april 2021.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. marts 2021 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. marts 2021.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. oktober 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 16. juli 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. juli 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. juli 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. juni 2020 forud for det uformelle videorådsmøde for EU's landbrugs- og fiskeriministre den 29. juni 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. juni 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 24. januar 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. januar 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 28. november 2019 forud for rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) den 10. december 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

**3. Kommissionens forslag til Europa-Parlamentet og Rådets forordning om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger og landbrugsprodukter og fødevarer, (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter, (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav
KOM (2018) 394**

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. april 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har den 1. juni 2018 offentliggjort sit forslag til en ændring af den fælles markedsordning for landbrugsprodukter for perioden 2021-27, som foretager ændringer i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordningerne om foranstaltninger på landbrugsområdet for EU's fjernområder og de Ægæiske Øer. Rådet opnåede enighed om en generel indstilling om forslaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Baggrund

Kommissionens forslag KOM(2018)394 om ændring af forordning (EU) nr. 1308/2013 om oprettelse af en fælles markedsordning for landbrugsprodukter, forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer, forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter og forordning (EU) nr. 228/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet i Unionens fjernområder og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 247/2006 og (EU) nr. 229/2013 om særlige foranstaltninger på landbrugsområdet til fordel for de mindre øer i Det Ægæiske Hav og om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1405/2006 udgør en del af det samlede forslag til reform af den fælles landbrugspolitik for perioden 2021-27.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2 og skal behandles efter proceduren for den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Formål og indhold

Den gældende fælles markedsordning for landbrugsprodukter fastsætter regler under den fælles landbrugspolitik i EU for blandt andet markedsunderstøttende tiltag som for eksempel opkøb til intervention, muligheden for at yde støtte til privat oplagring, eksportrestitutioner, handelsnormer, herunder vin og geografiske betegnelser for vin, samt regler for etablering af producentorganisationer, støtte til producentorganisationer for frugt og grønt, støtte til skolemælk og skolefrugt, samt muligheden for ekstraordinære tiltag ved for eksempel tab af forbrugertillid eller dyresygdomme.

Forslaget indeholder en ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1308/2013 om den fælles markedsordning for landbrugsprodukter. Forslaget omfatter også ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012 om kvalitetsordninger for landbrugsprodukter og fødevarer samt om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 251/2014 om definition, beskrivelse, præsentation, mærkning og beskyttelse af geografiske betegnelser for aromatiserede vinprodukter.

Forslaget opretholder i det store hele den eksisterende fælles markedsordning, idet nogle støtteordninger, som forudsætter nationale gennemførelsesplaner, overflyttes til en ny forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken. Dette gælder støtteordninger vedrørende producentorganisationer for frugt og grønt, biavl, olivenolie, vin og humle.

Denne overflytning er nærmere beskrevet i notatet om den nye forordning om strategiske planer for landbrugspolitikken.

Ordnningen med støtte til uddeling af skolefrugt og skolemælk vil forblive i den fælles markedsordning. Bestemmelserne om støtte til uddeling af frugt og grønt og mælk og mejeriprodukter i skoler er ikke væsentligt ændrede.

Ydermere indgår en afskaffelse af eksportrestitutioner (eksportstøtte). Kommissionen foreslår således en ophævelse af reglerne om eksportstøtte i forlængelse af WTO-aftale herom.

Derudover foreslås bestemmelserne om sukker ophævet i det omfang, de vedrører det nu ophørte system for sukkerkvoter. Produktionen af sukker skal dog fortsat være baseret på aftaler mellem avlerne og sukkerproducenterne

Kommissionens forslag fastsætter regler om kontrol af handelsnormer, herunder at vin med beskyttet geografisk betegnelse og vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse overføres til forordningen om den fælles markedsordning som en konsekvens af, at den specifikke forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik forventes foreslået ophævet og afløst af en ny forordning.

Reglerne om intervention og privat oplagring foreslås uændrede. Bestemmelserne om mulighed for særlige kriseforanstaltninger foreslås ikke ændret. Det skal bemærkes, at den såkaldte krisefond, som indgår i forslag til den horisontale forordning (forslag om forordning om finansiering, forvaltning og overvågning af den fælles landbrugspolitik) foreslås tilpasset, så der bliver mulighed for at overføre ubrugte midler til efterfølgende år. Dette er også beskrevet i et notat om forslaget til den horisontale forordning.

Forslaget indeholder en række forslag vedrørende vinsektoren. Desuden foreslås en mindre udvidelse for de berørte medlemslande (ikke Danmark) til at forøge arealet, hvortil der kan gives plantningsretigheder til vin. Forslaget indeholder en lempelse af reglerne om, hvilke sorter der må anvendes til vinproduktion med henblik på bedre at kunne anvende sorter med en højere resistens mod sygdomme. Herunder foreslås, at kravet om, at vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse (BOB) kun kan produceres på sorter af arten *Vitis vinifera*, ophæves.

Der vil desuden blive indført en definition på produkterne de-alkoholiseret vin og delvist de-alkoholiseret vin. Yderligere foreslås Kommissionen bemyndiget til at etablere en databank med data fra prøver indsamlet af medlemsstaterne med henblik på at forbedre indsatsen mod svindel med oprindelsen af vin. Endvidere har det tidligere østrigske og rumænske formandskab efter opfordringer fra en række delegationer foreslået en obligatorisk mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste.

Med forslaget foretages en række ændringer i reglerne om procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB) og beskyttede geografiske betegnelser (BGB) for vin, som er reguleret i forordning (EU) nr. 1308/2013, samt i procedurerne for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser (BOB), beskyttede geografiske betegnelser (BGB) og garanteret traditionelle specialiteter (GTS) for fødevarer og landbrugsprodukter, der er reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012. Forslaget indeholder også en bestemmelse om, at beskyttelsen af beskyttede registrerede betegnelser også omfatter varer i transit og varer, der sælges via internettet.

Endeligt foreslås det, at aromatiserede vinprodukter samt andre alkoholholdige drikkevarer tilføjes til bilag I til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1151/2012, der er listen over produkter uden for Traktatens bilag 1, men som falder under forordningens anvendelsesområde.

Rådets generelle indstilling

På rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020 blev der opnået enighed om en generel indstilling til markedsforordningen. Der er forholdsvis få ændringer i forhold til Kommissions oprindelige forslag. På vinområdet genindføres blandt andet forbuddet mod anvendelse af seks sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået ophævet. Det foreslås ydermere, at der indføres krav om mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste, hvor det dog er muligt, at næringsindhold kun angives som energiindhold, og oplysninger om ingredienslisten kan gives ved link til elektroniske medier. Det foreslås desuden, at det i olivenoliesektoren vil være muligt for et producentmedlemsland at kunne fastsætte handelsnormer med henblik på at stabilisere markedet. En sådan regel findes allerede for vin.

Trilogforhandlinger mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen

Der har været afholdt flere trilogforhandlinger mellem parterne. Der er på trilogerne opnået en forståelse om de fleste emner vedrørende vin og om beskyttelse af geografiske betegnelser. Ligeledes er der opnået en forståelse om at tillade, at producentorganisationer kan regulere udbuddet for alle produkter med beskyttede oprindelsesbetegnelser eller beskyttet geografisk betegnelse.

Senest har formandskabet, Europa-Parlamentet og Kommissionen opnået en foreløbig forståelse om offentlig intervention, hvor Europa-Parlamentets ønske om at offentlig intervention skal omfatte flere sektorer begrænses til at omfatte hvidt sukker. Tilsvarende begrænses Europa-Parlamentets ønske om, at støtte til privat oplagring skal omfatte ris og bordoliven til kun at omfatte bordoliven. Samtidig lægges der op til, at interventionsperioden for visse produkter udvides med en måned samt, at interventionsperioden for hvidt sukker vil være hele året.

For at opnå en foreløbig forståelse i forhold til Europa-Parlamentets ønske om, at der indføres markedseksporeringsvolumen, som giver mulighed for at pålægge tillægsimporttold på baggrund af import under toldpræferencer aftalt mellem EU og tredjelande, foreslår formandskabet, at der i stedet henvises til WTO-reglerne. Europa-Parlamentet har efterfølgende fremsat eget kompromisforslag herom, hvor samlet importmængde alternativt kan indgå i beregning af udløsning af tillægsimporttold.

Formandskabet har ydermere udsendt udkast til fælles erklæringstekst mellem Rådet, Europa-Parlamentet og Kommissionen vedrørende ækvivalens mellem de sundhedsmæssige og miljømæssige regler for produkter fremstillet i EU og importerede produkter. Der blev endvidere opnået en foreløbig forståelse under seneste trilog om en række bestemmelser om producentorganisationer, brancheorganisationer og en konkurrenceretlig bestemmelse.

Vedrørende spørgsmålet om markedsstyring og ekstraordinære foranstaltninger er parterne enige om, at der er behov for yderligere drøftelser, inden man kan komme frem til et kompromis.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på politisk drøftelse.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 23. oktober 2020 på plenarforsamlingen dets holdning i form af en række ændringsforslag til markedsforordningen.

Europa-Parlamentet foreslår udvidede muligheder for offentlig intervention, som skal omfatte flere sektorer, herunder svinekød, får (lammekød) og hvidt sukker og at grænseværdierne for, hvornår interventionsopkøb udløses, justeres i forhold til inflation. Europa-Parlamentet foreslår også, at ris og spiseoliven bliver omfattet af støtte til privat oplagring.

Europa-Parlamentet vil have ordningen for plantningsrettigheder for vin forlænget til 2050 i stedet for som nu til 2030.

Det foreslås videre, at der etableres handelsnormer for oksekød, fårekød, svinekød, ris og honning samt for mælk og mejeriprodukter. Dertil, at dyrevelfærd også kan indgå som et krav omfattet af handelsnormerne.

Derudover ønsker Europa-Parlamentet, at producentorganisationer mv. kan regulere udbuddet af alle produkter med beskyttet geografisk oprindelse og ikke kun ost, vin og skinke.

Det foreslås desuden, at der indføres krav om mærkning af vin med næringsindhold og ingrediensliste, der kan være en henvisning til en hjemmeside eller lignende, hvor ingredienslisten fremgår.

Endvidere er Europa-Parlamentet på linje med Rådets generelle indstilling imod at tillade anvendelse af seks sorter under *Vitis Labrusca* til vinproduktion, som Kommissionen ellers havde foreslået tilladt. Europa-Parlamentet foreslår dog undtagelser fra dette forbud i visse tilfælde.

Desuden ønsker Europa-Parlamentet, at landbrugsvarer fra tredjelande kun må indføres, hvis de opfylder de samme krav, som dem der stilles til EU's egen produktion.

Europa-Parlamentet foreslår også, at landbrugsprodukter ikke må sælges med tab, med mindre det er for at forhindre madspild.

Det foreslås, at der under krisebestemmelserne indføres en ny bestemmelse, der giver mulighed for at yde støtte til frivillig reduktion af produktionen. Der ønskes i den forbindelse mulighed for, at produktionsbegrænsning kan gøres obligatorisk, hvis frivillig reduktion er utilstrækkeligt. Ligeledes ønsker Europa-Parlamentet, at Kommissionen for perioden 2021-27 udarbejder en handlingsplan for håndtering af kriser.

Europa-Parlamentet foreslår endvidere, at den eksisterende beskyttelse af de forbeholdte navne på mælk og mejeriprodukter udvides på linje med den beskyttelse, der gives inden for lovgivningen af beskyttede oprindelsesbetegnelser og beskyttede geografiske betegnelser (BOB/BGB). Dette omfatter blandt andet beskyttelse af mejeribetegnelserne mod enhver direkte og indirekte kommerciel anvendelse og enhver uretmæssig anvendelse, efterligning eller antydning, selv hvis produkternes virkelige oprindelse er angivet.

Ændringsforslaget fra Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg om, at plantebaserede produkter ikke må bære betegnelser som "pølse", "bøf", "burger" m.fl., er ikke omfattet af Europa-Parlamentets endelige ændringsforslag.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Gældende dansk ret omfatter lov om administration af Det Europæiske Fællesskabs forordninger om ordninger under Den Fælles Landbrugspolitik finansieret af Den Europæiske Garantifond for Landbruget m.v. (landbrugsstøtteleven), jf. lovbekendtgørelse nr. 231 af 22. marts 2018. Lov om fødevarer, jf. lovbekendtgørelse nr. 43 af 12. januar 2016 med den ændring, der følger af § 62 i lov nr. 1715 af 27. december 2016.

Konsekvenser

Forslaget ventes ikke at få erhvervsøkonomiske, lovgivningsmæssige og administrative konsekvenser ud over de statsfinansielle. Der forventes heller ikke konsekvenser for udmøntningen af EU's budget bortset

fra budgetrammen til uddeling i uddannelsesinstitutioner, og der forventes heller ikke konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

Statsfinansielle konsekvenser

Med Det Europæiske Råds aftale af 21. juli 2020 afsættes der i perioden 2021-27 ca. 9.466,9 mio. € i løbende priser til markedsudgifter (frugt og grønt, skoleordninger og salgsfremme). Endvidere afsættes der i Kommissionens udmøntning af aftalen om EU's budget i perioden 2021-27 ca. 4.554,4 mio. € i løbende priser til særlig støtte til landbrugsaktiviteter i EU's fjernområder (de franske oversøiske departementer, Azorerne og Madeira) samt til de Ægæiske Øer.

Den samlede årlige budgetramme til uddeling i uddannelsesinstitutioner af frugt, grønt, mælk og mejeriprodukter reduceres fra 250 mio. € i den gældende forordning med knap 12 pct. til 220,8 mio. €, da budgettet er nedsat med et beløb svarende til den britiske andel. Forholdet mellem tildeling til henholdsvis skolefrugt og skolemælk er fortsat 60 pct. til skolefrugt og 40 pct. til skolemælk. Medlemsstaterne har dog mulighed for at omfordele op til 20 pct. årligt mellem frugt, grønt og mælke- og mejeriprodukter. Danmark er pr. skoleår tildelt 1,46 mio. € til skolemælk og 1,80 mio. € til skolefrugt i perioden 2014-20. Danmarks budgettildeling forventes at være uændret i perioden 2021-27. Det bemærkes at den reelle tildeling til Danmark i mindre omfang kan ændres på baggrund af uudnyttede midler i andre medlemsstater.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg. Der er kommet følgende høringssvar:

Landbrug & Fødevarer er tilfredse med, at store dele af den eksisterende markedsordning videreføres i Kommissionens forslag, og at ændringerne primært vedrører overflytning af bestemmelser til andre retsakter, herunder bestemmelserne om støtteordninger til producentorganisationer for frugt og grønt, der overflyttes til forordningen om strategiske planer for landbrugspolitikken.

I forhold til forslagetets øvrige ændringer vurderer Landbrug & Fødevarer disse som konsekvenser af politikområder, man allerede er nået til enighed om tidligere. Eksempelvis er forslaget om afskaffelse af eksportrestitution en følge af ministerbeslutningen indgået på WTO-ministerkonferencen i Nairobi i 2015 om udfasning af landbrugseksportstøtte, og Landbrug & Fødevarer støtter denne globale afvikling af eksportstøtten. Samtidig er det vigtigt, at det sikres, at andre af EU's handelspartnere sikrer tilsvarende afvikling af deres egne eksportstøtteordninger i overensstemmelse med WTO.

I forhold til sikkerhedsnettets bestemmelser for mejeriprodukter bakker Landbrug & Fødevarer op om de eksisterende ordninger for intervention og privatoplagring. Senest har Covid-19 krisen medført en aktivering af ordningen for støtte til privat oplagring af mejeriprodukter og oksekød. Landbrug & Fødevarer støtter dette redskab til at stimulere markedet i Europa. Landbrug & Fødevarer foreslår desuden, at det under perioder med ubalance imellem priserne på smør og skummetmælkspulver skal være muligt for Kommissionen at basere opkøbsprisen på en kombination af skummetmælkspulver og smør. Dette med henblik på at sikre, at sikkerhedsnettet fungerer effektivt i perioder, hvor der er behov for at lægge en bund i markedet, og samtidigt at sikkerhedsnettet ikke aktiveres i perioder, hvor der ikke er brug for det.

Det bemærkes videre, at Landbrug & Fødevarer ikke støtter udvidelse af muligheden for udbudsregulering. Ligeledes skal krisebestemmelserne ikke udvides til at finansiere frivillig reduktion af produktionen. Der skal således ikke være mulighed for obligatorisk produktionsbegrænsning, da det til stadighed

selv bør være markedet, der regulerer. Fødevaremarkedet er globalt, hvorfor det ikke vil have den ønskede effekt at regulere udbuddet i EU. Dette vil blot skubbe aktivitet til andre markeder, og det globale udbud vil således altid følge det frie markeds efterspørgsel. Således er Landbrug & Fødevarer meget uenige med Europa-Parlamentets landbrugsudvalg på dette punkt.

Landbrug & Fødevarer støtter Europa-Parlamentets ændringsforslag om at give mulighed for opkøb til intervention for grise- og fjerkrækød set i lyset af globale markedsforstyrrelser og truende husdyrsygdomme såsom afrikansk svinepest og ved udbrud af fugleinfluenza. I tilfælde af betydelige handelshindringer, eller et stort sygdomsudbrud, vil opkøb til intervention kunne lægge en bund i markedet for henholdsvis grise- og fjerkrækød. Som det gælder for opkøb af mejeriprodukter, bør Kommissionen have beføjelser til stramt at styre interventionsmekanismen, således der ikke skabes mulighed for spekulation til produktion til interventionsopkøb.

Landbrug & Fødevarer kan ikke støtte, at der arbejdes for, at "kriseforanstaltninger også kan omfatte forebyggende indsatser ved for eksempel plante- og dyresygdomme", idet det ikke er klart, hvad det får af konsekvenser for de tilbageværende midler til at håndtere de almindelige krisesituationer, der måtte opstå i løbet af et år. Såfremt der vil blive arbejdet for sådanne forebyggende indsatser, må det forudsættes, at der afsættes yderligere midler hertil. Det er helt afgørende, at der i den nye 7-årige MFF er minimum samme niveau af midler til almindelig krisehåndtering som p.t.

Landbrug & Fødevarer støtter ikke Europa-Parlamentets ønske om yderligere handelsnormer på landbrugsvarer.

Rammen for ordningerne for skolemælk og skolefrugt blev fuldt udnyttet fra dansk side i 2019, og på skolemælk var Danmark et af i alt 19 medlemslande, der ansøgte om en forøgelse af den nationale ramme. Det er særdeles problematisk, at det danske budget for ordningen er betydelige reduceret fra 2021 efter Storbritanniens udtræden af EU. Landbrug & Fødevarer, Mejeriforeningen og Dansk Gartneri ønsker som minimum budgettet fastholdt i den næste budgetperiode, da ordningen er til stor gavn for børn og unges forbrug af sunde og næringsrige mælkeprodukter og for deres indtag af frugt og grønt. Ordningerne sikrer, at børn og unge fra de er helt små får adgang til sunde produkter i skolerne og som leder til vaner de kan føre med sig frem i livet.

Landbrug & Fødevarer støtter, at typiske betegnelser for kød som for eksempel "pølse", "fars", "bøf" m.v. alene forbeholdes produkter, der er baseret på kød. Dette af hensyn til at undgå forbrugermisinformation. Det samme gør sig gældende i forhold til beskyttelse af betegnelser for mejeriprodukter som mælk, yoghurt, ost m.fl. Landbrug & Fødevarer støtter derfor også Europa-Parlamentets ændringsforslag 171 vedrørende udvidet beskyttelse af mejeribetegnelser.

Økologisk Landsforening vil ikke gå ind i de tekniske detaljer i forhold til markedsordningen for landbrugsprodukter, men i stedet gøre opmærksom på, at foreningen mener, at der er behov for en markant omstilling af EU's landbrugspolitik, som indebærer, at mindst 50 pct. af budgettet omstilles fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder.

Økologisk Landsforening gør opmærksom på dette, eftersom det må forudses at påvirke, hvilke markedsordninger der er plads til, og hvordan de indrettes. Økologisk Landsforening er af den opfattelse, at det haster med at omlægge systemet fra passiv produktionsstøtte til betaling for fælles goder. Jo længere tid denne omlægning udskydes, jo mere svinder opbakningen blandt EU's borgere til overhovedet at have et EU-budget til landbruget.

EU's borgere efterspørger ifølge Økologisk Landsforening mere økologi, mere plads til natur, rent drikkevand, dyrevelfærd og et landbrug, der har en lavere klimapåvirkning. Det fremgik meget klart af resultaterne af den offentlige høring som Kommissionen publicerede i juli 2017 om "modernisering og forenkling af EU's landbrugspolitik". Der er i den grad behov for at fastholde et budget til landbruget, men det skal anvendes på en ny måde. Det er ikke længere fødevarerforsyning, der skal have høj prioritet. Erhvervet har udviklet sig, nu er det de fælles goder, der skal have høj prioritet.

De Samvirkende Købmænd er imod Europa-Parlamentets forslag om at etablere handelsnormer for oksekød, svinekød, mælk og mejeriprodukter. De Samvirkende Købmænd bemærker, at de handelsnormer man kender fra andre varegrupper kun er til besvær – særligt hvis handelsnormerne eksempelvis indeholder mærkningsregler, som ikke er koordineret med de horisontale mærkningsregler. De Samvirkende Købmænd finder ikke, at der er behov for mere lovgivning på området, og at de nævnte varegrupper allerede er omfattet af meget detaljeret lovgivning, herunder også mærkningsregler.

Dansk Erhverv kan umiddelbart ikke støtte Europa-Parlamentets ønske om yderligere handelsnormer på landbrugsvarer. Danske virksomheder er ifølge Dansk Erhverv ofte udfordret af forskellige krav i diverse handelsnormer, og støtter som udgangspunkt derfor ikke flere handelsnormer. På nuværende tidspunkt foregår der et stort evalueringsarbejde med de allerede eksisterende handelsnormer. Evalueringen skal udmønte sig i en rapport. Dansk Erhverv henstiller til, at man først tager stilling til eventuelle nye handelsnormer når rapporten om evaluering af de nuværende ligger færdig.

Plantebranchen ønsker lige og fair konkurrence mellem animalske fødevarer og plantebaserede fødevarer uden favorisering af nogle af produkterne. Plantebranchen tager afstand fra at betegnelser som for eksempel "Plantefars", "Veggie bøffer", "Vegofars" eller "Dild-dellen" skulle kunne vildlede forbrugeren til at tro, at produkterne indeholder kød. Tværtimod ønsker branchens aktører med disse betegnelser netop at adskille de plantebaserede fødevarer fra de animalske. "Plantefars" og "Frugtkød" er optaget i den danske ordbog.

Termen "frugtkød" er desuden en almindelig betegnelse for den bløde, spiselige del af visse frugter og grøntsager, ikke bare i Danmark, men også i andre europæiske lande.

Der er ifølge Plantebranchen behov for lige og fair konkurrencemuligheder mellem alle fødevarerproducenter – de animalske som de plantebaserede - og det kan kun ske ved, at alle producenter er underlagt fuldstændig de samme regler. Disse regler er allerede fastsat i blandt andet de generelle krav om fair oplysningspraksis i fødevarerinformationsforordningen, som blandt andet indeholder forbud mod vildledning mht. fødevarens beskaffenhed, art, identitet og sammensætning mv. Der er således på ingen måde behov for nye anakronistiske EU-regler, som i sidste ende også vil være til skade for udvikling og nytænkning for de animalske fødevarerproducenter. Såfremt landbrugsudvalgets forslag måtte blive vedtaget, vil det få betydelige erhvervsøkonomiske konsekvenser for Plantebranchens medlemmer i forhold til mulighederne for at kunne afsætte plantebaserede fødevarer. Skulle forslaget blive vedtaget, vil der derfor være behov for indførelse af en liste over nationale undtagelser på samme måde som det gælder for mælkeprodukter i henhold til bilag VII, del III om Mælk og mejeriprodukter i den fælles forordning nr. 1308/2013 af 17. december 2013. Plantebranchen kan samlet set ikke kraftigt nok understrege sin modstand imod dette forslag.

Vedrørende skolemælksordningen foreslår Plantebranchen, at man ligestiller mælk fremkommet ved normal yversekretion med plantebaserede drikke baseret på eksempelvis havre. Disse drikke er langt mere klimaansvarlige at fremstille. Produkterne har desuden den fordel ifølge Plantebranchen, at de kan indtages af personer med mælkeallergi. Plantebranchen finder det ret og rimeligt at give forældre og børn i skoler og øvrige uddannelsesinstitutioner m.v. mulighed for at kunne vælge plantebaserede

drikke på lige fod med mælk fremkommet ved normal yversekretion. Undersøgelser og diverse aktive tiltag som "skolestrejke for klimaet" osv. viser desuden ifølge Plantebranchen, at ikke mindst den yngre generation ønsker at leve mere klimaansvarligt, hvilket ønske den nuværende skolemælksordning ikke imødekommer. En efterspørgsel på plantebaserede drikke i skolerne vil desuden bidrage til landbrugets omstilling til klimaansvarlig fødevarerproduktion, ligesom valgmuligheden vil medvirke til at øge unge menneskers interesse for klimaansvarlige fødevarer.

Plantebranchen henviser om sin holdning til udvikling af landbrugspolitikken til papiret "Fra Foder Til Føde". Plantebranchen betragter lovgivningsmæssigt i relation til for eksempel regler for berigelse, nomenklatur etc. de plantebaserede fødevarer som en ny selvstændig kategori, som har behov for ensartede regler på tværs af EU til sikring af den fri bevægelighed. Plantebranchen støder på, at for eksempel plantedrikke i nogle medlemslande betragtes som "juice", i andre medlemslande som "alternativer til mælk" etc. Det samme gælder for plantebaserede varianter til kød- og kødprodukter som helt mangler kategorier på EU niveau i forhold til definitioner mv. Der er behov for et taskforce, som kortlægger området på tværs af EU og udarbejder nye kategorier for disse nye, spændende og klima-venlige fødevarer, som også indgår som en forudsætning for opnåelse af målene i de nye statslige kostråd. Danmark kan hjælpe den danske landbrugs- og fødevarerbranche på vej ved at tage ledelse på området, på samme måde som vi historisk har gjort for eksempel med økologi, transfedtsyrer, sundhedsanprisninger mv.

Forbrugerrådet Tænk er klare fortalere for, at det skal være obligatorisk at mærke vin med næringsindhold og ingrediensliste, ligesom det allerede er gældende for de fleste andre fødevarergrupper. Dette vil hjælpe til at oplyse forbrugeren.

Som udgangspunkt støtter Forbrugerrådet Tænk, at betegnelser som "pølse", "bøf", "burger" og "fars" også kan benyttes på plantebaserede produkter. Forbrugerrådet Tænk mener ikke, at disse betegnelser refererer til og af forbrugerne associeres med udelukkende animalske produkter, da disse termer har en ren funktionel betydning (i forhold til fødevarens udformning) og da det er termer, der allerede er velkendte i opskrifter (for eksempel "selleribøf") og etableret i sproget (for eksempel "plantefars"). Det er selvfølgelig vigtigt, at det tydeligt fremgår af produktets navn og fødevareremballage, at produktet er plantebaseret. Ved at bruge betegnelser som "pølse", "bøf", "burger" og "fars" på plantebaserede kødalternativer, bliver det mere tydeligt for forbrugeren, hvordan kødprodukter kan erstattes i måltidet, hvilket vil støtte forbrugeren i at vælge mere klimavenligt. Til gengæld er man meget opmærksomme på, at termerne ikke må udnyttes til at markedsføre produkter af lavere kvalitet og derved vildlede forbrugeren. Et eksempel herpå er "pizzatopping", der er lavet af vegetabilsk fedt i stedet for mælkefedt, og derfor ikke må kaldes "ost", hvilket man fortsat mener skal være gældende.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Overordnet er holdningerne til forslaget blandt andre medlemsstater positive. For så vidt angår de dele af forordning 1308/2013, der ikke foreslås ændret, vil nogle medlemsstater foreslå, at reglerne for intervention bliver ændret således, at opkøb til intervention til fast pris afskaffes. Andre medlemsstater ønsker, at de såkaldte referencetærskler (prisniveauer for intervention) bliver opdateret, hvilket i praksis vil betyde en forhøjelse og dermed intervention ved højere markedspriser. Endelig er de berørte medlemsstater utilfredse med nedsættelse af støtte til EU's fjernområder og de Ægæiske Øer.

I forhold til forslagene om ændringer i regler for registrering af beskyttede oprindelsesbetegnelser er disse overvejende positivt modtaget. For så vidt angår forslaget vedrørende vinsektoren er en række medlemsstater skeptiske over for forslaget om lempelse af hvilke sorter, der må anvendes til vinproduktion. Endelig har visse medlemsstater på linje med forslag fra Europa-Parlamentets Landbrugsudvalg

foreslået, at der indføres krav om mærkning med næringsindhold og ingrediensliste, men at oplysningerne i ingredienslisten kan gives off-label for eksempel ved link til en hjemmeside, hvor oplysningerne er tilgængelige.

Der synes fortsat at være et flertal for at opretholde forbuddet mod visse sorter til vinproduktion, mens der formodentlig vil være accept af, at krydsninger mellem *Vitis vinifera* og andre vitis-arter kan anvendes til produktion af vin med beskyttet oprindelsesbetegnelse.

I forbindelse med trilogforhandlingerne er der i Rådet opbakning til at fastholde den markedsorienterede linje, hvor en gruppe medlemsstater finder, at Europa-Parlamentets ændringsforslag i store træk vedrørende markedsstyringsinstrumenter er uacceptable, mens en anden gruppe medlemsstater ønsker at være mere imødekommende over for Europa-Parlamentet.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger stor vægt på, at drøftelser vedrørende den fælles landbrugspolitik ikke foregriber forhandlingerne om den kommende finansielle ramme (MFF).

Regeringen lægger generelt vægt på, at reformen af EU's landbrugspolitik bidrager til en modernisering af den fælles landbrugspolitik med fokus på udvikling af en fortsat markedsorienteret, bæredygtig og konkurrencedygtig landbrugssektor med mindre grad af markedsregulering, interventioner og overflødige handelsnormer. I den sammenhæng støtter regeringen fuldt ud en afskaffelse af eksportstøtte, og ser gerne øget markedsorientering af intervention, som bidrager til at sikre, at der ikke sker opkøb til fast pris i en periode med en ellers god markedssituation.

Regeringen arbejder for, at landbrugssektoren styrkes gennem et velfungerende indre marked, fastholdelse af den effektive konkurrence og fortsat fokus på det globale marked og på innovation og udvikling.

Regeringen støtter den resultatbaserede tilgang til landbrugspolitikken frem for en tilgang baseret på overholdelse af detaljerede krav. Regeringen arbejder ligeledes for at sikre en mere omkostningseffektiv og enkel administration i medlemsstaterne.

Regeringen arbejder for, at den fælles landbrugspolitik i øget omfang kan bidrage til at understøtte EU-målsætninger inden for miljø og klima mv., samt at der sikres lige konkurrencevilkår på tværs af EU's medlemsstater.

I forbindelse med plante- og dyresygdomme som eksempelvis afrikansk svinepest og fugleinfluenza vil regeringen arbejde for, at kriseforanstaltninger ikke kun fokuserer på kompensation og støtte til den enkelte landbruger, men også kan omfatte mere generelle sygdomsforebyggende tiltag.

Regeringen er positiv over for forslaget i relation til vinsektoren og arbejder således for, at reglerne på vinområdet liberaliseres, så det i højere grad er op til producenterne at træffe beslutning om, hvilke sorter de ønsker at anvende.

Regeringen er ligeledes positiv over for ændringer i procedurer i forbindelse med registrering af beskyttede betegnelser, men finder, at reglerne om transit bør svare til reglerne i forordning nr. 2017/1001 om EU varemærker.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 22. april 2021 forud for det uformelle videomøde for EU's landbrugsministre den 26. april 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. april 2021.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. marts 2021 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 22.-23. marts 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. marts 2021.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. oktober 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19.-20. oktober 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. oktober 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 18. september 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. september 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 15. september 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 16. juli 2020 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20. juli 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 9. juli 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. juni 2020 forud for det uformelle videorådsmøde for EU's landbrugs- og fiskeriministre den 29. juni 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. juni 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 24. januar 2020, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. januar 2020.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. december 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16.-17. december 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. december 2019.

Der er oversendt samlenotat til Folketingets Europaudvalg den 28. november 2019 forud for rådsmødet (beskæftigelse, socialpolitik, sundhed og forbrugerpolitik) den 10. december 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. november 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. november 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. november 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt partigrupperne den 7. juni 2019 (og efterfølgende Folketingets Europaudvalg) forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2019.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. maj 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 14. maj 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. maj 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 12. april 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. april 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. april 2019

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 15. marts 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. marts 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 7. marts 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. januar 2019 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28. januar 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 17. januar 2019.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. december 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17.-18. december 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. december 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 16. november 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. november 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 8. november 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 5. oktober 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. oktober 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 27. september 2018.

Sagen har været skriftligt forelagt Folketingets Europaudvalg forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 16. juli 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 5. juli 2018.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 27. juni 2018.

Sagen har været forelagt Folketingets den 13. juni 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. juni 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2018.

Endelig har Kommissionens meddelelse om fremtidens landbrugspolitik været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. marts 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 19. marts 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg 16. marts 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 9. februar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 19. februar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. februar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. januar 2018 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 29. januar 2018, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. januar 2018.

Meddelelsen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 8. december forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. december 2017, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. november 2017.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

4. **Kommissionens meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en handlingsplan for udviklingen af økologisk produktion** **KOM (2021) 141**

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 20. april 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt en ny handlingsplan for økologi for 2021-27. Den erstatter en tidligere handlingsplan, som udløb i 2020. Handlingsplanen er ikke i sig selv lovmæssigt forpligtende. Medlemsstaterne har ikke været involveret i arbejdet med at udarbejde handlingsplanen, men vil blive inddraget i en kommende implementeringsplan. Kommissionens handlingsplan for udviklingen af økologisk produktion skal bidrage til at realisere jord-til-bord strategien og biodiversitetsstrategiens mål om, at mindst 25 pct. af EU's landbrugsjord skal være økologisk i 2030. Handlingsplanen angiver konkrete og centrale virkemidler for at kunne nå dette mål. Handlingsplanen indeholder desuden arbejdsmetoder til monitorering og opfølgning i forhold til målopfyldelsen. Handlingsplanen har i sig selv ikke betydning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2021) 141 af 25. marts 2021 fremlagt meddelelse til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en handlingsplan for udviklingen af økologisk produktion. Meddelelsen er modtaget i en dansk sprogudgave fra Rådssekretariatet den 25. marts 2021.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Formålet med Kommissionens handlingsplan for økologi er at bidrage til at realisere Kommissionens jord-til-bord strategi og biodiversitetsstrategiens mål om, at mindst 25 pct. af EU's landbrugsjord skal være økologisk i 2030. Handlingsplanen angiver konkrete og centrale virkemidler for at kunne nå dette mål. Handlingsplanen indeholder desuden arbejdsmetoder til monitorering og opfølgning i forhold til målopfyldelsen. Handlingsplanen supplerer den nye økologiforordning 2018/848, der skal anvendes fra 1. januar 2022, og som skal modernisere sektoren og harmonisere økologireglerne i EU. Handlingsplanen afløser Kommissionens tidligere økologihandlingsplan, der udløb i 2020.

I handlingsplanen opstilles 23 tiltag, der er bygget op om tre akser — øget økologisk forbrug, øget økologisk produktion og fortsat forbedring af sektorens bæredygtighed — for at sikre en afbalanceret vækst i sektoren.

Kommissionen opfordrer medlemsstaterne til at udarbejde nationale økologihandlingsplaner for at øge andelen af landbrugsjord, der drives økologisk. Der er store forskelle mellem medlemsstaterne med hensyn til andelen af landbrugsjord, der i øjeblikket drives økologisk, idet den laveste andel er 0,5 pct. og

den højeste over 25 pct. De nationale økologihandlingsplaner skal supplere de nationale strategiske planer under den fælles landbrugspolitik ved at indeholde foranstaltninger, der rækker videre end landbruget og de muligheder, der er under den fælles landbrugspolitik.

Øget forbrug

Økologihandlingsplanen indeholder en række konkrete tiltag, der har til formål at sætte skub i efterspørgslen, opretholde forbrugernes tillid og bringe de økologiske fødevarer tættere på forbrugerne. Dette omfatter: at informere og formidle oplysninger om økologisk produktion, stimulere forbruget af økologiske produkter, tilskynde til større anvendelse af økologiske produkter i offentlige kantiner gennem offentlige udbud og øge uddelingen af økologiske produkter inden for rammerne af EU's skoleordning. Initiativerne tager f.eks. også sigte på at forebygge svig, øge forbrugernes tillid og forbedre sporbarheden af økologiske produkter. Den private sektor kan ligeledes spille en vigtig rolle ved f.eks. at give de ansatte "økochecks", som de kan bruge til at købe økologiske fødevarer.

Øget produktion

Den fælles landbrugspolitik vil fortsat være et vigtigt redskab til støtte for omstillingen til økologisk produktion. For øjeblikket er ca. 1,8 pct. (7,5 mia. euro) af den fælles landbrugspolitik afsat til støtte af økologisk landbrug. Udover den fælles landbrugspolitik peger handlingsplanen på vigtige tiltag som: afholdelse af informationsarrangementer og netværkssamarbejde med henblik på udveksling af god praksis, certificering af grupper af landbrugere frem for af enkeltpersoner, forskning og innovation, brug af blockchain og andre teknologier til at forbedre sporbarheden og øge gennemsigtigheden på markedet, styrkelse af lokal og håndværksmæssig forarbejdning, støtte til organisering af fødevarekæden og forbedring af dyrenes ernæring. For at udbrede kendskabet til økologisk produktion vil Kommissionen hvert år afholde en EU-dag om økologi og uddele priser til aktører i den økologiske fødevarekæde, der gives som anerkendelse for ekspertise på alle trin i den økologiske fødevarekæde. Kommissionen vil også tilskynde til udvikling af økoturismenetværk gennem såkaldte "økodistrikter". "Økodistrikter" er områder, hvor landbrugere, borgere, aktører i turistbranchen, sammenslutninger og offentlige myndigheder arbejder sammen om en bæredygtig forvaltning af lokale ressourcer baseret på økologiske principper og praksisser.

Det bemærkes også i handlingsplanen, at økologisk akvakulturproduktion fortsat er en relativt ny sektor, men at den rummer et betydeligt vækstpotentiale. De kommende nye EU-retningslinjer for en bæredygtig udvikling af akvakultursektoren i EU vil tilskynde medlemsstaterne og interessenterne til at støtte mere økologisk produktion i denne sektor.

Øget bæredygtighed

Endelig sigter handlingsplanen også på at forbedre det økologiske landbrugs evne til at levere resultater med hensyn til bæredygtighed. For at opnå dette, skal tiltagene fokusere på øget dyrevelfærd, sikring af tilgængeligheden af økologiske frø, reduktion af sektorens CO₂-fodaftryk og minimering af brugen af plast, vand og energi.

Kommissionen har også til hensigt at øge andelen af forskning og innovation og afsætte mindst pct. af budgettet for forsknings- og innovationsaktioner inden for landbrug, skovbrug og landdistrikter til emner, der er specifikke eller relevante for den økologiske sektor.

Kommissionen vil nøje overvåge fremskridtene ved hjælp af en årlig opfølgning sammen med repræsentanter for Europa-Parlamentet, medlemsstaterne og interessenterne gennem halvårslige statusrapporter og en midtvejsevaluering.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om meddelelsen. Det samme gælder Det Økonomiske og Sociale Udvalg (ØSU) og Regionsudvalget.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv statsfinansielle, administrative, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. Meddelelsen påvirker ikke i sig selv beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Såfremt Kommissionens handlingsplan udmøntes i konkrete initiativer, vil forslaget's konsekvenser blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i høring i på høringsportalen og i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg.

Dansk Erhverv støtter Kommissionens ambitiøse mål om, at 25 pct. af EU's landbrugsareal er økologisk inden 2030. Dansk Erhverv støtter tiltag med fokus på eksport af økologiske fødevarer til bl.a. tredjelande, men efterlyser samtidigt et større fokus på importens betydning. En lang række økologiske fødevarer dyrkes enten slet ikke eller kun i et meget begrænset omfang i EU, men er nødvendige at bringe på markedet for at sikre forbrugerne et spændende og varieret udbud af økologiske fødevarer. Herudover støtter Dansk Erhverv tiltag om at øge grønne offentlige indkøb, øget fokus på sporbarhed gennem digitale løsninger med det formål at minimere svindel, samt fokus på den private sektors bidrag til øget økologisk forbrug.

Dansk Erhverv opfordrer til, at det bliver gjort muligt for medlemslandene at lave et økologisk spisemærke til den specialiserede detailhandel, f.eks. bagere, slagter- og fiskeforretninger inspireret af Det Økologiske Spisemærke til restauranter og storkøkkener. En sådan ordning vil kunne løfte den private sektors bidrag yderligere, mens forbrugere samtidigt vil blive præsenteret for økologiske fødevarer og måltider langt flere steder end det er tilfældet i dag. Dansk Erhverv bemærker til handlingsplanens tiltag nr. 12 (hvis der er tilstrækkeligt bevis for uretfærdig handelspraksis, som straffer økologiske producenter, skal Kommissionen tage stilling til dette ved at bruge alle de værktøjer, den har til rådighed), at Dansk Erhverv generelt er skeptisk over for særregulering af den frie handel mellem virksomheder på EU's indre marked, og derfor ikke støtter dette tiltag, men henvisning til den generelle og allerede eksisterende lovregulering af området. Dansk Erhverv mener, at der i forhold til alternative proteinkilder bør være fokus på indsatser mod global afskovning og arbejdet med bioøkonomi og -teknologi, så der sikres overensstemmelse hele vejen rundt politisk og gerne flere år frem i tiden. Afslutningsvist er det vigtigt for Dansk Erhverv, at der findes en pragmatisk løsning på det kommende kontrolkrav i detailhandlen for så vidt angår uindpakkede fødevarer.

Landbrug & Fødevarer bakker op om Kommissionens fokus på, at det er markedet, der i sidste ende skal sikre omlægning til økologisk produktion. Det er afgørende for landmændenes sikkerhed, at der er en

vedholdende efterspørgsel efter de økologiske produkter, og derfor er det også afgørende, at der igangsættes indsatser, der kan påvirke efterspørgslen efter økologiske produkter.

Landbrug & Fødevarer bakker grundlæggende op om Kommissionen forslag om nationale strategier og aktionsplaner for, hvordan det enkelte medlemsland kan bidrage til EU-målsætningen om 25 pct. økologisk areal i det samlede EU i 2030. Lande med store permanente græsarealer kan hurtigere og med begrænset risiko omlægge større arealer til økologi. I Danmark har vi forholdsvis få af de arealer, men til gengæld meget god landbrugsjord, der oplagt bruges til produktion af foder- og konsumafgrøder. Det forhold bør inkluderes, når medlemslandenes bidrag opgøres.

Landbrug & Fødevarer påpeger, at det bør overvejes, om Kommissionen skal tilføje specifikke indsatser i forhold til omlægning af økologisk ægproduktion. European Egg Packers and Traders Association (EEPTA) har i et brev til Kommissionen den 13. april 2021 skrevet at de forventer, at størstedelen af EU's burægsproduktion skal omlægges til alternative systemer inden for det næste årti, og her bør Kommissionen være særligt opmærksomme på forhindringer i forhold til omlægning til økologi. Kommissionen forventes inden for de næste måneder at tage stilling til, om der kræves minimum 48 timers tilbagehold af produkter fra økologiske dyr, der er behandlet med f.eks. parasitmidler hvor den generelle tilbageholdelsestid er fastsat til nul dage. Hvis dette gøres gældende bør der akut på EU-niveau igangsættes indsatser der kan finde løsninger til at alternative parasitbehandlinger, hvis den økologiske ægproduktion skal opretholdes og vokse i EU.

I forlængelse af dette, vil Landbrug & Fødevarer opfordre til, at der via Kommissionens handlingsplan også planlægges indsatser der løbende vurderer unødvendige/ekstra praktiske eller administrative byrder som følge af den kommende økologiforordning

De Samvirkende Købmænd anfører, at de kommende kontrolkrav til detailledet for så vidt angår uindpakkede fødevarer, jf. den kommende økologiforordning, ikke harmonerer med ønsket om at fremme det økologiske forbrug. De Samvirkende Købmænd mener, at problemet med de kommende kontrolkrav i detailledet er, at det gør det mere besværligt at håndtere de økologiske varer. En konsekvens af det kan være, at man vælger ikke at sælge varerne (nedgang for økologien). En anden konsekvens kan være, at man vælger indpakning, oftest plastik, i modstrid med den økologiske tankegang.

Økologisk Landsforening mener overordnet, at handlingsplanen indeholder mange gode anbefalinger. Økologisk Landsforening noterer, at der er mange anbefalinger, der lægger sig tæt op ad det, som man ynder at kalde den danske model med push-and-pull, hvor man både investerer i udvikling af økologi, fremmer muligheden for at lægge om til økologi og stimulerer efterspørgslen.

Økologisk Landsforening stiller spørgsmålstejn ved, hvorfor opfordringen til medlemslandene om at nedsætte momsen på økologisk frugt og grønt ikke er skrevet med ind i selve anbefalingerne, men kun figurerer i den indledende tekst. Ifølge Økologisk Landsforening er det et stort problem for udbredelsen af økologi via markedskræfterne, at økologi konkurrerer mod produkter, der er for billige sammenholdt med deres negative eksternaliteter. Økologisk Landsforening mener, at markeds- og prismekanismen på sigt bør indrettes, så de mest belastende produkter bliver de dyreste at fremstille. Men her og nu er det oplagt og enkelt at sætte momsen ned på økologi, så momsprovenuet som minimum ikke bliver højere end provenuet på tilsvarende konventionelle produkter. En overslagsberegning med afsæt i en gennemsnitlig merpris på økologi på 40 pct. viser, at der er et merprovenu på 1,1 mia. kr. på omsætning af økologi i Danmark. Opgjort alene på frugt og grønt er den på 0,36 mia. kr.

Økologisk Landsforening havde også gerne set, at Kommissionen ikke blot anviser, at der udbydes et eco-scheme til økologi. Det er vigtigt, at den grønne omstilling bliver cost-effektivt for samfundet. Fremfor at udbyde et selvstændigt eco-scheme til økologi bør hele EU's landbrugsstøttesystem forberedes til gradvis at afvikle den passive arealstøtte og erstatte den med betaling til fælles goder som klima, natur, dyrevelfærd, vandmiljø, rent drikkevand, adgang til landbrugslandskabet.

For så vidt angår troværdighed, vil Økologisk Landsforening gerne advare imod, at der skabes tvivl om økologiens troværdighed, og at kravene for at sikre regeloverholdelse holdes proportionale, så økologien ikke kvæles i regler, kontrol og test. Det er Økologisk Landsforenings opfattelse, at systemet i det store og hele i dag garanterer økologien, og at EU og dets medlemslandene derfor skal være forsigtige med at indføre yderligere kontrol og overvågning.

Danske korn- og foderselskaber (DAKOFO) støtter en markedsstyret tilgang til udvikling af en bæredygtig økologisk værdikæde. DAKOFO mener, at økologihandlingsplanen indeholder en række relevante indsatsområder i forhold til at løse nogle af de udfordringer og barrierer, den økologiske produktion står overfor i dag. DAKOFO tvivler på, om det er realistisk at nå de ambitiøse målsætninger i handlingsplanen – såfremt man baserer produktionen på en markedsdrevet udvikling. DAKOFO kan her frygte, at rentabiliteten vil komme under pres i forhold til en ubalance mellem produktionsomkostninger, udbud og afsætning af produkterne, og at det reelt kan blive en konkret udfordring for den markedsdrevne udvikling i både plante- og husdyrsektorerne. DAKOFO er meget enig i, at proteinkilder og vitaminer er to af de vigtigste indsatsområder vedrørende fremadrettede indsats på foderområdet. Endeligt mener DAKOFO, at det kunne være relevant at identificere lovgivningsmæssige hindringer for udviklingen af den økologiske produktion med henblik på at sikre landbruget og fødevarerindustrien de bedste vilkår for at udvikle produktionen i takt med markedets efterspørgsel.

Dansk Planteværn er af den holdning, at økologi skal være markedsdrevet og mener, at momsen bør være den samme på alle fødevarer – økologiske som konventionelle. Af den grund mener Dansk Planteværn, at der ikke bør fastsættes et mål for det økologiske areal i EU, men snarere fokuseres på, at jorden skal dyrkes bæredygtigt, så forbrugere kan efterspørge sunde, sikre fødevarer. Dansk Planteværn bakker overordnet op om alternative produktionsformer; men erindrer om, at biologiske og syntetiske pesticider er komplementære værktøjer. Flere af medlemmerne af Dansk Planteværn er langt i udviklingen af biologisk plantebeskyttelse, men processen er lang og muligheden for at få godkendelser behandlet på EU-niveau har vist sig mere udfordrende end forventet. Dansk Planteværn mener, at et konventionelt landbrug, hvor man bruger pesticider så lidt som muligt, men så meget som nødvendigt, i mange tilfælde kan bidrage til en mere bæredygtig og produktiv fødevarerproduktion.

Dansk Akvakultur støtter økologihandlingsplanen og ønsker vækst af økologien inden for både dambrug, havbrug og muslingeopdræt. For at realisere Dansk Akvakulturs egen strategi, hvor økologi også er i fokus, er det afgørende med bedre rammevilkår, herunder en revision af dambrugsbekendtgørelsen, hvor både indretnings- og BAT-krav blokerer for omlægning til økologisk drift af større traditionelle dambrug. Udvikling af den økologiske skaldyrs- og havbrugsproduktion kan ske inden for rammerne af de eksisterende bekendtgørelser, men økologiske dambrug er en forudsætning for opdræt af økologisk yngel og sættefisk til andre økologiske anlæg.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om handlingsplanen i andre medlemsstater.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen hilser Kommissionens handlingsplan velkommen, da den vurderes at ville understøtte jord-til-bord strategien samt biodiversitetsstrategien. Kommissionens målsætninger for økologi hænger godt sammen med regeringens dagsorden om at fordoble det økologiske areal, eksport og forbrug frem til 2030.

Regeringen støtter et højt ambitionsniveau i EU's økologiregler, idet økologien både skal udvikles og udbredes. Regeringen lægger særlig vægt på udbredelse af økologi, da det tjener til at udbygge det økologisk dyrkede areal, løfte dyrevelfærden, forbedre biodiversiteten, miljøet, grundvandet og øge afsætningen af højværdiprodukter.

Regeringen arbejder for, at EU's økologiregler er med til at understøtte og fremme den økologiske produktion samt at sikre fokus på forskning og innovation, som kan bidrage til, at den økologiske produktion vedvarende kan udvikles og udbredes. Regeringen lægger vægt på, at økologisk produktion kan bidrage til fælles samfundsgoder og til at finde gode bæredygtige løsninger i spørgsmål som proteinforsyning til økologiske dyr og til emballeringskrav i detailhandlen.

Regeringen lægger vægt på, at EU's økologiregler kan bidrage med at levere løsninger i forhold til klimadagsordenen. Også i dette spørgsmål bør forskning og innovation understøtte, at der findes gode bæredygtige løsninger.

Regeringen finder, at reguleringen af kontrolkravene bør fastholdes i økologiforordningen, dels for bedst at sikre en procesbaseret kontrol, dels fordi det er frivilligt at dyrke økologisk, og der ikke er tale om en regulering angående sundhed og fødevarer sikkerhed. Regeringen er åben over for anvendelsen af ny teknologi i kontrolarbejdet, hvis det sker uden væsentlig byrde for erhvervet eller myndigheder. Det er endvidere vigtigt, at særligt udviklingslandene kan eksportere til det europæiske marked, men også at eksportmulighederne fra EU styrkes.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 20. april 2021.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

5. Kommissionens arbejdsdokument: undersøgelse af status for nye genomteknikker i henhold til EU-lovgivningen og i lyset af EU-domstolens afgørelse i sag C-528/16

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

I 2019 blev Kommissionen med rådsbeslutning (EU) 2019/1904 pålagt at gennemføre en undersøgelse af nye genomteknikker (NGT) i henhold til reglerne om genetisk modificerede organismer (GMO) inden den 30. april 2021. Kommissionens undersøgelse blev offentliggjort den 29. april 2021. På baggrund af undersøgelsen har Kommissionen meddelt, at der er stærke indikationer af, at GMO-lovgivningen på grund af problemer med implementeringen og juridiske uklarheder ikke længere er egnet til formålet for nogle af de nye teknikker og deres produkter. Lovgivningen bør tilpasses de videnska-

belige og teknologiske fremskridt. Kommissionen agter derfor at iværksætte politiske initiativer (inklusive en konsekvensanalyse) vedrørende planter, der stammer fra målrettet mutagenese² og cisgenese³. For andre organismer (dyr og mikroorganismer) og andre nye genomteknikker agter Kommissionen at fortsætte med opbygningen af videnskabelig viden med henblik på mulige politiske tiltag. Overvejelser relateret til brugen af NGT'er i lægemidler vil blive behandlet i Kommissionens farmaceutiske strategi. Undersøgelsen har ikke konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har den 29. april 2021 offentliggjort arbejdsdokument: undersøgelse af status for nye genomteknikker i henhold til EU-lovgivningen og i lyset af EU-domstolens afgørelse i sag C-528/16.

Kommissionen blev med rådsbeslutning (EU) 2019/1904 pålagt at gennemføre en undersøgelse af nye genomteknikker (NGT) i henhold til reglerne om genetisk modificerede organismer (GMO) inden den 30. april 2021.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Nye genomteknikker (NGT) er i undersøgelsen defineret som teknikker, der kan ændre en organismes genetiske materiale, og som er fremkommet eller udviklet efter vedtagelsen af GMO-direktivet 2001/18/EF, som trådte i kraft i 2001. Undersøgelsen omhandler anvendelsen af disse teknikker i planter, dyr og mikroorganismer til både landbrugsmæssige, industrielle og farmaceutiske formål.

Kommissionen har blandt andet via spørgeskemaer indhentet oplysninger til undersøgelsen fra medlemsstaternes kompetente myndigheder og fra europæiske interessenter. Den europæiske fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA), Kommissionens fælles forskningscenter (JRC), Kommissionens Chefgruppe af Videnskabelige Rådgivere (SAM HLG), Det Europæiske netværk af GMO-laboratorier (ENGL) samt Den Europæiske Gruppe om Etik i Videnskab og Ny Teknologi (EGE) har også bidraget til undersøgelsen.

Det fremgår af undersøgelsen, at den nuværende GMO-regulering er vanskelig at gennemføre og håndhæve, i særdeleshed for så vidt angår NGT-produkter, der ikke har fået indsat fremmed DNA. Denne problematik berører både myndigheder, som skal håndhæve reguleringen, og virksomheder (såvel ansøgere som andre operatører). Visse NGT-produkter reguleres ikke som GMO i flere tredjelande uden for EU, herunder vigtige handelspartnere. Det skaber vanskeligheder for EU's handel med omverdenen.

Undersøgelsen påpeger, at NGT'er og deres produkter globalt set er blevet udviklet i stor stil i de seneste 20 år. Der er allerede NGT-produkter på markedet i tredjelande uden for EU, og flere forventes inden for de kommende år, både inden for planter, dyr og mikroorganismer. Udviklingen foregår primært uden for EU, og der er tegn på, at EU-domstolens afgørelse fra 2018 har haft negative konsekvenser på offentlig og privat forskning i anvendelse af NGT i EU.

² Målrettet mutagenese indebærer, at man indfører en mindre genetisk ændring i et udvalgt gen, f.eks. med CRISPR-Cas-teknikkerne. En sådan ændring ville også kunne opstå spontant eller ved brug af traditionelle forædlingsmetoder.

³ Cisgenese indebærer, at man med bioteknologiske metoder indsætter gener fra samme eller nærtbeslægtede arter. Disse gener ville også kunne overføres via krydsninger eller andre traditionelle metoder.

Kommissionen bemærker i sin undersøgelse, at den nuværende GMO-regulering alene fokuserer på de potentielle risici, og at det kunne overvejes at se på, hvilke fordele NGT-produkter giver i forhold til f.eks. bæredygtighed. Eksempelvis fremhæves det, at NGT-produkter, f.eks. i form af mere robuste og sygdomsresistente planter, kan medvirke til at opfylde FN's bæredygtighedsmål og EU's Grønne Pagt, herunder jord-til-bord strategien og biodiversitetsstrategien.

NGT dækker over mange forskellige teknikker. Derfor kan der ikke generaliseres om risikoen ved at bruge dem. Interessenterne har udtrykt vidt forskellige syn på de mulige risici og behovet for risikovurdering af NGT-produkter. Mange interessenter ser ikke større risici end ved traditionelle forædlingsmetoder, mens andre er bekymrede for mulige sundhedsmæssige og miljømæssige risici ved anvendelse af NGT.

Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) har konkluderet, at planteprodukter frembragt med målrettet mutagenese og cisgenese overordnet set er sammenlignelige med, eller mindre risikable end, planteprodukter frembragt med traditionelle forædlingsmetoder. Selvom deres risikoprofil er ens, reguleres disse tre typer produkter imidlertid på nuværende tidspunkt helt forskelligt i den gældende EU-lovgivning.

Den økologiske sektor er bekymret for konsekvenserne af iblanding af NGT-produkter, især hvis den nuværende GMO-regulering af disse ændres. Der er også et ønske om mærkning af NGT-produkter for at sikre forbrugerens ret til information. Hvad angår den etiske dimension giver nogle interessenter udtryk for etiske betænkeligheder over for brugen af NGT, mens andre finder, at det vil være etisk betænkeligt at undlade at bruge NGT og dermed gå glip af de muligheder, som teknikkerne frembyder.

Interessenterne er ikke enige om, hvorvidt den eksisterende GMO-regulering skal fastholdes og implementeres bedre, eller om reguleringen skal laves om, så den bedre afspejler den videnskabelige og tekniske udvikling.

I sin oversendelse til Rådet konkluderer Kommissionen, at der er behov for initiativer på NGT-området for at håndtere udfordringerne med den nuværende regulering. Sådanne initiativer vil endvidere kunne bidrage til både bæredygtighedsmål og til EU's konkurrenceevne. Kommission lægger derfor op til at iværksætte et målrettet politisk initiativ rettet mod planter, som er frembragt med målrettet mutagenese eller med cisgenese. I den forbindelse vil der blive udarbejdet en konsekvensanalyse. Den skal blandt andet se på, hvordan en fremtidig regulering af de nævnte typer planter kan sikre et højt sikkerhedsniveau og samtidig give mere værdi til både samfundet og miljøet.

Som et første trin vil Kommissionen i tredje kvartal af 2021 fremlægge et oplæg til en konsekvensanalyse for initiativer vedrørende NGT i planter. Kommissionen vil senere overveje initiativer rettet mod andre organismer (mikroorganismer og dyr). Anvendelsen af NGT i lægemidler vil blive håndteret i Kommissionens strategi for dette område. Kommissionen lægger op til at drøfte undersøgelsen og den videre proces med Rådet, Europa-Parlamentet, interessenterne og offentligheden.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om Kommissionens undersøgelse og konklusioner.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en undersøgelse fra Kommissionen.

Gældende dansk ret

Undersøgelsen er gennemført i forhold til direktiv 2001/18/EF om udsætning i miljøet af GMO, GM fødevarer-foder forordningen (EF) 1829/2003, direktiv 2009/41/EF om indesluttet anvendelse af GMO og GMO-sporbarhedsforordningen (EF) 1830/2003. Forordningerne er direkte gældende i Danmark, mens direktiverne er implementeret med lov om miljø og genteknologi (LBK nr. 9 af 4. januar 2017) samt bekendtgørelser udstedt i medfør heraf.

Konsekvenser

Sagen har på nuværende tidspunkt ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, konsekvenser for EU's budget eller beskyttelsesniveauet. Hvis sagen efterfølgende udmøntes i konkrete forslag, vil eventuelle konsekvenser blive vurderet i forbindelse med stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug) og i Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, hvor der er indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug og Fødevarer opfordrer til, at man arbejder aktivt og målrettet på at følge op på Kommissionens undersøgelse for at sikre, at Europa også får adgang til at bruge de nye teknikker til at udvikle afgrøderne. Landbrug & Fødevarer er enig i undersøgelsens anbefaling om ikke at håndtere alle nye genomteknikker ens og i første omgang at fokusere på planteområdet og på de nye målrettede mutageneseteknikker såsom CRISPR/Cas, hvor der alene sker målrettede mutationer af de egenskaber, planten har i forvejen. Det er helt afgørende i forhold til de udfordringer fødevarereproduktionen står overfor.

Landbrug & Fødevarer skal derfor opfordre til, at man arbejder for en hurtig justering af fortolkningen af de gældende regler så de moderne mutationsforædlingsteknikker ligestilles med de klassiske mutasjonsteknikker som med Annex 1B er undtaget fra direktivets omfattende regulering. Disse præcisionsforædlingsteknikker er – som undersøgelsen understreger – sammenlignelige med de forædlingsmetoder, der er brugt gennem årtier, men mere præcise og Landbrug & Fødevarer er helt enig i undersøgelsens konklusion om, at det ikke er hensigtsmæssigt at disse teknikker reguleres anderledes end de klassiske mutageneseteknikker.

Landbrug & Fødevarer skal opfordre til at have fokus på de konkrete udfordringer undersøgelsen konkluderer disse teknikker kan bidrage med løsninger på, herunder i forhold til klimaforandringerne, bæredygtighed, sundhed m.v. Landbrug & Fødevarer skal endvidere opfordre til, at der fokuseres på de kontrolmæssige udfordringer undersøgelsen påpeger.

Brancheudvalget for Frø bemærker, at innovation er grundlaget for at kunne forædle eksempelvis de sorter af græsser, der kan løfte både klima- og miljøudfordringer, ligesom det forventes at den europæiske plante-proteinproduktion kan stige. Brancheudvalget for Frø støtter derfor, at der hurtigst muligt udarbejdes den ventede konsekvensanalyse, og at der tages skridt til at de teknikker, som umiddelbart kan tages i anvendelse, bliver tilgængelige for den europæiske planteforædling. Dette vil være en væsentlig forudsætning for at kunne nå flere af de mål som Kommissionen har opstillet i deres jordtilbord strategi. Brancheudvalget for Frø stiller sig gerne til rådighed for dialog i den videre proces.

Dansk Korn og Foder (DAKOFO) og Danske Sortsejere har gennem de seneste år været aktive i dialogen omkring de nye planteforædlingsteknikker og har bidraget til både Kommissionens og Landbrugsstyrelsens undersøgelser. Kommissionens rapport hilses derfor meget velkommen. Det er et grundigt arbejde, og rapporten peger på og konkluderer en række meget rigtige og vigtige pointer. DAKOFO og Fanske

Sortsejere er enige i, at en række af de nye planteforædlingsteknikker kan bidrage til den grønne omstilling og målene i Green Deal, samt at lovgivningen bør tilpasses de videnskabelige fremskridt der er sket siden 2001.

DAKOFO og Danske Sortsejere mener derfor, at det er meget vigtigt, at EU tilpasser lovgivningen, således, der bliver adgang til at udnytte en række af de nye teknologier til at udvikle robuste sorter, som både kan bidrage til at løse klimamålsætningerne og samtidigt stimulere produktiviteten i planteproduktionen, landbruget og fødevarerproduktionen. Samtidigt er der behov for at sikre rammerne for den globale frie handel med landbrugsafgrøder. Under de nuværende forhold kan der hurtigt opstå handels-tekniske barrierer i takt med at lande uden for EU tager de nye planteforædlingsteknologier i brug. Derfor haster det med handling.

DAKOFO og Danske Sortsejere støtter det fremadrettede arbejde med at tilpasse EU's lovgivning så den bliver tidssvarende og samtidigt kan håndtere udfordringerne i den nuværende lovgivning. Derfor støttes Kommissionens forslag om at iværksætte initiativer vedrørende anvendelsen af målrettede præcisionsforædlingsteknikker til planter således, at det bliver muligt at anvende disse teknikker i fremtiden – helt på linje med hvad der bliver muligt i andre 3. lande. DAKOFO og Danske Sortsejere ønsker her at bevare den nuværende procesorienterede regulering.

DAKOFO og Danske Sortsejere ser det som meget afgørende, at lovgivningen tilpasses hurtigt, så man i EU, hverken taber innovationskraft og muligheder for at planteforædlingen kan bidrage til den grønne omstilling gennem udvikling af ny robuste afgrøder – eller taber konkurrenceevne ved at fraskære os muligheden for at deltage i den globale frie handel med landbrugsprodukter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Undersøgelsen er netop offentliggjort, hvorfor medlemsstaterne først nu er ved at tage stilling til undersøgelsen og Kommissionens initiativer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen noterer sig, at den nuværende GMO-regulering ifølge Kommissionens undersøgelse ikke er egnet til håndtering af visse målrettede mutagenese-teknikker og andre nye genomteknikker.

Regeringen er derfor enig med Kommissionen i, at lovgivningen skal ændres. En fremtidig regulering skal sikre et højt sikkerhedsniveau og samtidig give mere værdi til både samfundet og miljøet.

På den baggrund stiller Regeringen sig positiv over for Kommissionens forslag til initiativer rettet mod planter udviklet ved hjælp af målrettet mutagenese og cisgenese og ønsker, at Kommissionen bestræber sig på hurtigst muligt at beskrive de juridiske muligheder og udarbejde et egentligt forslag. Regeringen vil desuden opfordre til, at Kommissionen snarest tager lignende initiativer med hensyn til mikroorganismer.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.

Udkast til rådsbeslutning (EU) 2019/1904 blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

6. **Kommissionens arbejdsdokument: undersøgelse af muligheder for at opdatere den eksisterende lovgivning om produktion og handel med frø og andet planteforneringsmateriale**

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

I 2019 blev Kommissionen med rådsbeslutning (EU) 2019/1905 pålagt at gennemføre en undersøgelse af EU's muligheder og behov for at opdatere den eksisterende lovgivning om produktion og handel med frø og andet planteforneringsmateriale inden den 31. april 2021. Kommissionens undersøgelse blev offentliggjort den 29. april 2021. Kommissionens undersøgelse lægger op til, at der er behov for en opdatering af lovgivningen, idet Kommissionen præsenterer 3 optioner for den fremtidige regulering: 1) status quo, 2) mindre tilpasninger og sammenskrivning af lovgivning og 3) opdatering af lovgivningen i forhold til at kunne håndtere den teknologiske udvikling. Undersøgelsen har ikke konsekvenser for beskyttelsesniveauet. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Kommissionen har den 29. april 2021 offentliggjort arbejdsdokument: undersøgelse af muligheder for at opdatere den eksisterende lovgivning om produktion og handel med frø og andet planteforneringsmateriale. Kommissionen blev med rådsbeslutning (EU) 2019/1905 pålagt at gennemføre undersøgelsen inden den 31. april 2021.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på præsentation og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Kommissionen peger i undersøgelsen på en lang række problemer i den nuværende frølovgivning. Problemerne inkluderer ikke-harmoniseret implementering, behov for mere lempelige regler for traditionelle og lokale plantesorter, træarter og økologiske sorter til økologisk brug, samt manglende muligheder for bevaring og bæredygtig brug af de jordbrugs- og forstlige genetiske ressourcer samt for biodiversitet. Dertil kommer dårlige muligheder for at skabe synergi med anden politik, såsom EU's Grønne Pagt og de relaterede strategier, herunder jord-til-bord strategien og den nye Skovstrategi m.fl., og dårlige muligheder for at tilpasse lovgivningen til den teknologiske og videnskabelige udvikling.

Kommissionen fremsætter tre muligheder for at opdatere lovgivningen:

- **Option 0:** ingen ændringer eller nye initiativer til ændring af markedsdirektiverne, udover så vidt muligt at indarbejde de mål, der er fastlagt i EU's Grønne Pagt og jord-til-bord strategien.
- **Option 1:** Forbedrede procedurer og sammenhæng i lovgivningen samt ad hoc tiltag for at forbedre bæredygtigheden. Sigter mod større garantier for brugerne ved at balancere fleksibilitet og harmonisering.
- **Option 2:** Skabe fleksibilitet i forhold til tilpasning af lovgivningen til den teknologiske udvikling, forbedre adgang til de genetiske ressourcer og adressere bæredygtighedsmålene på en sammenhængende måde. Sigter mod at give høje garantier for brugerne igennem en fuld harmonisering.

Der foreslås en række horisontale forslag i option 1 og 2, herunder strømlinede beslutningsprocedurer, større ansvar til operatørerne, bedre sammenhæng med plantesundhedsforordningen, GMO lovgivningen og økologiforordningen med videre. Desuden at der indføres tiltag der støtter målene i EU's Grønne

Pagt, og jord-til-bord strategien, særligt sorter til økologisk dyrkning, og harmoniserede og risikobaserede officielle kontroller.

Option 2 er den mest vidtgående revision af markedsdirektiverne og vil medføre ændringer af direktiverne, der mere omfattende reagerer på behovet for mere bæredygtighed og mere biodiversitet. Den vil bidrage til tilpasning og afbødning af klimaændringer ved at skabe større fleksibilitet i registreringen og markedsføringen af sorter og procedurer generelt. Option 2 vil desuden se på de særlige forhold ved udveksling af frø mellem jordbrugere og muliggør en nemmere tilpasning af lovgivningen til den videnskabelige og teknologiske udvikling.

Kommissionen konkluderer, at der er tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for politisk handling. Kommissionen vil iværksætte en konsekvensanalyse, som skal danne basis for en efterfølgende revision af direktiverne. Et konkret forslag forventes tidligst fremlagt i efteråret 2022.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke udtalt sig om Kommissionens undersøgelse og konklusioner.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en undersøgelse fra Kommissionen.

Gældende dansk ret

De tolv markedsdirektiver er implementeret i dansk lovgivning ved Lov om planter og planteprodukter (1132/2020) og otte underliggende bekendtgørelser, som dækker de relevante fagområder: registrering af sorter samt handel med frø, læggekartofler og planter.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, konsekvenser for EU's budget eller beskyttelsesniveauet. Hvis diskussionen udmøntes i konkrete initiativer, vil efterfølgende eventuelle forslags konsekvenser blive vurderet i forbindelse med stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug) og i Det Rådgivende Fødevareudvalgs EU-underudvalg, hvilket har afstedkommet følgende bemærkninger:

Brancheudvalget for Frø ser gerne, at lovgivningen bliver moderniseret og at der sikres en ensartet gennemførelse og håndhævelse af bestemmelserne i EU. Der er brug for at der kan sikres markedsføring af sorter af landbrugsplanter, der leverer på klima- og bæredygtighedsdagsordenen, og som sikrer forbrugere et udbud af højkvalitetsfrø. Højkvalitetsfrø er sorter, der lever op til krav om identitet og kvalitet, og som er optaget på officiel sortsliste. Dette sikrer, at forbrugerne altid har adgang til det bedste frø.

Frø er grundlaget for fødevarerhvervets vegetabiliske- og animalske produktion. Danmark står for mere end halvdelen af EU's græsfrøproduktion, som igen udgør grundlaget for et meget stort fodergræsareal i EU. Græs har en fornem klima- og miljøprofil som baseres på højkvalitetsfrø. Brancheudvalget for Frø mener, at de forslag som Kommissionen fremlægger i deres arbejdsrapport bestemt indeholder gode elementer, men at der er også store knaster der kan underminere den forbrugersikkerhed, som frødirektiverne hidtil har sikret.

Brancheudvalget for Frø vil gerne minde om, at en højkvalitetssort bygger på at den optages på officiel sortsliste ved at leve op til krav om Selvstændighed, Ensartethed og Stabilitet, og at den på en eller flere

parametre har bedre værdi/ anvendelse end eksisterende sorter på listen. Forbrugerne sikres altså at det altid er de bedste sorter, der markedsføres. Dernæst sikrer en kontrolleret opformering (certificering) at frøet lever op til kvalitetsparametre som sortsrenhed, rent frø (uden ukrudt) og spireevne. Foruden disse grundlæggende kvalitetsparametre, er det vigtigt, at der skabes mulighed for planteforædlingen kan være innovativ.

Brancheudvalget for Frø mener ikke, at man på foreliggende grundlag skal tage stilling allerede nu til de tre foreslåede modeller fra Kommissionen, men bør overveje sammen med branchen og andre aktører, hvordan en fremtidig frølovgivning skal udformes. Desuden bør den forventede konsekvensanalyse fra Kommissionen af forslagene vurderes grundigt. Brancheudvalget for Frø stiller sig gerne til rådighed for konkret dialog om frølovgivningen.

Danske Sortsejere er overordnet set meget tilfredse med det nuværende system med markedsdirektiverne. Planteforædling er en hjørnesten i arbejdet med en bæredygtig omstilling af landbruget – samt for at nå målene i kommissionens Green Deal og Farm to Fork mål. Derfor opfordre Danske Sortsejere til, at man beskytter det nuværende system, som er med til at sikre landmændene, at de får de sorter, som de efterspørger. Der kan godt åbnes op for mindre tilretninger, hvor dette anses som nødvendigt, dog vil man fra Danske Sortsejere støtte, at man ikke åbner op for en total revision. Danske Sortsejere vil gerne tilbyde sin hjælp, når der kommer mere konkrete forslag på bordet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Undersøgelsen er netop offentliggjort, hvorfor medlemsstaterne først nu er ved at tage stilling til undersøgelsen og Kommissionens initiativer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter en revision af de tolv markedsdirektiver for frø og planteforædlingsmateriale, hvoraf nogle er mere end halvtreds år gamle og på en række punkter ikke er fulgt med udviklingen. Der er derfor behov for en opdatering i forhold til den teknologiske og videnskabelige udvikling. Også for at bidrage til at sikre målene i EU's Grønne Pagt og skabe bedre sammenhæng med plantesundhedsforordningen.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Udkast til rådsbeslutning (EU) 2019/1905 blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2019 forud for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14.-15. oktober 2019, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. oktober 2019.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

7. Rådskonklusioner om EU's prioriteter i forhold til FN's fødevarer-topmøde til september 2021

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. april 2021. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner om EU's prioriteter i forhold til FN's topmøde om fødevarer systemer, der finder sted i forbindelse med FN's generalforsamling til september 2021. EU ønsker at spille en aktiv rolle i forhold til at skabe konkrete resultater og effektiv opfølgning for at sikre mere bæredygtige fødevarer systemer med stabil fødevarerforsyning for alle. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Baggrund

Formandskabet har fremlagt et udkast til rådskonklusioner om EU's prioriteter i forhold til FN's topmøde om fødevarer systemer, der finder sted i september 2021 i forbindelse med FN's generalforsamling.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021 med henblik på vedtagelse af rådskonklusioner.

Formål

Formålet med topmødet om fødevarer systemer er, at der på højt niveau skabes politisk opmærksomhed om globale fødevarer systemer og deres relevans for indfrielse af alle FN's verdensmål samt klimamålene i Paris-aftalen. Der lægges op til en helhedsorienteret tilgang til fødevarer systemer og at undgå silotænkning. Dette indebærer, at topmødet vil spænde over fødevarer- og landbrugspolitik, humanitære tilgange til fødevarerforsyningssikkerhed og sultkriser, samt grøn omstilling med fokus på naturvenlig fødevarerforbrug og produktion. Topmødeforberedelsen foregår i fem handlingsspør:

1. Sikre adgang til sikker og nærende mad for alle
2. Fremme bæredygtige forbrugsmønstre
3. Øge natur-positiv produktion i tilstrækkelig skala
4. Fremme ligelige levegrundlag og værdifordeling
5. Opbygge modstandsdygtighed over for sårbarhed og kriser

FN-medlemslandene deltager i de handlingsspør, som de ønsker at involvere sig i, og de kan bidrage med forslag til konkrete løsninger, der kan skaleres og bidrage til nødvendig fremdrift i verdensmål og klimamål. Danmarks fokus er på handlingsspør 2, 3 og 5. Disse handlingsspør er udvalgt på grundlag af danske styrkepositioner og mærkesager, herunder sund, klimavenlig kost og madspild (handlingsspør 2), antimikrobiel resistens inden for rammerne af One Health og afskovning (handlingsspør 3), samt opbygning af modstandsdygtighed overfor fødevarerforsyningssikkerhed og sultkriser (handlingsspør 5).

Arbejdet i handlingsspørene ledes af en række fremtrædende, internationale civilsamfundsorganisationer og har for hvert spor en FN-organisation som anker: Fødevarer- og Landbrugsorganisationen (FAO), Verdenssundhedsorganisationen (WHO), FN's konvention til bekæmpelse af ørkendannelse (UNCCD), Den Internationale Fond for Landbrugsudvikling (IFAD), Verdensfødevarerprogrammet (WFP), samt tilknyttede forskningsinstitutioner for at sikre et vidensbaseret grundlag. FN-medlemslandene deltager i forberedelsen af topmødet, tillige med privatsektor, civilsamfund, landbrugsorganisationer, forbrugerorganisationer m.v. FN's generalsekretær Guterres vil lede topmødet og præsentere et Statement of Action. Der forventes ikke en mellemstatsligt forhandlet topmødeerklæring.

Danmark var den 15. april 2021 vært for et "World Food Summit" med repræsentanter for regeringer, internationale organisationer, privatsektor, civilsamfund og vidensinstitutioner. Danmark gennemførte desuden en national dansk "Food Systems Dialogue" den 16. april 2021 samt en "Independent Food Systems Dialogue" om madspild den 14. april 2021. De konkrete løsningsforslag fra disse arrangementer indgår i det danske indspil til FN-topmødet.

EU ønsker at spille en aktiv og konstruktiv rolle i forhold til at skabe konkrete, skalerbare resultater ved topmødet, og en effektiv opfølgning og gennemførelse af initiativer, der kan bidrage til en mere bæredygtig, global fødevarerproduktion og stabil fødevarerforsyning for alle. Med udgangspunkt i EU's grønne pagt, Jord-til-bord strategien, FN's Verdensmål, Paris-aftalen, FN-konventioner mv. redegør rådskonklusionerne for, at de globale fødevarer systemer har en afgørende betydning for mennesker, biodiversitet, naturressourcer og klima. Der er behov for en ændring af fødevarer systemerne i mere bæredygtig retning for at sikre sund og nærende mad til alle. En særlig indsats er nødvendig i forhold til styrket fødevarerforsyningssikkerhed og forebyggelse af sultkriser, særligt i skrøbelige kontekster. Det understreges, at der er behov for en global, systemisk indsats der involverer alle relevante aktører, og alle led i fødevarer systemet fra produktion til forbrug og bortskaffelse af affald. Investeringer, forskning og innovation spiller en vigtig rolle.

I rådskonklusionerne identificeres en række nøgleprioriteter, herunder fremme af bæredygtige og robuste fødevarer systemer, fremme af sund kost og mindre madspild, styrket fødevarerforsyningssikkerhed, forebyggelse af sultkriser, øget modstandsdygtighed gennem handel, nye finansieringsløsninger samt øget videnskabelig indsigt i fødevarer systemer. Rådskonklusionerne har særligt fokus på opfølgning og effektiv gennemførelse af initiativer, herunder hvad EU selvstændigt kan bidrage med globalt. Det nævnes blandt andet, at EU vil søge alliancer og partnerskaber, og at fremtidige handelsaftaler ventes at indeholde særlige kapitler om bæredygtige fødevarer systemer. Derudover nævnes fokus på initiativer i forhold til madspild, bæredygtig akvakultur, afskovning, pesticider, mærkningsordninger, offentlige indkøb, skrøbelige kontekster mv.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingstagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Forslaget til rådskonklusioner har ikke umiddelbart betydning for dansk ret.

Konsekvenser

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige, statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser, konsekvenser for EU's budget eller beskyttelsesniveauet. Hvis diskussionen udmøntes i konkrete initiativer, vil efterfølgende eventuelle forslags konsekvenser blive vurderet i forbindelse med stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug). Der er ikke modtaget bemærkninger.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes blandt EU's medlemsstater bred opbakning til formandskabets udkast til rådskonklusioner.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter rådskonklusionerne, idet der lægges vægt på en understøttende, synlig og anvendelsesorienteret indsats fra EU's side, der samtidig kan illustrere danske styrkepositioner, herunder nedbringelse af tab af fødevarer og madspild, afskovningsfri fødevarekæder, samt fødevarerens sikkerhed i skrøbelige kontekster.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 22. april 2021 forud for det uformelle videomøde for EU's landbrugsministre den 26. april 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 14. april 2021.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg.

8. Rådskonklusioner om dyrevelfærd under lange søtransporter til tredjelande KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet har fremlagt udkast til rådskonklusioner om dyrevelfærd under lange søtransporter til tredjelande. Rådskonklusionerne opfordrer til, at Rådets forordning nr. 1/2005 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter med videre bliver revideret, således at der tages hensyn til både ny videnskabelig viden, medlemsstaternes egne erfaringer, samt de forhold, der er afgørende for at sikre dyrevelfærden under søtransporter til tredjelande. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Formandskabet har fremlagt udkast til rådskonklusioner vedrørende dyrevelfærd under lange søtransporter til tredjelande.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021, men rådskonklusionerne ventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Formål og indhold

Udkastet til rådskonklusioner understreger, at dyrevelfærd under transport, herunder også søtransporter til tredjelande, er en prioritet for EU. Ifølge udkastet bør dyrevelfærden også sikres i forbindelse med denne form for dyretransporter til tredjelande. Rådskonklusionerne opfordrer til at:

- Styrke EU's rolle i spørgsmålet om dyrevelfærd under transport via EU's bidrag til Verdensorganisationen for Dyresundheds (OIE) arbejde, samt etablere et netværk af kontaktpunkter i OIE-regi.
- Der skal være fokus på modtagerlandene for dyreeksporter. Netværket med kontaktpunkter bør anvendes til blandt andet at dele oplysninger om konkrete transportere og dyrenes dyrevelfærdsmæssige tilstand, når de ankommer til modtagerlandet.
- Enhver ændring af eksisterende lovgivning bør ske på baggrund af ny videnskabelig viden, medlemsstaternes egne erfaringer, resultaterne af socioøkonomiske konsekvensberegninger, samt mangfoldigheden i både medlemsstaternes geografi og i de forskellige produktionssystemer, der findes inden for EU.

- Kommissionen evaluerer visse aspekter af søtransporten – herunder oplæring af skibets besætning, krav til besætningens kompetencer, henholdsvis organisators og transportørens forpligtelser samt definitionen/identificeringen af en transportør og organisator. For selve søtransporten opfordres der til at:
 - forbedre autorisationsprocessen for transportøren i forbindelse med søtransporter.
 - klargørelse af kriterier, der skal lægges til grund for en fratagelse/suspendering af en transportautorisation.
 - forbedre certificeringsprocessen af skibe, der anvendes til transport af levende dyr.
 - afklaring af henholdsvis organisatorers og transportørers roller i forbindelse med planlægningen og forberedelsen af søtransporter, fremsendelse af beredskabsplaner samt kommunikationen med de kompetente myndigheder.
- Iværksætte EU-anerkendte dyrevelfærds kurser henvendt til skibets besætning, indføre krav om tilstedeværelse af en dyrlæge under hele søtransporten samt krav om en vis anciennitet blandt medarbejderne ombord på skibet.
- Forbedre den fremtidige kontrol af søtransporter af levende dyr, der udføres af de kompetente myndigheder – herunder etablering af detaljerede procedure for validering af rejseplanen/logbogen og en harmonisering af de informationer, som de kompetente myndigheder bør modtage vedrørende forberedelsen, udførelsen og afslutningen af søtransporterne.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om udkastet til rådskonklusioner.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet, da der ikke er tale om stillingtagen til et konkret lovgivningsmæssigt forslag.

Gældende dansk ret

Rådskonklusionerne giver ikke i sig selv anledning til lovgivningsmæssige initiativer.

Konsekvenser

En vedtagelse af rådskonklusionerne har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Der vil heller ikke være nogen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Rådskonklusionerne vil heller ikke have væsentlige samfundsøkonomiske eller administrative konsekvenser.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i §2-udvalget (landbrug), Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg og Den nationale komite for landbrugsdyr, hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danske Rederier er positive overfor, at der bliver set på de eksisterende regler for transport af dyr til søs fra EU til tredjelande, samt transport af dyr til søs mellem EU havne, da Danske Rederier har rederier i medlemskredsen, som sejler på denne fart. For Danske Rederier er det væsentlig, at der fastholdes en videnskabeligt baseret tilgang såfremt Rådets forordning nr. 1/2005 om beskyttelse af dyr under transport og dermed forbundne aktiviteter med videre bliver revideret.

Det bemærkes, at som det er under de nugældende regler, så bliver EU flagede skibe, der sejler fra EU havne i visse lande tvunget til at skulle have nationale certificeringer fra de lande de anløber. Det giver

rederierne en stor administrativ byrde, ligesom det forhindrer den fleksibilitet der bør være for skibe med EU flag, når skibet skal have en national certificering, inden det kan påbegynde transport af dyr. Danske Rederier er positive for revision af reglerne, men vil samtidig bemærke, at de hændelser og ulykker, der har været de senere år med skibe, som sejler med levende dyr, kan tilskrives mangelfuld vedligehold og kontrol med skibets grundlæggende tilstand fra flagets side. Danske Rederier mener derfor at en kommende revision af reglerne også bør se på kontrollen med den certificering af selve skibets tekniske tilstand og vedligehold, som varetages af skibets flagstat og klassifikationselskab. Derudover bør sikring og kontrol af ensartet håndhævelse af reglerne i de europæiske havne også være en prioritet for en kommende revision af reglerne.

Den Danske Dyrlægeforening finder udkastet til rådskonklusioner positivt med opfordringerne til styrkelse af dyrevelfærden under lange søtransporter via EU's bidrag til OIE's arbejde samt etablering af et netværk af kontaktpunkter i OIE-regi i lighed med kontaktpunkterne inden for EU. Den Danske Dyrlægeforening støtter tillige opfordringen til at iværksætte EU-anerkendte dyrevelfærds kurser henvendt til skibets besætning samt indføre krav om tilstedeværelse af en dyrlæge under hele søtransporten. Den Danske Dyrlægeforening mener, at det bør anføres, at der i forbindelse med søtransporter skal være aflivningsmateriel til rådighed, så alle dyr i særlige nødsituationer kan aflives forsvarligt.

Dyreværnsorganisationernes samarbejdsorganisation (DOSO) glæder sig over, at formandskabet i udkastet til rådskonklusioner understreger, at dyrevelfærd under transport - herunder søtransporter til tredjelande - er en prioritet for EU og opfordrer til styrkelse af dyrevelfærd via EU's bidrag til Verdensorganisationen for Dyresundheds (OIE)) arbejde. DOSO mener, at der meget længe har været behov for gennemgribende lovændringer således, at handel med levende dyr erstattes af handel med kød, kroppe og genetisk materiale.

DOSO bemærker, at Europa-Parlamentet har nedsat et udvalg, som skal fastlægge overtrædelsernes omfang og art (forfalskede attester og manglende plads, liggeunderlag, ventilation, temperaturregulering, foder og vand). Desuden er dyrene uden for EU's jurisdiktion ved ankomst til tredjelande, hvor dyr end ikke er beskyttet af EU's minimumsregler. DOSO mener, at der er behov for øget bevidsthed om velfærd for og beskyttelse af dyr og for omfattende ændringer af de handelsmønstre, som udsætter dyr for voldsomme lidelser. EU kan sammen med OIE gå forrest i kampen for dyrs velfærd.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at kunne opnås opbakning til rådskonklusionerne blandt medlemsstaterne.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er generelt positiv over for udkastet til rådskonklusionerne om dyrevelfærd under søtransporter til tredjelande som supplement til eksisterende rådskonklusioner om dyrevelfærd under transport. Udkastet harmonerer fint med regeringens ønske om at forbedre dyrevelfærden i forbindelse med lange transport. Regeringen støtter desuden det igangværende arbejde med at revidere og opdatere forordning 1/2005 om transport af dyr i regi af det eftersyn af EU's dyrevelfærdslovgivning, som Kommissionen har lanceret i forbindelse med jord-til-bord strategien.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

9. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/92 for så vidt angår fastsættelse for 2021 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande
KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at fremlægge forslag om ændring af Rådets forordning (EU) 2021/92 for så vidt angår fastsættelse af fiskerimuligheder for 2021 for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande. Forslaget forventes at omhandle fastsættelse af fiskerimuligheder for brisling i Nordsøen og Skagerrak/ Kattegat for perioden 1. juli 2021 til 30. juni 2022. Forslaget vil eventuelt også indeholde visse andre fiskerimuligheder, herunder lodde og andre elementer. Forslaget forventes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande. Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj 2021, men forslaget ventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge forslag til ændring af forordning (EU) 2021/92 for så vidt angår fastsættelse af fiskerimuligheder for brisling i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat for perioden 1. juli 2021 til 30. juni 2022 samt eventuelt andre fiskerimuligheder.

Forslaget forventes fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. maj, men forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde eller i skriftlig procedure.

Formål og indhold

Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) fremlagde sin rådgivning for brisling i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat den 13. april 2021. Rådgivningen har siden 2019 dækket både Nordsøen og Skagerrak/Kattegat. Hvor der tidligere kun forelå en rådgivning baseret på maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY) for Nordsøen, giver ICES nu rådgivning baseret på maksimalt bæredygtigt udbytte for hele området. ICES rådgiver om en samlet TAC⁴ for brisling i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat for perioden 1. juli 2021 til 30. juni 2022 på 106.715 tons, hvilket er en reduktion på 49 pct. i forhold til rådgivningen for 1. juli 2020 til 30. juni 2021, der var på 207.807 tons.

Da ICES nu giver en samlet rådgivning for de to TAC-områder, henholdsvis Nordsøen og Skagerrak/Kattegat, skal der ske en fordeling mellem de to forvaltningsområder. Hvor bestanden i Skagerrak/Kattegat i mange år har været fælles forvaltet mellem EU og Norge, så er bestanden i Nordsøen, efter Storbritanniens udtræden af EU, nu fælles forvaltet mellem EU og Storbritannien. Selvom brisling derved strengt taget ikke er en trilateral forvaltet bestand forventes det, at alle tre parter (EU, Norge og Storbritannien) samlet bliver enige om niveauet af fiskerimuligheder. Sidste år blev EU og Norge enige om en *ad hoc* løsning for 2020-21 for fordelingen af bestanden mellem henholdsvis Nordsøen og Skagerrak/Kattegat,

⁴ TAC = Total Allowable Catches = Samlede Tilladte Fangstmængder.

der indebar en TAC for Skagerrak og Kattegat på 18,3 pct. af de samlede fastsatte fiskerimuligheder for bestanden.

EU er den store kvoteholder på brisling, og Danmark har langt hovedparten af EU's fiskerimuligheder efter brisling, henholdsvis 95 pct. i Nordsøen og 72 pct. i Skagerrak/Kattegat. Sammen med tobis er brisling den vigtigste art i dansk industrifiskeri.

Kommissionens forslag vedrørende fiskerimuligheder for brisling i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat for perioden 1. juli 2021 til 30. juni 2022 forventes angivet uden tal (det vil sige med "pm") i afventning af resultatet af de trilaterale drøftelserne mellem EU, Norge og Storbritannien.

Lodde

ICES fremlagde sin rådgivning for lodde i ICES-område 5, 14 og 2a (islandsk, færøsk, grønlandsk og norsk farvand) den 30. november 2020 for perioden 1. juli 2021 til 31. marts 2022. ICES rådgiver om en samlet initial TAC for lodde på 400.000 tons. Den samlede fangstmængde fastsættes af Island og fordeles i henhold til kyststatsaftalen mellem Island, Grønland og Norge. Initialkvoten fastsættes inden fiskerisæsonens begyndelse den 15. oktober 2021. Rådgivningen opdateres i november 2021, hvorefter kvotefastsættelsen eventuelt justeres. I henhold til EU's partnerskabsaftale med Grønland om bæredygtigt fiskeri bør Grønland tilbyde EU 7,7 pct. af TAC'en. Dog forhåndsreserveres 25.000 tons af den grønlandske kvoteandel til grønlandske fiskere. Såfremt TAC'en fastsættes i henhold til rådgivningen, forventes Grønland således at kunne tilbyde EU 30.800 tons lodde for sæsonen 2021-22 til fiskeri i grønlandske farvande.

Danmark er den største kvoteholder i EU med ca. 85 pct. af EU's kvote. Lodde indgår traditionelt i EU's kvoteudveksling med Norge.

Kommissionens forslag vedrørende fiskerimuligheder for lodde forventes angivet uden tal (det vil sige med "pm") i afventning af et konkret tilbud fra Grønland.

Forventningen er, at ændringen af forordningen kan træde i kraft den 1. juli 2021.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

De foreslåede ændringer af TAC og kvoter har visse erhvervsøkonomiske konsekvenser for danske fiskere. For brisling må forventes betydeligt reducerede fiskerimuligheder for brisling i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat, sammenlignet med fiskeriåret 2020/21, hvilket vil få negative erhvervsøkonomiske konsekvenser. Fiskerimulighedernes størrelse har også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande.

Høring

Sagen har været i høring i §5-udvalget (fiskeri), hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation, DFPO er tilfredse med det gode samarbejde, der har været mellem fiskerierorganisationerne og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri med hensyn til brisling. Særligt blev det hilst velkomment, at man vil arbejde for at få fleksibilitet fra Skagerrak/Kattegat til Nordsøen. Der blev mindet om, at fleksibilitet også burde indebære, at der skal gennemføres national regulering, ellers giver det ikke mening. DFPO ser situationen omkring reduktionen i brislingekvoten som yderst alvorlig. DFPO håber, at man kan se på rådgivningen fremadrettet.

Danmarks Pelagiske Producent Organisation, DPPO er i forhold til brisling tilfredse med, at man fra dansk side vil arbejde for fleksibilitet fra Skagerrak/Kattegat til Nordsøen. DPPO mener dog, at man burde lande et sted med en mere moderat reduktion i brislingekvoten. Hvis nordmændene eller briterne vil foreslå en mere pragmatisk kvotetilgang end den, der forudses fra rådgivningens og EU's side, mener DPPO, at man fra dansk side bør støtte det. Særligt set i lyset af, at det kan forventes, at man i en aftale om fiskerimulighederne for 2021 mellem EU og UK vil fravige den videnskabelige rådgivning for sperling og tobis, og sætte fiskerimulighederne lavere end den biologiske rådgivning. For så vidt angår lodde udtrykte DPPO interesse i, at der blev fastsat en kvote rettidigt, så kvoten kan fiskes.

Marine Ingredients Denmark (MID) støttede DPPO og DFPO vedrørende brisling og understregede vigtigheden af forsyninger til fabrikkerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes generelt støtte til Kommissionens forslag.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen lægger generelt vægt på, at fiskeriet sker på baggrund af den bedste videnskabelige rådgivning, herunder at fiskeriet sker i overensstemmelse med princippet om maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY).

Regeringen finder i forhold til fiskerimulighederne for brisling mellem Nordsøen og Skagerrak/Kattegat, at der bør fastsættes en langsigtet fordeling, som tager bedre højde for den faktiske forekomst af brisling i henholdsvis Nordsøen og i Skagerrak/Kattegat inden for rammerne af princippet om maksimalt bæredygtigt udbytte. I den sammenhæng finder regeringen, at der bør fastsættes fleksibilitet fra Skagerrak/Kattegat ud i Nordsøen, så det er muligt at fiske Skagerrak/Kattegat kvoten eller dele af denne i Nordsøen. Da der er en vis usikkerhed i rådgivningen for brisling, er det også regeringens opfattelse, at ICES bør revurdere rådgivningen, hvis videnskabelige togter senere på året skulle indikere, at bestanden er større end de vurderinger, der ligger til grund for den foreliggende rådgivning. Regeringen arbejder derudover for, at kvoten for brisling vedtages hurtigst muligt, så den er på plads fra den 1. juli 2021.

Regeringen støtter, at EU tager imod det forventede tilbud fra Grønland om lodde, og arbejder for, at fiskerimulighederne efter lodde i grønlandske farvande fastsættes hurtigst muligt.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.